Systematisk-geografisk Oversigt over de nordiske *Annulata, Gephyrea, Chætognathi* og *Balanoglossi.*

Ved

G. M. R. Levinsen.

(Meddelt den 1ste Dcbr. 1882.)

Første Halvdel.

(Hertil Tab. VII.)

Efter at have tilendebragt Revisionen og Katalogiseringen af de paa Kjøbenhavns Universitets zoologiske Museum opbevarede Samlinger af danske og nordiske *Annulata, Gephyrea* og *Chætognathi* blev jeg af Bestyrelsen for denne Afdeling, d'Hrr. Prof. Steenstrup og Dr. Lütken, opfordret til at udarbeide en i tabellarisk Form holdt geografisk Oversigt over de fra Danmark og dets Bilande kjendte, til ovennævnte Afdelinger hørende Arts-Former. I en saadan Oversigt, som tillige skulde oplyse disse Arters Optræden i og ved de til Danmark og dets Bilande grændsende Have og Kyster, skulde særlig fremhæves, hvad der paa Basis af vort Museums Samlinger kunde oplyses om denne Deel af vor Fauna.

Imidlertid blev, efter Tilskyndelse fra andre Sider, Planen snart udvidet til, at der med dette Arbeide skulde forbindes en Veiledning til Bestemmelse af disse Former, hvorved det antoges, at en følelig Mangel i vor nordiske faunistiske Litteratur vilde blive afhjulpen. Ganske vist have vi Malmgreens fortjenstfulde Arbeider: „Nordiske Hafs-Annulater" (Oefvers. K. Vet. Ak. Forh. 1865) og „Annulata polychæta" . . . (Helsingfors 1867); men foruden, at disse kun omhandle de polychæte Annulater, ere endda langtfra alle de dengang kjendte Arter beskrevne heri, og saa er desuden, siden

dette Arbeide udkom, den danske og nordiske Annulatfauna bleven betydelig forøget. — Hvad det foreliggende Arbeides nærmere Beskaffenhed angaaer, da er det udført efter en lignende Plan som Grubes „Die Familien der Anneliden", da det foruden at give Beskrivelser af Familierne indeholder synoptiske Tabeller til Bestemmelse af Familier, Slægter og Arter. Hvad Familiebeskrivelserne angaaer, da har jeg ikke afkortet disse efter de nordiske Former, hvad der i de Tilfælde, hvor en Familie kun er sparsomt repræsenteret i den nordiske Fauna og undertiden ved en fra det Typiske i høi Grad afvigende Form, t. Ex. *Palmyridæ*, vilde give en feilagtig Opfattelse af denne Familie; saaledes som de nu foreligge, svare de, uden dog at gaa for meget i Detail, paa de fleste Punkter omtrent til Familiernes hele Omfang. Med Hensyn til de synoptiske Tabeller maa jeg gjøre følgende Bemærkninger: Tabellerne til Bestemmelse af Familierne ere baserede paa de lettest tilgjængelige Karakterer, da Meningen med dem ikke er at give en Oversigt over Systemet, men kun at lede Begynderen til at finde, til hvilken Familie et givet Dyr hører; derfor tage disse Tabeller, i Modsætning til Familiebeskrivelserne, kun Hensyn til de nordiske Former og vilde, anvendte paa udenlandske Arter, i mange Tilfælde upaatvivlelig give feile Resultater. En anden Følge af, at der udelukkende er taget Hensyn til disse Tabellers praktiske Brugbarhed, er, at man undertiden ad meget forskjellige Veie naar til samme Familie, idet det ofte er umuligt at bringe enkelte afvigende Former ind under en, Hovedmassen af Familiens eller Familiegruppens Former karakteriserende, Bestemmelse. I Slægts- og Artsoversigterne har jeg ikke altid nøiedes med at gjøre den enkelte Slægts- eller Artsform kjendelig ved Modsætningen, men har ofte i Parenthes tilføiet Oplysninger om karakteristiske Træk af Dyrets Bygning, for at gjøre Opfattelsen saa tydelig som mulig og bøde noget paa en egentlig Beskrivelse. Hvor kun en enkelt nordisk Art forekommer i en Slægt, er denne Art karakteriseret i Modsætning til udenlandske Arter.

Medens i de fleste Familier de hidtil opstillede Arter synes

vel adskilte, er i andre det Modsatte Tilfældet, hvilket Forhold medfører en meget forskjellig Opfattelse hos de forskjellige Forfattere af, hvad der skal forstaaes ved Art. Saadanne Familier, indenfor hvilke flere eller færre Arter vise sig meget variable eller, for at udtrykke det paa anden Maade, ere ved mere eller mindre hyppige Overgangsformer forbundne med hverandre, ere *Polynoïdæ*, *Phyllodocidæ*, *Nephthydæ*, *Sabellidæ* og *Serpulidæ*. For at give et Begreb om Omfanget af en saadan Differens i Opfattelsen skal her exempelvis anføres, at medens Malmgreen opfører en halv Snes Arter af *Phyllodoce*, antage Andre kun en eneste. Det er indlysende, at en synoptisk Tabel over Arterne indenfor en saadan Slægt vil tage sig meget forskjellig ud, eftersom den er udarbeidet paa Grundlag af den ene eller den anden af to saa forskjellige Opfattelser. Uden i de enkelte Tilfælde at indlade mig paa en doktrinær og ufrugtbar Diskussion om, hvad der er Art, og hvad der er Varietet, skal jeg, gaaende ud fra, at enhver, ved let iagttagelige Forskjelligheder sondret, ofte optrædende Særform fortjener Opmærksomhed, selv om den ved sjældnere optrædende Mellemformer skulde kunne opfattes som en Varietet af en anden Form, i mine Tabeller over Arterne optage saadanne Former, om hvilke jeg, deels efter mine egne Undersøgelser, deels efter en omhyggelig Benyttelse af Litteraturen har faaet den Opfattelse, at de hos dem fundne Afvigelser ikke hidrøre fra Aldersforskjel eller mangelfuld Opbevaring eller ere saa subtile, at de falde indenfor Grændserne af det Individuelle eller af det personlige Skjøn, kort sagt: saadanne Former, som formodes at kunne gjenfindes og kjendes med nogenlunde Sikkerhed.

Bidrag til forøget Kundskab om nordiske Former, hvad enten det er Beskrivelser af nye Former, Tillæg til og Berigtigelser af ældre Beskrivelser eller Oplysninger om Synonymer, tilføies, hvor saadanne kunne gives, bagefter Artstabellen under hver Familie.

Hvad Synonymien angaaer, da har jeg, hvor jeg ikke har havt noget Nyt at tilføie, i Almindelighed nøiedes med at henvise til den Forfatter, som omhyggeligst har beskrevet Arten eller udredet Synonymien.

Det var i Begyndelsen min Hensigt kun at medtage de i Danmark og dets Bilande fundne Former, af Hensyn til de ikke faa nordiske Arter, som jeg ikke kjendte af Selvsyn; men da en saadan politisk Begrændsning vilde være ligesaa utilfredsstillende for mig selv som for dem, der vilde benytte mit Arbeide, har jeg ogsaa medtaget de norske samt de fra de forskjellige arktiske Expeditioner beskrevne Arter. Jeg tør dog ikke haabe, at jeg altid skulde være kommet godt fra denne Indordnen af mig ubekjendte Former i mine Lister, og maa derfor paa Forhaand bede om Overbærelse med mulige Misgreb.

Med Undtagelse af Oligochæterne har jeg ikke havt Leilighed til at gjøre Samlinger af danske Børsteorme. Jeg har derfor været udelukkende henvist til at undersøge Spiritusexemplarer, og i en enkelt Familie (*Spionidæ*) har mit Materiale været meget daarligt. For Oligochæternes Vedkommende har jeg for mange Aar tilbage beskjæftiget mig med Studiet af Regnormene, hvorimod jeg først i dette Efteraar har havt Leilighed til at gjøre nærmere Bekjendtskab med vore øvrige Oligochæter. Medens jeg paa den ene Side ikke har fundet alle de af tidligere Forfattere nævnte Former, t. Ex. Arterne af Slægten *Dero*, har jeg paa den anden Side fundet ikke faa, deels for vor Fauna og deels for Videnskaben nye Arter. Da flere af disse imidlertid fandtes seent paa Efteraaret, afbrød det ugunstige Veir mine Undersøgelser, ligesom jeg maa beklage, at jeg ikke fik underkastet vor Kystfauna en tilstrækkelig Undersøgelse.

Med Hensyn til Haviglerne har jeg næsten udelukkende været henviist til at udarbeide min Oversigt efter Malms Iglearbeide, og kun for en Deel af Formernes Vedkommende har jeg havt Spiritusexemplarer, som i Almindelighed dog kun give tarvelige Oplysninger om Øine og Farvetegning.

Naar jeg undtager de faa, fra vore egne Have hidrørende Gephyreer, har jeg for det store Fleertal af disse Formers Vedkommende været henviist til Afbenyttelse af Korens og Danielsens Arbeider.

Med Hensyn til de polychæte Annulater troer jeg at have

naaet en rigtigere Opfattelse af en Deel Familiers systematiske Stilling og har ordnet dem i Overensstemmelse dermed. Da imidlertid den udførlige Motivering heraf vilde ligge for langt udenfor dette Arbeides Plan, gjemmer jeg den til et senere Arbeide om de polychæte Annulaters Slægtskabsforhold.

Vi ville først give følgende Oversigt over Hovedafdelingerne af de i dette Arbeide omhandlede Dyr:

A) Legemet bestaaende af en Række, fra hverandre mere eller mindre tydeligt afgrændsede Ringe eller Segmenter, og Ringdelingen strækkende sig over flere eller færre af de indre Organer . . . . . ***Annulata.***

A) Legemet ikke eller kun i en Deel af sin Længde ringdelt, og Ringdelingen da ikke strækkende sig over de indre Organer:

B) Legemets forreste Deel ved en halsformig Indsnevring afsat fra den øvrige Deel:

C) Den forreste Deel danner et Hoved med en Samling bevægelige Chitinhager paa hver Side; Legemet paa Siderne og bagtil med tynde vandrette Finneudbredninger; glasklare svømmende Dyr . . . . . ***Chætognathi.***

C) Den forreste Deel er intet Hoved, men et huult sækformigt Legeme, som efterfølges af en cylindrisk Halsdeel; Legemet ormformigt, uigjennemsigtigt; uden Finneudbredninger; i Havbunden gravende Dyr . ***Balanoglossi.***

B) Legemets forreste Deel ikke ved nogen halsformig Indsnevring afsat fra det øvrige Legeme, oftest dannende et længere eller kortere, hyppigst retraktilt, snabelagtigt Afsnit; det øvrige Legeme (undertiden med 1—2 Vedhæng) kortere eller længere, sækformigt; i Havbunden levende Dyr . . . . . ***Gephyrea.***

Annulata.

Legemet bestaaer af en Række, udvendig ved mere eller mindre tydelige Ringfurer og indvendig som oftest ved mere eller mindre fuldstændige, Krophulen delende, Tværskillevægge (*dissepimenta*) adskilte Afsnit, som, naar undtages det forreste (og hos Iglerne tillige det bageste), i Almindelighed ere Gjentagelser af hverandre. Leddelingen er desuden mere eller mindre tydeligt udtalt i Bygningen af Dyrets indre Organer og da altid i Bygningen af Nervesystemet.

Fra den store i Legemets forreste Deel liggende Hjernemasse, som i Almindelighed ved en forreste og bageste Indbugtning tydelig viser sig at være sammensat af to Sidehalvdele, gaar en Ring omkring Svælget til den ligeledes af to Sidehalvdele dannede Bugnervesnor, bestaaende af en til Legemets Ringdeling svarende Række af med hverandre ved Længdekommissurer forbundne Ganglier. Medens de to Sidehalvdele i Almindelighed ere tæt forbundne med hinanden, kan man ogsaa (*Serpulidæ*, *Sabellidæ*) træffe to ved Tværgrene forbundne, temmelig vidt adskilte Bugnervesnore. Medens Fordøielseskanalen i de fleste Tilfælde ligeledes viser sig paavirket af den almindelige Leddeling, kan dens Bygning i andre Tilfælde minde om uleddede Ormeformer, saaledes hos de fleste Sabeller og Serpuler, hvor der findes en lignende Spiralsnoning af Tarmen som hos de fleste Gephyreer. — Karsystemet bestaaer typisk af et Rygkar, et Bugkar og i Almindelighed to Sidekar, og Leddelingen er her udtalt i de for hvert enkelt Led optrædende Tværgrene, som danne Forbindelsen mellem Ryg- og Bugkarret. Hos Chætopoderne findes desuden frit i Krophulen en af formede Bestanddele dannet Vædske. Afsondringsorganernes Optræden er ligeledes bundet af Leddelingen, idet de som Regel optræde parviis i hvert enkelt Led. Hvad Kjønsorganerne angaaer, da optræde de kun hos Oligochæterne og Iglerne som selvstændige Kjertler, og kun hos de sidste vise Sædstokkene sig i de fleste Tilfælde paavirkede af Leddelingen, idet de optræde som en kortere eller længere Række af parrede Blærer.

Annulaternes Hovedafdelinger:

En større eller mindre Deel af Legemets Ringe med 2—4 Bundter eller Rækker af Chitinbørster . . . . . ***Chætopoda.***

Ringe uden Børster: Legemet paa hver Side udtrukket i en Række smalle Sideforlængelser, som bære bladformige Flige; den forreste Deel hovedformig med Følere . . . . . ***Gymnocopa.***

Legemet ikke udtrukket i Sideforlængelser (i det Høieste med tynde Blade eller smaa Blærer); dets forreste Deel ikke hovedformig og uden Følere; Legemet i det Mindste bagtil med en tydelig Sugeskive, undertiden ogsaa fortil . . . . . ***Discophora.***

Chætopoda (Børsteorme).

Legemets forreste, Mundaabningen foroven begrændsende og overragende Deel, Hovedlappen (*lobus cephalicus*), som i Forening med den første, Mundaabningen forneden begrændsende Ring (i sjeldnere Tilfælde flere Ringe), Mundsegmentet (*segmentum buccale*), svarer til et Hoved, er i sin laveste Form en simpel, afrundet eller stump kegleformig, Vedhæng manglende Lap, medens den, hvor den har naaet en høiere Udvikling, kan bære et forskjelligt Antal Vedhæng, der i Almindelighed ere Modifikationer af de paa de øvrige Ringe optrædende. Naar undtages visse, i Rør og Havbund levende Orme (t. Ex. *Terebellidæ*, *Sabellidæ* o. s. v.), hos hvilke Hovedlappen bærer et større Antal Vedhæng, tildeels maaske for at bøde paa Mangelen af eller den mangelfulde Udvikling af saadanne paa det øvrige Legeme, optræde disse Vedhæng ellers i et Antal af 1—9 og kunne have meget forskjellig Form, Størrelse og Stilling. — Vi kunne sondre mellem Palper og Følere, mellem hvilke der dog ikke findes nogen skarp Grændse. Som Palper (*palpi*) har man betegnet de mere eller mindre tydeligt fra Hovedlappens Underside udgaaende, i Almindelighed sværere og tykkere Vedhæng, som i deres simpleste Form danne fra Hovedlappen ikke afsatte, lappeformige Fremspring (hos *Nothria* 2, hos

Eunice 2—4, hos *Onuphidæ* 4), medens de hos andre Former ere tydeligt afsatte og enten uleddede (*Syllis*, *Hyalinoecia*, visse *Staurocephalus*-Arter) eller leddede (*Nereidæ*, *Hesionidæ*, visse *Staurocephalus*-Arter). Hos enkelte Former kunne de være forsynede med et enkelt (*Ancistrosyllis*[1]) *Albini* Lngrhs. Nova Acta Nat. Cur. 1881 p. 107; en ny *Nephthys*-Slægt i Kjøbenhavns Zool. Mus.) eller 2 (*Autolytus* ♂) traadformige Vedhæng, som man i Modsætning til de fra Hovedlappen udgaaende kunde kalde Palpefølere. De som oftest tyndere eller tykkere traadformige (uleddede eller leddede), sjeldnere blad-, kugle- eller ægformige Følere (*antennæ*, *tentacula*), af hvilke der i det Høieste kan være 5, kunne være stillede paa forskjellig Maade paa Hovedlappen og i Forhold til hverandre. Hyppigst sidde de parrede i Spidsen af Hovedlappen eller paa dennes forreste Rand, medens den uparrede, hvor den er tilstede, i Reglen sidder noget bagved dem. I sjeldnere Tilfælde (*Eunicidæ*) sidde 3—5 i en Linie langs Hovedlappens bagre eller forreste Rand. — Foruden de her nævnte, almindeligt forekommende Vedhæng, optræder hos forskjellige Familier paa Hovedlappen Vedhæng af mere ejendommelig Natur, af hvilke flere muligviis have en fra Følernes forskjellig Funktion. Saadanne Dannelser ere den, ved en bladet eller papilløs Bygning udmærkede, saakaldte Karunkel hos *Amphinomidæ*, *Euphrosynidæ* og *Aphroditidæ*, den i en Grube retraktile Papil hos *Telethusæ* og *Eteone*, de fimrende, under første Ring tilbagetrækkelige Nakkesvulste hos *Lumbrinereidæ*, de mere eller mindre tilbagetrækkelige, med en fimrende Grube forsynede Sidesvulste hos *Staurocephalidæ*, *Glyceridæ* og *Ophelidæ*, de fimrende Nakkevedhæng hos *Pterosyllis* samt de fimrende Sidevedhæng hos *Nerilla*.

Medens de i Jord og Havbund levende Former ere blinde, findes ellers overalt Øine, som snart kun ere simple Pigmentpletter, snart lindsebærende, ja Øinene hos *Alciope*-Arterne staa i Udvikling ikke saa meget tilbage for Hvirveldyrøiet. Medens Øinene

---

[1]) Denne Form maa af flere Grunde danne en ny Slægt.

i Almindelighed findes umiddelbart paa Hovedlappen, kunne de dog ogsaa optræde paa dennes Vedhæng, ja selv paa andre Legemsdele. Saaledes findes de hos Sabellerne ofte række- og parviis paa de om Munden stillede Gjællers Stammedeel (hos enkelte udenlandske Former, *Branchiomma*, ender hver Gjællestamme med et sammensat Øie), hos *Terebellidæ* kunne de findes paa Rygsiden af de forreste Ringe, hos *Amphicora* findes de paa den bageste Ring, og hos en udenlandsk *Ammotrypane*-Slægt (*Polyophthalmus*) findes lindsebærende Øine paa de enkelte Ringe.

Høreredskaber, bestaaende af en Blære paa hver Side af Hjernen, indeholdende en eller flere Conkretioner, ere fundne hos forskjellige Børsteorme (*Arenicola*, *Amphicora*, *Terebella*, *Alciopidæ*).

Den første Ring, Mundsegmentet (*segmentum buccale*), som paa Undersiden danner Mundens bagre Grændse, er som oftest i sit Udstyr noget forskjellig fra de øvrige, og det Samme kan undertiden være Tilfældet med en eller flere efterfølgende. For det Første mangler den eller de i Almindelighed enten ganske Børster eller disse, som ere smaa og rudimentære, sidde ikke som paa de efterfølgende Ringe i egne, for dem bestemte Fremspring af Legemet, men i Almindelighed indesluttede i Grunden af de til denne eller disse Ringe hørende Følere (t. Ex. *Polynoïdæ*, *Phyllodocidæ*). For det Andet ere disse sidste, de saakaldte Føler- eller Tentakelcirrer (*cirri tentaculares*), forsaavidt som de forekomme, i Almindelighed længere og, forsaavidt de optræde i dobbelt Tal paa hver Side, mindre ulige i Størrelse efter deres Stilling mod Ryg- eller Bugside, end Tilfældet er med de øvrige Cirrer. — Ligesom med Hensyn til de paa de efterfølgende Ringe optrædende Cirrer maa man i sin Betragtning af disse Følercirrer gaa ud fra som Regel, at der til en enkelt Ring normalt svarer et Par paa hver Side, af hvilke dog den ene eller begge kunne reduceres og forsvinde. Da imidlertid den eller de første Ringe paa forskjellig Maade kunne reduceres og deels smelte sammen med Hovedlappen, deels med hinanden indbyrdes, kan det i enkelte Tilfælde synes, som om Følercirrerne udgaa fra Hovedlappens bageste Deel (t. Ex. *Nereidæ*, *Sphærosyllis*, *Dysponetus*,

visse Slægter af *Phyllodocidæ*), og i andre Tilfælde, som om enkelte Ringe bære et større Antal Følercirrer end det normale (t. Ex. i Famil. *Phyllodocidæ*, *Alciopidæ*). Spørgsmaalet vil i det enkelte Tilfælde kunne afgjøres ved en Undersøgelse af, hvilken Lov der i den respektive Familie gjør sig gjældende i Henseende til Følernes Antal og Stilling. I en saadan Sammensmeltning mellem Hovedlappen og den eller de forreste Ringe samt i en paa disse stedfindende Reduktion af Børsterne og de Bevægelsen tjenende Vedhæng til Fordeel for den stærkere Udvikling af Redskaber, som ligne Hovedlappens Vædhæng, have vi et Sidestykke til lignende Forhold hos Leddyrene og navnlig Krebsdyrene, hvor Lemmer, som hos den ene Form staa i Bevægelsens, hos den anden staa i Mundens eller Ernæringens Tjeneste. Denne Sammenligning kan føres et Skridt videre ved den Betragtningsmaade, som i et senere Arbeide skal blive nærmere begrundet, at Hovedlappen i det Mindste hos flere Former maa opfattes som dannet af mindst 2 Segmenter[1]).

Med den nys nævnte Undtagelse samt oftest med Undtagelse af den sidste Ring, som ender med 2—4 Vedhæng, de saakaldte Analcirrer (*cirri anales*), bærer i Almindelighed hver af de øvrige Ringe paa hver Sidehalvdeel 1—2 Bundter eller Rækker af Chitinbørster (*setæ*), som ere dannede i Indkrængninger[2]) af Huden, af hvilke de rage mere eller mindre stærkt frem for at benyttes som Bevægelsesredskaber eller Vaaben. Efterhaanden som de slides, falde de ud og erstattes af nye. Medens i mange Tilfælde Børsterne som et samlet Bundt træde frem paa Overfladen, maa i andre Tilfælde hver enkelt Børste for sig gjennembryde Huden. Naar saadanne Børsters Endedeel er forsynet med Frem-

---

[1]) Dette sees saaledes tydeligt hos den, en ny Familie indenfor *Aphroditiformia* representerende *Pisione Ørstedi* Gr. (*Annulata Ørstediana*, Vid. Medd. nat. For. 1857, p. 174), til hvilken Form jeg i et senere Arbeide skal komme tilbage.

[2]) Da Børsterne bestaa af samme Chitinvæv som Ormenes Cuticula, synes denne Opfattelse at være den naturligste; men efter andre Forfatteres Fremstilling ere de Børsterne dannende Follikler oprindelig lukkede og ikke dannede ved en saadan Indfoldning.

spring i Form af Hager, Torne o. s. v., er den ofte udstyret med en skarp, skjærende Plade (Skjæreplade), som baner den Vei. Medens denne Plade i mange Tilfælde (t. Ex. *Aphroditidæ*) falder af, bliver den i andre Tilfælde (mange langskaftede Krogbørster) siddende. Hos Oligochæterne og enkelte Havorme ere disse Børster kun tilstede i ringe Tal (2—12 i hver Gruppe) og sidde ikke i særegne Fortykkelser eller Fremspring af Huden. Hos de fleste Børsteorme sidde Børsterne derimod i mere eller mindre stærkt fremtrædende, knude-, kegle-, liste- eller lodret pladeformige Forlængelser af Legemets Overflade, og disse saakaldte Børstefødder (*parapodia*) ere som oftest forsynede med lignende føleragtige Vedhæng som de, der findes paa Hovedlappen. Der findes i Almindelighed to saadanne Følere eller Cirrer paa hver Side, en Ryg- og en Bugcirre (*cirrus dorsalis et ventralis*), hvilke dog mangle hos de fleste Rørorme. Naar Børsterne sidde i Bundter, ere de enkelte Børster i hvert Bundt i Almindelighed grupperede om en (eller flere) stærk, stiv, tilspidset Naal af mørk Farve, som rager længere ind end de øvrige Børster, og til hvis inderste Ende den Børstebundtet omgivende Skede og de dette bevægende Muskler fæste sig. Den kaldes Støttenaal (*acicula*).

Børstefødderne kunne, som ovenfor omtalt, optræde i to adskilte eller en enkelt Række paa hver Side. I sidste Tilfælde kunne vi igjen sondre mellem to forskjellige Forhold, idet hos visse Former (t. Ex. *Nereidæ*) de enkelte Parapodier ved at dele sig i en øverste og en nederste, fra hinanden mere eller mindre tydeligt sondrede Halvdele, af hvilke enhver har sit Børstebundt og sin Støttenaal, bære Præget af at være dannede ved en Sammensmeltning af det dorsale og det ventrale Parapodie, medens hos andre Former kun den nederste Green er tilstede. Dette sidste Tilfælde sees tydeligt hos Familien *Phyllodocidæ*, hvor kun et Par enkelte Slægter have et rudimentært øverste Parapodie med haarformige Børster, i Modsætning til de øvrige Slægter, hos hvilke kun det nederste Parapodie med sine sammensatte Børster er tilstede. Pa-

rapodiernes Udvikling kan, som sagt, være meget forskjellig. Den høist udviklede Form er den lodret pladeformige, i hvilken de Børsterne omsluttende Huddele kunne løbe ud i forskjelligt udviklede Lapper, Tunger eller Blade.

Børsterne kunne være usammensatte (*s. simplices*) eller sammensatte (*s. compositæ*), af hvilke de sidste have en bevægeligt tilleddet, kortere eller længere, haarformig, bajonetformig, krogformig eller knivbladformig Endedeel. Hvor der er dobbelte Parapodier, optræde dette Slags Børster altid kun i Bugparapodierne. De usammensatte Børster kunne igjen optræde under to forskjellige Hovedformer, nemlig som Haarbørster i videre Forstand eller frie Børster og som Krogbørster, hvilke dog ikke ere skarpt adskilte fra hinanden. De frie Børster, som kunne være bundtviis eller rækkeviis ordnede, rage stærkt frem over Parapodiets Overflade og ere tydelige for det blotte Øie. De have ingen fremtrædende krogformig Endedeel. Kun i et Par Familier (*Nephthydæ*, visse *Spionidæ*) ere de torækkede. De talrige Former af frie Børster ville blive omtalte under de enkelte Familier, og vi skulle her kun beskrive et Par af de hyppigst forekommende Former:

Ved Haarbørster eller haarformige Børster (*s. capillares*) forstaar man lange, smalle, tynde, i Almindelighed i en haarformig Spids udløbende Børster. Undertiden kunne de dog, saaledes som de meget lange Børster hos *Autolytus*, have et jævnt i Bredde tiltagende og igjen aftagende Endeparti, som ender med en svagt bøiet Spids.

Ved bræmmede Børster (*s. limbatæ*) forstaar man ligeledes temmelig lange, i en haarformig Spids udløbende, lige eller svagt bøiede Børster, som i et længere eller kortere Endeparti paa den ene eller paa begge Sider ere forsynede med en foroven og forneden i Bredde jævnt aftagende, smal, glat eller tværstribet Bræm.

Krogbørsterne (*setæ uncinatæ, uncini*) ere altid rækkeviis ordnede, oftest paa smalle listeformige Parapodier, og da de i Almindelighed kun rage svagt frem over Parapodiernes Overflade og ere temmelig smaa, ere de i Almindelighed kun tydelige ved svagere

eller stærkere Forstørrelse. Deres Endedeel er kun sjelden lige eller svagt bøiet (t. Ex. nogle *Spionidæ*, nogle *Oligochæta*), men i Almindelighed forsynet med en, flere eller en heel Række krogformigt bøiede Takker. Naar undtages Familien *Ammocharidæ*, hvor de ere ordnede i talrige (hos en enkelt Form i 150) Længderækker paa de smalle Parapodier, ere de ellers overalt stillede i Tværrækker. I Almindelighed ere de enrækkede, sjeldnere to- (visse *Spionidæ*, *Maldanidæ*, *Terebellidæ*, *Sabellidæ*) eller fleerrækkede (*Chætopteridæ*, visse *Ariciidæ*). Indenfor Krogbørsterne kunne vi igjen sondre mellem de langskaftede og de kort- eller bredskaftede Krogbørster. De første have en lang, lige eller svagt bøiet Skaftdeel, hvorimod det som oftest med en eller flere Kroge forsynede Endeparti kun er svagt udviklet (*Maldanidæ*, *Oligochæta*, *Spionidæ*, *Lumbrinereidæ*). I de sidste er Skaft- eller Basaldelen kort, men bred, og den hagebærende Endedeel stærkere udviklet. Indenfor de sidste kunne vi igjen sondre mellem de fugleformige (*s. aviculares*) og de kamformige (*s. pectiniformes*). Hos de sidste kunne i sjeldne Tilfælde Tænderne ganske mangle (visse *Serpula*-Former), saa at de kun danne Plader. Da Krogbørsterne paa Grund af deres korte, stive Bygning samt deres Kroge eller Takker navnlig egne sig for Bevægelse i snevre, rørformige Hulrum, i hvilke Dyret under Sammentrækning og Udvidelse, ved Udstrækning af bestemte Parapodier, kan fæstne den tilsvarende Deel af sit Legeme, idet det drager den bagved liggende Deel efter sig, findes disse Børster deels hos i virkelige Rør levende Former, deels hos saadanne, som leve i Jord eller i Havbund, i hvilke de danne sig rørformige Gange. Forskjellen mellem de kort- og de langskaftede Krogbørster er igjen tildeels betinget af, hvorvidt en Orm er udelukkende Rørbeboer, eller hvorvidt den ogsaa udenfor et saadant Rør skal kunne hjælpe sig frem, saaledes som t. Ex. Tilfældet er med Oligochæterne.

Langskaftede Krogbørster optræde ogsaa i en større eller mindre Deel af Legemet hos i Kalk, Sandsteen o. s. v. borende Chætopoder. Skjøndt man ikke er enig om, paa hvilken Maade Boring udføres af Annulater, og skjøndt man for saadanne Dyrs

Vedkommende som *Bonellia* og *Thalassema* vanskelig synes at kunne undgaa at forklare denne som Følge af chemiske Virkninger, synes det dog høist rimeligt, naar man hos borende Chætopoder træffer Børster, som særlig synes at være skikkede til et saadant Arbeide, da at opfatte Boringen, i det Mindste deelviis, som et Resultat af disses Virksomhed. Vi kunne her sondre mellem 2 Forhold, idet enten alle eller Størstedelen af Bugsidens Børster ere omdannede paa en egen Maade, eller kun en enkelt Ring paa Ryg- eller Bugsiden er forsynet med særlige Børster. Det første Forhold træffe vi hos *Dodecaceria* samt visse *Syllis*-Arter (*S. gracilis* Gr., *S. spongicola* Gr., *S. hamata* Clap. o. s. v.), som opholde sig i kanalagtige Huulheder i Klipper og Skaller. Børsterne ere her tykke og stive og forsynede med et udvidet, indbugtet Endeparti. Samme Slags Børster findes hos en nordisk Art af Slægten *Ephesia*, om hvis Levemaade dog Intet er bekjendt. Det andet Forhold træffes hos et Par Slægter af Familien *Spionidæ*, nemlig *Disoma* og *Polydora* samt i Familien *Chætopteridæ*. Her findes de meget tykke og stærke Børster respektive paa 3die, 5te og 4de Ring. Imidlertid foreligger der Intet om, at *Disoma* og Medlemmerne af Familien *Chætopteridæ* bore i haardere Materiale, men ogsaa for Dyrets Bevægelser gjennem Leerbund vil jo en saadan Boring kunne være af Betydning. Sluttelig skal endnu nævnes, at Støttenaalene ofte kunne have ganske samme Bygning som langskaftede Krogbørster (*Onuphidæ*, *Eunice*-Former).

Kun hos de fleste *Oligochæta*, nogle Arter af Slægten *Syllis* og en Art af Slægten *Ephesia* ere alle Legemets Børster Krogbørster (langskaftede), medens hos alle andre med Krogbørster forsynede Orme en større eller mindre Deel af Legemet bærer frie Børster.

I Henseende til de frie Børsters og Krogbørsternes gjensidige Forhold kan der finde forskjellige Tilfælde Sted. Undertiden har Legemets forreste Deel kun haarformige Børster, og Krogbørsterne (langskaftede) optræde i den øvrige Deel, enten i ublandede Rækker (*Capitellidæ*, *Lumbrinereidæ*) eller blandede med Haarbørster (*Cirra-*

tulidæ, visse *Spionidæ*). I det Tilfælde, at der findes dobbelte Parapodier, kunne Krogbørsterne enten optræde baade i de øverste og de nederste (*Capitellidæ*, visse *Spionidæ*) eller kun i de nederste (de fleste *Spionidæ*); men i Almindelighed optræde de kun paa Bugsiden og i Legemets hele Længde. Kun hos de to Familier *Sabellidæ* og *Serpulidæ* finder den saakaldte Børsteveksel Sted, idet i Legemets forreste 8—12 Ringe Rygsiden har frie Børster og Bugsiden Krogbørster (bredskaftede), medens i den øvrige Deel af Legemet Forholdet er omvendt. En anden Undtagelse fra Regelen danner Familien *Hermellidæ*, hvor Krogbørsterne (bredskaftede) overalt optræde paa Rygsiden og Haarbørsterne paa Bugsiden. De kort- eller bredskaftede Krogbørster optræde aldrig i blandede Rækker og findes med forannævnte Undtagelser aldrig paa Rygsiden.

Af ydre Organer staaer endnu tilbage at omtale Gjæller, som paa faa Undtagelser nær kun findes hos saadanne Former, hvis Overflade paa Grund af, at de leve i Rør eller i Havbund, er mindre udsat for Vandets iltende Indflydelse. De kunne være enkelt traadformige (*Cirratulidæ*, *Ophelidæ*), mere eller mindre stærkt grenede, kamformige (*Eunicidæ*), buskformige (*Terebellidæ*, *Amphinomidæ*, *Telethusæ*) og fjerformige (*Sabellidæ*, *Serpulidæ*). I Almindelighed ere de anbragte paa Dyrets Rygside indenfor de øverste Parapodier og findes, hvad der er det Almindeligste, paa alle eller et større Antal Ringe, eller, hvad der navnlig er Tilfældet hos en Deel Rørorme, paa de forreste 2—3 Ringe. Hos *Sabellidæ* og *Serpulidæ* ere de anbragte i en Kreds om Munden ɔ: om Legemets forreste Ende. Paa Bugsiden findes de kun hos en udenlandsk Form (*Dasybranchus*) samt hos den i dette Arbeide opstillede nye Slægt *Trochochæta*.

Tarmkanal. Den forreste Deel af Tarmkanalen afviger altid mere eller mindre fra den øvrige Deel og i den simpleste Form ved at være et smalt, lige, ikke med Dissepimenter forsynet Spiserør (t. Ex. visse *Sabellidæ*, *Serpulidæ* o. s. v.), medens hos andre Former (t. Ex. *Oligochæta*) en Deel af dette ved stærkere Muskel-

forsyning bliver til et Slags Svælghoved. Hos de allerfleste Havorme er imidlertid en større eller mindre Deel af Tarmkanalens forreste Afsnit udkrængeligt eller udskydeligt. Medens saaledes hos en Deel af de i Havbunden levende Former (*Ophelidæ*, *Spionidæ*, *Maldanidæ*, *Ariciidæ*) det udstrækkelige Afsnit indskrænker sig til det forreste, temmelig korte, vide, i udstrakt Tilstand ofte foldet-lappede Parti af Tarmkanalen, findes hos en stor Deel høiere Havorme en, navnlig ved stærk Udvikling af det førnomtalte Svælghoved og dettes Forsyning med Kjæber, Tænder eller Papiller udmærket, udkrængelig Snabel, som foruden til at gribe, fastholde og optage Føden ogsaa kan benyttes i Bevægelsens Tjeneste, til at bane Dyret Vei med gjennem Sandet (*Glyceridæ*, *Goniadidæ*, *Nephthydæ*). Medens Kjæberne, hvor de findes, oftest kun ere tilstede i et Tal af 2—4, optræder der hos andre (*Euniciformia*) et større Antal, ja i enkelte Familier kan deres Tal (*Staurocephalidæ*, *Goniadidæ*) stige til flere Hundrede. Det næste Afsnit af Tarmkanalen er i Almindelighed et lige Rør, dog kan det undertiden (*Polynoidæ*, *Aphroditidæ*) være forsynet med sækformige Udvidelser ligesom hos en Deel af Iglerne, og hos en Deel Sabeller og Serpuler viser det en lignende Spiralsnoning som hos de fleste Gephyreer. Foruden paa de to nys nævnte Maader kan den fordøiende Overflade ogsaa forstørres ved, at der, som hos Regnormene, er dannet en Indbugtning eller Fold langs hele Tarmkanalens Rygside, hvorved der ligesom dannes en „Tarm indeni Tarmen". Tarmkanalen har i Almindelighed en Belægning af ofte stærkt farvede Celler, som man uden tilstrækkelig Grund har opfattet som Leverceller.

Karsystem. Som før omtalt kan man hos Børsteormene sondre mellem den i lukkede Kar indeholdte, oftest (rødt, gult eller grønt) farvede Blodvædske, som i Almindelighed mangler Legemer, og den fra denne fuldstændigt sondrede, frit i Krophulen sig bevægende, oftest farveløse, Celler indeholdende Perivisceralvædske. Med Hensyn til den sidstes Betydning ere Meningerne delte. Foruden Rygkarret kan undertiden ogsaa et større eller

mindre Antal af de i Legemets forreste Deel liggende, Ryg- og Bugkarret forbindende, Tværgrene virke som Blodet fremdrivende, hjerteagtige Redskaber. Saadanne stærkt udviklede pulserende Tværgrene findes i meget forskjelligt Antal hos Oligochæter, Terebeller, *Arenicola*. Hos Terebellerne er desuden den noget bag Gjællerne liggende Deel af Rygkarret stærkt udviklet (Gjællehjerte). Hvor der findes Gjæller, kan man altsaa sondre mellem en arteriel og en venøs Deel af Karsystemet, og da Gjællerne i Almindelighed udgaa fra Rygsiden, bliver altsaa Rygkarret den venøse Stamme. Omvendt bliver Forholdet i de enkelte Tilfælde, hvor Gjællerne sidde paa Bugsiden. Den før omtalte Perivisceralvædske formodes at staa i Ernæringens Tjeneste. Den kan dog ogsaa tjene andre Øiemed; saaledes tjener den hos de med udkrængelig Snabel forsynede Former under en Sammentrækning af Kropvæggene til at udøve et Tryk paa Snabelen og derved fremdrive denne.

Hos enkelte Børsteorme (*Capitella*, *Glyceridæ*, *Chætopteridæ*) skal et Karsystem mangle.

Segmentalorganer. Disse optræde i Form af mere eller mindre stærkt bugtede Rør eller Kanaler, som ere forsynede med en indre større, frit i Krophulen sig befindende, og en ydre mindre, i Krophuden liggende Aabning, og som i Almindelighed i en større eller mindre Deel af deres Længde ere forsynede med eller i Forbindelse med Kjertler. Paa Grund af denne deres Forbindelse med Kjertler opfattes de som Afsondringsredskaber, og desuden tjene de til Udførsel af Kjønsstofferne. I nogle Tilfælde ere de stillede saaledes, at den indre Aabning hører til det foranliggende, medens den ydre Aabning hører til det bagvedliggende Segment (*Oligochæta*, *Alciopidæ*); men hos de fleste Polychæter ligge begge Aabninger i samme Segment. I nogle Tilfælde ere begge Aabningerne saavel som Kanalen forsynede med Fimrehaar, hvis Retning forøvrigt kan være forskjellig, medens i andre Tilfælde saadanne mangle og derimod Væggene udmærke sig ved Kontraktilitet. Denne sidste Bygning findes hos en Deel Rørorme. Medens de i de fleste Tilfælde findes i alle Legemets Ringe, findes de hos andre, hvor de saa ere meget

lange og stærkt udviklede, kun i et ringe Antal forreste Segmenter (t. E. *Terebellidæ*).

Kjønsorganer. Naar undtages Oligochæterne, hos hvilke Kjønsstofferne i Reglen dannes i bestemte, til visse Segmenter bundne, Kjertler, udvikles Kjønsstofferne hos de øvrige Chætopoder paa Kropvæggene og Dissepimenterne i en større eller mindre Deel af Legemet, idet der kun i de sjeldneste Tilfælde er Tale om sækformige, med Kropvæggen i et større eller mindre Omfang sammenhængende, Kjertler. Meget ofte savne disse Produkter selv en omhyllende Membran og ere løselig sammenklæbende. Under og næsten altid førend deres Udvikling afløses de og falde ned i Krophulen. Kjønnene ere som Regel adskilte; kun Oligochæterne samt nogle til Familien *Serpulidæ* hørende Former ere tvekjønnede.

Kjønsforskjel. Ydre Forskjel mellem Kjønnene er hos Børsteormene temmelig sjelden og træffes kun indenfor enkelte Afdelinger. I Henseende til dette Forhold kunne vi sondre mellem to forskjellige Tilfælde, idet a) Kjønsforskjellen enten kan vise sig straks, naar Dyret har antaget sin blivende Form eller b) først fremtræder under Kjønsmodenheden. Det første Tilfælde træffe vi indenfor Familien *Syllidæ* hos *Autolytus*, hvor Forskjellen mellem Han og Hun foruden i det undertiden forskjellige Antal af med lange Børster udstyrede Ringe tillige er udtrykt i Hovedets Udstyr med Vedhæng. Det andet Tilfælde træffe vi hos Familien *Nereidæ*, hvor, i det Mindste for en stor Deel af Arternes Vedkommende, Forskjellen mellem Kjønnene er udtrykt i den eiendommelige Maade, paa hvilken et større Antal Segmenter blive omdannede i Henseende til Bygningen af Parapodier og Børster. Foruden de her nævnte Tilfælde finder en saadan ydre Kjønsforskjel Sted i Familien *Alciopidæ* (se det følgende) samt hos et Par enkelte andre Former; men der foreligger ingen Oplysninger om, hvor tidligt den her fremtræder. Hos *Terebella arctica* ere saaledes 3die og 4de børstebærende Ring i Nærheden af Rygparapodiet hos Hunnen forsynede med en lille Traad, som mangler hos Hannen, og hos *Capitella capitata* ere hos Hannen Børsterne paa Bugsiden i to af

Ringene rykkede tæt sammen og omdannede til store glindsende Blade.

Forplantning og Udvikling. Med Undtagelse af enkelte levendefødende Former (Arter af *Syllis*, *Eunice* og *Cirratulus*) foregaaer Æggenes Udvikling udenfor Moderens Krophule, og medens de hos nogle Havorme bæres omkring af Moderen (hos *Autolytus* i en Sæk under Bugen, hos *Exogone* fæstede til de enkelte Ringe), anbringes de af de allerfleste paa andre Gjenstande, enten enkeltviis eller flere i en fælles Kapsel. Hos Slægten *Spirorbis* udvikles Æggene i Laagets kølleformige Hulrum. — Hos en Deel Børsteorme finder et Generationsskifte Sted, idet kjønnet Formering skifter med kjønsløs. Med Hensyn til denne sidste har man søgt at sondre mellem to forskjellige Forhold: Deling og Knopskydning, som dog vanskeligt lade sig holde ude fra hinanden. — Som Deling har man betegnet den Proces, at der omtrent midt paa en Orm danner sig et nyt Hoved, og det saaledes dannede Individ afsnører sig fra Moderindividet. — Ved Knopskydning har man derimod forstaaet, at der fra Dyrets Bagende udvikler sig et eller en Række nye Individer, af hvilke hvert nyt danner sig mellem Moderindividet og det sidst dannede Individ. Da ved denne Knopskydning Hovedet enten kan være den først (*Myrianida*) eller den sidst (*Nais*) dannede Deel af Knoppen, vil det i sidste Tilfælde være indlysende, hvor vag Grændsen bliver mellem Deling og Knopskydning, idet enhver Knopskydning, hvor Hovedet udvikles sidst, vil kunne tage sig ud som en Deling, og enhver „Deling" vil kunne opfattes som en Knopskydning, hvorved en for kortere eller længere Tid siden dannet Knop forsynes med et Hoved. For Havormenes Vedkommende foreligger for Øieblikket altfor faa Detailler til, at man kan fælde nogen Dom om, hvorledes denne Proces her skal opfattes; men hos Naiderne synes det, som om her altid kun finder en Knopskydning Sted, idet der altid umiddelbart forud for den tilsyneladende Deling indtræder en Forøgelse af Segmenter.

Som Følge af den her omtalte kjønsløse Formering, hvad enten man nu kalder denne Deling eller Knopskydning, kan der

nu enten dannes et enkelt, til en vis Tid i Forbindelse med Moderdyret staaende Individ (hos *Syllis* frembragt ved „Deling", hos *Filograna* og *Autolytus cornutus* ved Knopskydning), eller en Række af Individer, og i dette Tilfælde kunne vi igjen sondre mellem to forskjellige Forhold, idet i en saadan Række de enkelte Individer (paa Moderdyret nær) kunne have samme Værdi, idet de alle ere dannede umiddelbart som Knopper af Moderdyret (*Myrianida, Autolytus prolifer*), eller forskjellig Værdi, idet de enkelte Knopper igjen kunne skyde Knopper, og en saadan Kjæde egentlig er en Kjæde af Kjæder (*Naidæ*). En anden Forskjel i denne Knopskydning er dens Forhold til Kjønsmodenheden. Medens saaledes Knopskydningen kun finder Sted hos Naiderne, saalænge de endnu ikke indeholde Kjønsstoffer, og ophører ved disses Fremkomst, saa bliver netop hos Syllideerne under Kjønsmodenheden den Kjønsstoffer indeholdende bageste Deel forsynet med et nyt Hoved.

Med Undtagelse af Oligochæterne og de levendefødende Arter ere de fleste Chætopoder underkastede en Forvandling. De i Begyndelsen uleddede Larver ere forsynede med Belter af Fimrehaar og ofte med lange provisoriske Børster. Undertiden finder en saa kaldet tilbageskridende Forvandling Sted, idet Larverne ere forsynede med Øiepletter og Høreblærer, som senere forsvinde. Efter Fimrebelternes Ordning kunne vi dele Larverne i telotroke, naar Legemets ene (monotroke) eller begge Ender (amphitroke) ere forsynede med Fimrebelter; mesotroke, naar der findes flere saadanne i Legemets Midte, og polytroke, naar der findes en Række Fimrebelter gjennem hele Legemets Længde. Leddelingen udvikler sig, idet de nye Led skyde sig ind imellem Analleddet og det sidste Led.

Chætopoderne kunne deles i følgende to Afdelinger:

Polychæta: Hver Ring med 2—4 Rækker, næsten altid i tydelige Parapodier siddende, enten bundtviis eller rækkeviis ordnede, Børstesamlinger. Som oftest talrige Børster i hver Samling. Krogbørster optræde aldrig i alle Parapodier (undtagen *Ephesia* og nogle

Syllis-Arter). Hovedlap eller Parapodier oftest med Vedhæng. Oftest Forvandling. Leve udelukkende i Havet.

Oligochæta: Hver Ring med 2—4 Rækker aldrig i Parapodier siddende Børstesamlinger, hver Samling med 2—10 næsten altid rækkeviis siddende Børster. Paa en enkelt Undtagelse nær (*Æolosoma*) Krogbørster i alle Samlinger, paa Rygsiden undertiden blandede med Haarbørster. Hovedlap og Ringe uden Vedhæng. Ingen Forvandling. Leve paa faa Undtagelser nær i Jord og Ferskvand.

Polychæta.

Oversigt over Familierne med Hensyn til deres Slægtskabsforhold.

Sternaspiformia
Sternaspidæ

Aphroditiformia
*1) **A. vera***
Aphroditidæ
Polynoïdæ
Acoëtidæ
Sigalionidæ
—
2) Palmyridæ

Phyllodociformia
*1) **P. vera***
Phyllodocidæ
Alciopidæ
—
2) Nephthydæ

Amphinomiformia
*1) **A. vera***
Amphinomidæ
Euphrosynidæ
—
*2) **A. arenicolina***
Telethusæ
Scalibregmidæ

Syllidiformia
*1) **S. vera***
Nereidæ
Hesionidæ
Syllidæ
Nerillidæ
Sphærodoridæ
*1) **S. spionina***
Spionidæ
Chætopteridæ
Cirratulidæ
Ariciidæ
Chloræmidæ (?)
Ophelidæ (?)

Eunicifomia
*1) **E. vera***
Eunicidæ
Onuphidæ
Lumbrinereidæ
Staurocephalidæ
—
*2) **E. glycerina***
Goniadidæ
Glyceridæ

Terebelliformia
Terebellidæ
Ampharetidæ
Amphictenidæ

Maldaniformia
Maldanidæ
Capitellidæ

Ammochariformia
Ammocharidæ

Hermelliformia
Hermellidæ

Sabelliformia
Sabellidæ
Serpulidæ

Analytisk Oversigt over Familierne af de polychæte Chætopoder.

(En Stjerne bag Familienavnet betyder, at dette kommer igjen paa et andet Sted i Oversigten) (se p. 193, L. 14 f. n.)

(Denne Oversigt er kun beregnet paa de i dette Arbeide omhandlede Former.)

---

1) Legemet bestaaende af 3, ved Ringenes og Vedhængenes Bygning meget forskjellige, Afsnit, af hvilke det midterste enten indbefatter 4 oppustede eller 2 meget lange og smalle Ringe . . . . . *Chætopteridæ.*

1) Legemet enten ikke bestaaende af 3 Afsnit eller det midterste i ethvert Tilfælde indbefattende flere end 4 Ringe:

2) Den midterste (Tredie-)Deel (eller en større Deel) af Legemet uden Børster, eller disse kun til at opdage ved stærk mikroskopisk Forstørrelse:

3) Legemet i den ene Ende (bagtil) med en Mængde lange, smalle Børstebundter, kredsformig udgaaende fra 2 Chitinskjolde . . . . . *Sternaspidæ.*

3) Legemet uden fra Chitinskjolde udgaaende Børstebundter:

4) Legemets forreste Deel omgivet af talrige, traad- eller fjerformige Vedhæng:

5) Af traadformige, med en Længderende forsynede Vedhæng . . . . . *Terebellidæ* (*).

5) Af fjerformige Vedhæng:

6) Blandt de fjerformige Vedhæng findes en, i et kølleformigt Laag endende, Traad; boe i Kalkrør . . . . . *Serpulidæ* (*).

6) Intet Laag; boe i af forskjelligt Materiale byggede Rør . . . . . *Sabellidæ* (*).

4) Legemets forreste Deel ganske uden Vedhæng . . . . . *Capitellidæ* (*).

2) Legemets midterste Tredieseel med (i det mindste under Loupe eller svag mikroskopisk Forstørrelse) tydelige Børster:

7) ~~Dyrets Hud (her tænkes ikke~~ paa saadanne Hududvidelser, som kunne optræde i Form af Ryggen dækkende Plader, Børster indeholdende Hudkamme o. s. v.) for det blotte Øie meget ujevn: ru, fnugget, vortet, grubet, foldet-rynket:

8) Paa Undersiden i Legemets forreste Deel skinneformige Bugskjolde; Legemets forreste Deel med lange, ikke indtrækkelige, med en Længderende forsynede, traadformige Vedhæng . . . . . *Terebellidæ* (*).

8) Paa Undersiden i Legemets forreste Deel ingen skinneformige Bugskjolde; Legemets forreste Deel mangler enten traadformige Vedhæng, eller disse ere middellange, uden Længderende og indtrækkelige:

9) Ingen Børster (eller Parapodier) i Legemets bageste ($^1/_4$—$^1/_3$) Deel; buskformige Gjæller midt paa Kroppen . . . . . *Telethusæ.*

9) Børster (eller Parapodier) ogsaa i Legemets bageste Deel; ingen buskformige Gjæller midt paa Kroppen:

10) Enten kun Rygsidens (haarformige) eller baade Ryg- og Bugsidens (oftest kortere og stivere) Børster af en ejendommelig tværstribet eller leddelt Bygning; Parapodier oftest utydelige; indtrækkelige, traadformige Vedhæng i Legemets forreste Deel. . . . . *Chloræmidæ.*

10) Baade Ryg- og Bugsidens Børster (haarformige) uden Tværstribning eller Leddeling; tydelige, knude- eller vorteformige Parapodier; ingen indtrækkelige, traadformige Vedhæng i Legemets forreste Deel . . . . . *Scalibregmidæ.*

7) Dyrets Hud mere eller mindre glat:

11) Børster, blandede med Gjælletraade eller indesluttede i flossede Hudkamme, danne brede Tværrækker paa begge Sider i hele Rygsidens Længde, kun ladende en smal Længdestribe fri i Midten . . . . . *Euphrosynidæ.*

11) Børster ikke dannende brede Tværrækker paa begge Sider i Rygsidens hele Længde:

12) De første 2—3 Parapodiepar tydeligt længere end de øvrige, fremadrettede. (Kun en Parapodierække paa hver Side; Hovedlap med 7—9 Vedhæng; Børstebøere) . . . . . *Onuphidæ.*

12) De første 2—3 Parapodiepar ikke længere end de øvrige:

13) Legemet paa hver Side over Parapodierne med en enkelt Række næsten kugleformige Vedhæng . . . . . *Sphærodoridæ.*

13) Legemet paa hver Side over Parapodierne med 6 Rækker af kugleformige Vedhæng:

14) Ryggen dækket af en, af fine Haar dannet, filtet Masse (hvorunder tynde Plader), paa Siderne lange metalglindsende Haar . *Aphroditidæ.*

14) Ryggen ikke dækket af en filtet Masse:

15) Den 3die eller 5te børstebærende Ring paa Ryg- eller Bugsiden paa hver Side med en Række overordentlig stærke og tykke gule Børster; (2 lange, tynde, let affaldende, Traade udgaa fra Legemets forreste Deel) . . . . . *Spionidæ* (*).

15) Den 3die eller 5te børstebærende Ring uden en Række særlig stærke, gule Børster:

16) Krogbørster mangle enten ganske i Legemets første c. 10 børstebærende Ringe eller findes i disse i ethvert Tilfælde aldrig i ublandede Grupper eller Rækker, men blandede med Haarbørster (i videre Forstand) eller frie Børster:

17) Ingen Krogbørster i Legemets bageste Deel:

18) Ryggen helt eller næsten helt dækket af Plader, som findes paa visse Ringe og mangle paa andre (altid afvekslende i Legemets forreste Deel). Traadformige Bugcirrer paa alle Ringe, traadformige Rygcirrer i Almindelighed paa de Plader manglende Ringe:

19) Rygplader, saalangt de række, kun paa hveranden (tredie) Ring; alle Børster usammensatte:

20) Parapodier togrenede; Legemet middellangt eller kort (Rygplader paa Ringene 1, 3, 4, 6 . . . 22, 25, 28, 31) . . . . . *Polynoidæ.*

20) Parapodier ikke togrenede, helt sammenvoxne; Legemet langt (Rygplader 2, 4, 5, 7 . . .) . . *Acoëtidæ.*

19) Rygplader kun fortil paa hveranden Ring, fra den nogle og tyvende paa alle Ringe; enten alle eller en Deel af Bugbørsterne sammensatte . . . . . *Sigalionidæ.*

18) Ryggen uden afvexlende Plader (findes der, Ryggen mere eller mindre fuldkomment dækkende, Plader, forekomme de paa alle Ringe, som da mangle traadformige Vedhæng):

21) Hovedlap langstrakt, smal, kegleformig, leddelt, i Spidsen med 4 smaa Følere; (Parapodier tydelige):

22) En enkelt Parapodierække paa hver Side gjennem hele Kroppens Længde . . . . . *Glyceridæ.*

22) Parapodier i det Mindste i Legemets bageste Deel (i ethvert Tilfælde bag 40de Ring) dobbelte *Goniadidæ.*

21) Hovedlappen er ikke en langstrakt, smal, leddelt Kegle med 4 smaa Følere paa Spidsen:

23) Hovedlap med Vedhæng (deres Tal 2—7; dermed maa ikke forvexles de traadformige Vedhæng, Følercirrerne, som ofte udgaa fra det eller de første, undertiden ufuldkomment udviklede, Segmenter, og som uden en nøiere Betragtning kunde synes at udgaa fra Hovedlappens bageste Deel):

24) En Deel af Legemet med buskformige eller kamformige Gjæller:

25) Buskformige Gjæller paa 4de—7de Ring; Hovedlappens Følere ikke i en Række. *Amphinomidæ.*

25) Svagt kamformige Gjæller paa et stort Antal forreste Ringe; Hovedlappens Følere i en Række . . . . . *Eunicidæ.*

24) Ingen busk- eller kamformige Gjæller:

26) De to første Ringe efter Hovedlappen nøgne (uden Parapodier, Børster eller Vedhæng) . . . . . *Staurocephalidæ.*

26) Ikke to nøgne Ringe efter Hovedlappen:

27) Baade Ryg- og Bugsidens eller de ved begges Sammensmeltning dannede Børstebundter uden sammensatte Børster:

28) Hovedlap fortil ved en dyb Indbugtning 2-lappet . . . . . *Syllidæ* (*).

28) Hovedlap fortil ikke 2-lappet:

29) Hovedlap (lille) fortil paa hver Side med 2 meget korte Følere; i Almindelighed brede tynde, bladformige Vedhæng paa Siderne; større Former med stort Ringtal . . . . . *Nephthydæ.*

29) Hovedlap (stor) fortil med 3 lange Følere; ingen bladformige Vedhæng; smaa Former med 9 Ringe . . . . . *Nereïdidæ.*

27) Sammensatte Børster findes enten i Ryg- eller Bugsidens eller i de ved begges Sammensmeltning dannede Børstebundter:

30) Hovedlappens forreste Deel med 4 ligestore, ensdannede, parviis stillede Følere (undertiden desuden en uparret Føler), aldrig Palper; (Parapodier som oftest med tydelige blad- eller pladeformige Vedhæng):

31) Øine af en kolossal Størrelse, indtagende største Delen af Hovedets Overflade . . . . . *Alciopidæ.*

31) Øine af almindelig Størrelse . . . . . *Phyllodocidæ.*

30) Hovedlappens forreste Deel kun med 2 ligestore, parrede Følere (undertiden desuden en uparret Føler); næsten altid tydelige 1) enkelte, 2) 2-leddede, eller 3) undertiden i to traadformige Vedhæng udløbende Palper:

32) Rygbørster mangle enten ganske eller ere Haarbørster (i str. F.) uden tandet Rand og Tværstribning; Rygcirrer som oftest traadformige:

33) Hovedlap yderst med et Par, større eller mindre, 2-leddede Palper; kun hos en enkelt Form findes en uparret Føler:

34) Hovedlap langstrakt eller rund; Palperne udgaa i Almindelighed langt bagved Følerne; deres Endeled knop- eller kugleformigt, meget kortere end Grundleddet; større Former . . . . . *Lycoridæ.*

34) Hovedlap bred; Palperne udgaa omtrent i samme Høide som Følerne, deres Endeled traad- eller kegleformigt, af Længde med eller længere end Grundleddet; mindre Former . . . . . *Hesionidæ.*

33) Hovedlap aldrig med ydre 2-leddede Palper, derimod er dets forreste Deel oftest udtrukket i 2 lappeformige, frie (undertiden i to Vedhæng udledende) eller med hinanden til et enkelt Legeme sammensmeltede Palper; som oftest en uparret Føler . . . . . *Syllidæ.*

32) Rygbørster ikke Haarbørster, med tandet Rand og Tværstribning; Rygcirrer smalt bladformige . . . . . *Palmyridæ.*

23) Hovedlap uden Vedhæng, i det Høieste med en forreste kort traadformig Forlængelse:

35) Legemets Vedhæng (Gjæller) udgaa fra Midten af Ryggen, og Børsterne rykke i Legemets bagre Deel op paa Rygsiden . . . . . *Ariciidæ.*

35) Legemets Vedhæng (Gjæller) samt Børsterne udgaa overalt fra Legemets Sider . . . *Opheliidæ.*

17) I Legemets bageste Deel enten Krogbørster i Grupper sammen med Haarbørster (i v. F.) eller i ublandede Grupper (i begge Tilfælde kunne de, naar der findes dobbelte Parapodie- eller Børsterækker, forekomme enten kun i de nederste eller baade i de nederste og de øverste):

36) En enkelt Parapodierække paa hver Side; (Hovedlap og Legeme uden Vedhæng) . . . . . *Lumbrinereidæ.*

36) En dobbelt Parapodie- eller Børsterække paa hver Side:

37) Legeme (og Hovedlap) uden Vedhæng; (Haarbørster kun i de første 10—12 Ringe, ellers lutter Krogbørster (undertiden meget smaa)) . . . . . *Capitellidæ.*

37) Legeme (og undertiden Hovedlap) med blad- eller traadformige Vedhæng; (Legemets forreste Deel oftest forsynet med 2 lange, med en Længderende forsynede, Traade:

38) Børster sidde ikke i tydelige Parapodier; en større eller mind. e Deel af Legemet med lange traadformige Vedhæng (Gjæller) . . . . . *Cirratulidæ.*

38) Børster sidde i tydelige Parapodier, som løbe ad i mere eller mindre stærkt udviklede bladformige Flige, indenfor hvilke i Almindelighed findes, i en større eller mindre Deel af Legemets Længde, kortere eller længere (i dette Tilfælde kun i et Tal af 4), smalt bladformige eller undertiden næsten traadformige Gjæller. . . . . *Spionidæ.*

16) I Legemets første 10 saavelsom i alle dets øvrige børstebærende Ringe (dog med Undtagelse af de 1—4 første) paa hver Side en Række af langstrakte, paa Dyrets Længdeaxe lodrette, liniedannede, ovale eller lodret pladeformige, mere eller mindre stærkt fremtrædende, mikroskopiske Krogbørster indeholdende Parapodier. Haarbørstebundter (mangle ofte i Legemets bageste Deel) sidde over eller under Krogbørsterne, og deres Parapodier have ofte en lignende Form som Krogbørsternes:

39) Legemets forreste Deel omgivet af en sluttet, trodobbelt Kreds af guldglindsende Blade; Legemets bageste (c. $^1/_3$) uden Leddeling eller Børster, næsten traadformig . . . . . *Hermelliidæ.*

39) Legemets forreste Deel ikke omgivet af en sluttet Kreds af guldglindsende Blade (ere saadanne tilstede, findes de kun i to vifteformige, undertiden sammenstødende Samlinger); Legemets bageste Deel tydelig leddelt eller forsynet med Børster:

40) Legemets forreste Deel uden en Samling af traadformige eller en Kreds af fjerformige eller dendritiske Vedhæng:

41) Aldrig de 3 (men 0, 1 eller 4) første Par Haarbørstebundter uden tilsvarende Bugbørster; (i Stedet for Krogbørster findes i de første 3—4 børstebærende Ringe undertiden 1—2, meget stærke, kegleformige Børster); Krogbørsterne sidde i 1—2 Tværrækker i ovale Parapodier . . *Maldanidæ.*

41) De 3 første Haarbørstebundter uden tilsvarende Bugbørster; Krogbørsterne sidde i talrige Længderækker i meget smalle, næsten liniedannede Parapodier . . . . . *Ammocharidæ* (*).

40) Legemets forreste Deel med en Samling af traadformige eller en Kreds af fjerformige eller dendritiske Vedhæng:

42) Vedhæng i Legemets forreste Deel traadformige (temmelig let affaldende) eller dendritiske. Overalt Haarbørster siddende over Krogbørsterne:

43) Legemets forreste Halvdeel ere Krogbørstegrupperne meget længere fra hverandre end Legemets Bredde. Legemets forreste Deel med en Kreds af dendritiske Vedhæng . . . . *Ammocharidæ.*

43) I Legemets forreste Halvdeel er Krogbørstegruppernes Afstand fra hverandre mindre end Legemets Bredde; Legemets forreste Deel med traad- eller fjerformige Vedhæng:

44) Legemets bageste Deel, bestaaende af 5—6 Segmenter, afsat fra det øvrige Legeme, flad, bred, endende med en lille Tunge eller Traad, noget indbøiet mod Bugsiden; i Legemets forreste Deel paa hver Side en Vifte af smalle, guldglindsende Blade . . *Amphictenidæ.*

44) Legemets bageste Deel, forsaavidt denne ved Mangel af Haarbørster afviger fra den forreste, bestaaende af over 10 Segmenter, trind:

45) De traadformige Følere uden Længderende; Gjæller 3—4 enkelte, temmelig lange og tykke, tilspidsede Traade (temmelig let affaldende) paa hver Side i de forreste Segmenter. Segmentantal ofte ringe (oftest 20—40, sjelden 70). Ofte Vifter af smalle guldglindsende Blade (Børster) foran Gjællerne . . . . . *Ampharetidæ.*

45) De traadformige Følere med Længderende. Gjæller (mangle undertiden) af forskjellig Form; hvis de have Form af enkelte Traade, ere disse meget tynde og lige brede overalt. Segmentantal oftest stort (40—140). Aldrig Vifter af guldglindsende Blade . . . . . *Terebellidæ.*

42) Legemets forreste Deel med en Kreds af fjerformige Vedhæng. Kun i Legemets forreste (og i et enkelt Tilfælde midterste) Deel [i det Hele i 5—12 Ringe] sidde Haarbørster over Krogbørsterne, i Legemets øvrige Deel (i det fornævnte Tilfælde kun i de tre bageste Ringe) omvendt:

46) Bugrandene i Legemets forreste Deel (de forøvrigt 5—12 Ringe) uden hudagtig Udbredning under Haarbørsterne; ingen kølleformig laagbærende Deel (omdannet Gjælletraad i Legemets forreste Deel); Rør læderagtige; i Almindelighed større Former . . . . . *Sabellidæ.*

46) Bugrandene i Legemets forreste Deel med hudagtig Udbredning under Haarbørsterne; næsten altid en kølleformig, laagbærende Deel i Legemets forreste Deel; Kalkrør; i Almindelighed mindre eller meget smaa Former . . . . . *Serpulidæ.*

Palmyridæ.

Oftest meget smaa (1/2—12 Mm.), ovale, med faa (12—25) Ringe forsynede Former (en enkelt langstrakt, middelstor (63 Mm.) med talrige Ringe). Den fra Legemet ofte svagt afgrændsede, snart øienløse, snart 4 Øine bærende Hovedlap er forsynet med 3—5, snart meget korte, snart længere, uleddede eller af et Par Led bestaaende Vedhæng, af hvilke i Almindelighed 2, fra Undersiden udgaaende, kunne opfattes som Palper. Første børsteløse Ring, som bærer et eller to Par Følercirrer, er i Almindelighed sammensmeltet med Hovedlappen. Dobbelte, vel adskilte Børsterækker i undertiden kun svagt fremtrædende Parapodier. Rygbørsterne ere (naar undtages den nordiske Repræsentant) omdannede til brede, blad- eller spadeformige, med en smallere Skaftdeel forsynede Dannelser (Paleer), som enten ere rækkeviis eller vifteformigt ordnede og dække en større eller mindre Deel af (hos en enkelt Form hele) Ryggens Bredde. Bugbørsterne ere sammensatte, med smalt, middellangt Endeblad. Baade Ryg- og Bugcirre, af hvilke den første undertiden kun findes paa hveranden Ring. Det stærkt muskuløse Svælg er forsynet med to simpeltbyggede, smalle, tandløse Kjæber, og Tarmkanalen har undertiden sækformige Udbugtninger.

Slægt: *Dysponetus* Lev.

Den svagt afgrændsede Hovedlap forsynet med 5 næsten kugleformige Vedhæng (3 Følere, 2 Palper) og sammensmeltet med første børsteløse Ring, som bærer et Par ovale Følercirrer. Paleer mangle og ere erstattede af almindelige Børster med savtakket Rand. Smalle bladformige Rygcirrer paa alle Ringe.

Art: *D. pygmæus* Lev.

Levinsen: Om to nye Slægter af arctiske, chætopode Annelider (Vid. Medd. nat. Foren. 1879—80. p. 1, Tab. 1, fig. 1—6).

Denne eiendommelige lille Form, til hvilken jeg tidligere ikke mente at kunne finde Plads i nogen af de hidtil kjendte Familier,

viser sig ved nærmere Betragtning at høre hjemme i Familien *Palmyridæ*. Med denne Families Former stemmer den, foruden i den meget ringe Størrelse og den ovale Form, i Bygningen af Hovedlappen og dens Vedhæng, de simpelt byggede Kjæber, de dobbelte Parapodier og Børsternes Form. Rigtignok mangle de for denne Familie ellers saa karakteristiske Paleer; men vi have netop i dette Forhold i den af Claparède (Glanures zootomiques: Mémoires Soc. Physique. Genève, T. XVII, 1864, p. 583, T. 8, fig. 5), beskrevne Form, *Palmyra* (*Palmyridis*) *Portus veneris*, et forbindende Mellemled mellem *Dysponetus* og Familiens øvrige Former. Hos denne Art mangle nemlig Paleerne paa første børstebærende Ring og ere her erstattede af almindelige Børster. Ligesom hos *Dysponetus* er her første børsteløse Ring forsynet med kun et Par Følercirrer og sammenvokset med Hovedlappen, medens hos en anden, sammesteds beskreven Art, *Palmyra* (*Palmyropsis*) *Evelinæ* (p. 586, Tab. 8, fig. 6), denne Ring bærer dobbelte Følercirrer og er tydelig adskilt fra Hovedlappen.

Aphroditidæ.

Store eller middelstore, ovale Former med et mindre Antal (indtil nogle og firti) Ringe, som afvekslende bære. Ryggen i hele dens Bredde og Længde dækkende, glatte Plader (optræde paa Ringene 2, 4, 5, 7 . . . . . 25, 28, 31[1]). Den lille, under Rygpladerne mere eller mindre stærkt skjulte, Hovedlap bærer et Par, undertiden paa stilkede Forlængelser siddende Øine, samt tre Vedhæng, nemlig en uparret, fra Hovedlappens forreste Deel udgaaende, Føler og to store, langstrakte, fra Undersiden udgaaende, Palper. Under den uparrede Føler sidder et eiendommeligt, sammentrykt, papilløst eller vortet Legeme, den saakaldte Karunkel. Den første, med sine to Sidehalvdele foran Hovedlappen fremspringende, Ring bærer paa hver Side et enkelt Bundt haarformige Børster og 2 ofte temmelig korte Følercirrer. Dobbelte, vel adskilte Parapodie-

[1]) Den 1ste uudviklede, Følercirrer bærende Ring, ikke medregnet.

rækker med usammensatte Børster. De ikke stærkt fremtrædende Rygparapodier bære enten mere eller mindre stive eller mere eller mindre tynde, haarformige, eller paa samme Tid begge Slags Børster, idet der dog kan være nogen Forskjel i saa Henseende paa hvertandet Parapodie. De tynde haarformige Børster danne, enten alle eller en Deel af dem, hos de fleste Former en tæt, filtet, Rygpladerne skjulende Beklædning (mangler hos *Hermione*). De stærkt afsatte Bugparapodier bære, i en eller flere Rækker ordnede, stive Børster. Rygcirrer optræde kun paa de Rygplader manglende, Bugcirrer paa alle Ringe. Anden Rings Bugcirrer i Almindelighed længere end de øvrige. Undertiden findes smaa papilformige Gjæller ved Grunden af Rygcirrerne. Det udkrængelige Svælg er i Stedet for Kjæber forsynet med bruskede Tværlister bag den med Papiller besatte Rand. Tarmkanalen er forsynet med sækformige Udvidelser.

Slægter:

Rygparapodierne bære baade stive og tynde, haarformige Børster, af hvilke en Deel af de sidste som en filtet Masse overdække Rygpladerne:

Øine ikke paa Stilke, de stive Rygbørster glatte, findes paa alle Parapodier; Bugbørsterne glatte, i hvert Parapodie i tre vandrette Rækker (2—4—8) . . . . . *Aphrodita* (L.)

Øine paa meget korte Stilke, de stive Rygbørster under Spidsen paa begge Sider med Hager, findes kun paa de pladebærende Parapodier; Bugbørsterne i Spidsen paa den ene Side med en Haarkam, i hvert Parapodie i en enkelt Række (3) . . . . *Lætmonice* (Kinb.)

Arter:

A. aculeata L.

Mgrn. 1865, p. 51.

Føler kortere end Hovedlappen, de frie Haarbørster metallisk glindsende.

L. filicornis Kinb.

Mgrn. 1865, p. 53.

Føler længere end Palperne, de frie Haarbørster gule.

Polynoidæ.

Oftest middelstore, ovale eller mere langstrakte Former, i Almindelighed med et mindre Antal (nogle og treti til over hundrede) Ringe, som i en større eller mindre Deel af Ryggens Længde afvekslende bære, en større eller mindre Deel af Ryggens Bredde dækkende, snart glatte, snart med forskjelligtformede Chitinlegemer og Cilier forsynede Plader (optræde paa Ringene 1, 3, 4, 6, 8 . . . . 22, 25, 28, 31[1]). Den lille, under Rygpladerne mere eller mindre stærkt skjulte, i Almindelighed 4 Øine bærende, Hovedlap, er forsynet med (4—) 5 Vedhæng: en større og to mindre, fra Hovedlappens forreste Deel udgaaende, Følere samt to fra Undersiden udgaaende store, langstrakte, tilspidsede Palper. Paa hver Side af Hovedlappen to Følercirrer, tilhørende en, kun med sine fremadrettede Sidedele udviklet første Ring, som paa hver Side bærer en eller faa, smaa Børster. Paa hver Side en Række togrenede Parapodier med Bundter af usammensatte Børster. Den lille, ofte utydelige Ryggreen bærer oftest kortere og færre Børster end den store Buggreen. Børsteformen meget variabel. Rygcirrer kun paa de Rygplader manglende, Bugcirrer paa alle Ringe. Anden Rings Bugcirrer meget længere end de øvrige. Det udkrængelige, i Randen med Papiller besatte Svælg bærer to Par lodret stillede, hageformigt bøiede, mod hverandre virkende Kjæber. Tarmkanalen forsynet med sækformige Udvidelser.

Medens de indenfor denne Familie kjendte Arter tidligere alle henførtes til en eneste Slægt, *Polynoë* Sav. (*Lepidonote* Ørst.), henførte Malmgreen de nordiske Arter til ikke færre end 14 Slægter, som, foruden ved Rygpladernes Antal og deres mere eller mindre fuldstændige Dækning af Ryggen, navnlig karakteriseredes ved Børsternes og isærdeleshed Bugbørsternes forskjellige Form. Forskjellighed i Børsternes Form pleier nemlig ellers hos Polychæterne at være et paalideligt Udtryk for Slægts- og Familieforskjel, idet i

---

[1]) Den Følercirrer bærende Ring ikke iberegnet.

Almindelighed den samme Børsteform pleier at gjenfindes, ikke blot hos Arterne af samme Slægt, saafremt da ikke særegne biologiske Forhold gjøre sig gjældende (se p. 205, L. 9 f. o.), men endog hos ikke faa Familier, t. E. *Phyllodocidæ*, *Syllidæ*, *Nereidæ*, *Glyceridæ* o. s. v., gaar uforandret eller med meget ringe Modifikation gjennem alle Familiens Slægter. Men, medens der ellers hos Polychæterne sammen med den store Stabilitet af Børsteformen indenfor Slægt eller Familie følger en tilsvarende Stabilitet i Børsternes Form hos det enkelte Individ (hvilket er det bedste Beviis paa deres systematiske Værdi), saaledes, at der hos dette ikke optræder to, tre eller flere, gradeviis i hverandre overgaaende Børsteformer; men saaledes, at enten alle (Ryg- eller Bug-) Børsterne ere ens eller meget lidt forskjellige, eller, hvis der som t. E. hos *Eunicidæ* optræder flere forskjellige Børsteformer, disse da ere af ganske forskjellig Form, — saa gjælder netop det Modsatte om Bugbørsterne i det Mindste hos en stor Deel af Polynoëfamiliens Former. Idet nu Malmgreen karakteriserede en stor Deel af sine Slægter ved Besiddelsen af 2, 3 eller flere i samme Parapodie optrædende Former af Bugbørster, som kun vare Modifikationer af samme Form og ved Mellemformer forbundne med hverandre, og den Kombination af Børster, som udmærkede den ene Slægt, ikke var væsentlig forskjellig fra den, som udmærkede en anden, kom der en stor Usikkerhed ind i disse Slægtsbegreber, og det varede ikke længe, inden ved nye Formers Opdagelse de kunstige Slægtsrammer sprængtes. Ligeledes viste det sig, at et Par andre Forhold, paa hvilke Malmgreen havde baseret Slægter, heller ikke ubetinget fulgtes af en tilsvarende Forskjel i den øvrige Bygning, nemlig Rygpladernes Antal, og hvorvidt et Antal af de bageste Ringe (indtil 12) vare ubedækkede af disse. Saaledes ligner *Lænilla*(?) *mollis* Sars i Rygskjællenes Antal *Leucia*, i Børsternes Form nærmest *Lænilla* og i at have de bageste 4—5 Ringe ubedækkede *Lagisca*. Senere opdagede Storm to lignende Former, af hvilke den ene havde 15, den anden 16 Par Rygplader, og begge de bageste 4—5 Ringe ubedækkede. Da Rygpladerne hos de fleste Polynoëformer kun

naae indtil 31te—34te Ring, og der efter disse endnu følger et Antal (4—14) Ringe, bliver jo altsaa Spørgsmaalet her kun om Tilstedeværelsen af nogle flere eller færre Ringe', og under dette Synspunkt viser jo ogsaa denne Slægtskarakter sin Svaghed.

For at komme ud over den Forvirring og Usikkerhed, som for Øjeblikket hersker i disse Formers Systematik, foreslaaer jeg ved Slægtsbegrændsningen at lægge særlig Vægt paa Formen af Rygbørsterne, som i Modsætning til Bugbørsterne vise meget ringe eller næsten ingen Variation, hverken hos det enkelte Individ eller hos Grupper af beslægtede Arter. Saaledes have Rygbørsterne væsentlig samme Bygning hos alle de Former, som regnes til Slægterne: *Harmothoë*, *Evarne*, *Antinoë*, *Lænilla*, *Lagisca*, *Eunoë*, *Parmenis* og *Eucrante*, kort sagt, hos alle de Slægter, som hverken ved Børsternes Form eller Rygpladernes Forhold kunde holdes skarpt ude fra hverandre.

For denne, saaledes ved en Sammensmeltning af de nys nævnte 8 Slægter dannede, Slægt foreslaar jeg at beholde Navnet *Harmothoë*, da Navnet *Polynoë* bør bibeholdes for *P. scolopendrina*, som synes at stemme med Savignys Beskrivelse. Endskjøndt *Dasylepis* efter Sars's Beskrivelse at dømme har samme Bygning af Rygbørsterne, vil jeg paa Grund af det store Antal (18) Rygplader indtil nærmere Undersøgelse lade den blive staaende som en selvstændig Slægt. Forøvrigt bibeholder jeg de øvrige, af Malmgreen opstillede Slægter, som (ogsaa ved Rygbørsternes forskjellige Bygning) synes vel begrundede, idet jeg dog forener de to Slægter *Enipo* og *Nemidia*, hvis Børsteformer ikke ere tilstrækkeligt adskilte til at begrunde en Slægtsforskjel.

Oversigt over Slægterne:

I) Ryggen enten i hele sin Længde forsynet med Plader, eller disse mangle kun paa et mindre Antal (indtil 12) bageste Ringe:

2) Rygplader 12 Par; (Rygbørster korte, tynde, noget bøiede med haarformig Spids og Tværrækker af Torne; Bugbørster

med kort, udvidet, noget bøiet Endedeel, som under den udelte Spids er forsynet med Rækker af Tænder).

Lepidonotus[1]) (Leach) Mgrn.

2) Rygplader flere end 12 Par:

3) Uparrede Føler mangler; (Rygbørster kortere og meget tykkere end Bugbørsterne og ligesom disse med Tværrækker af Torne, Bugbørsterne tildeels med overordentlig lang og tynd, haarformig Spids[2]) . . . . . *Bylgia* Théel.

3) Uparrede Føler tilstede:

4) Rygpladerne dække i en større eller mindre Deel af Legemet ikke Ryggens hele Bredde:

5) Rygpladerne dække i Legemets forreste Halvdeel ikke Ryggens hele Bredde; (Rygbørster faa, store, tykke, tilspidsede, glatte; foruden Bugbørster med mere eller mindre lang, tynd Spids findes enkelte med bred, totandet Endedeel) . . . *Melænis* Mgrn.

5) De bageste Rygplader dække ikke hele Legemets Bredde; (Rygbørster faa, korte, svagt bøiede, Bugbørster tyndere, det udvidede Endeparti ved Basis med en lille Tand) . . . *Hermadion* (Kinb.?) Sars.

4) Rygplader overalt dækkende Ryggens hele Bredde:

6) Rygplader 15—16 (hos yngre Exemplarer 13—14) Par:

7) Rygbørsterne tyndere end Bugbørsterne; (Rygbørster temmelig tynde, tydelig bøiede med haarformig Spids og Tværrækker af Torne, de indre kortere og tykkere end de ydre; Bugbørster med kort udvidet, noget bøiet Endedeel, som under den udelte Spids er forsynet med

---

[1]) Det turde muligviis trods det temmelig afvigende Antal Rygplader være videnskabeligt rigtigt at forene *Nychia* med *Lepidonotus*.

[2]) Naar Théel for *Bylgia* opgiver en anden Orden for Rygpladerne, hidrører det fra, at han betegner den Følercirrer bærende Ring som den første.

Tværrækker af Torne. Rygpladerne med talrige smaa Chitinlegemer . . . . . *Nychia* Mgrn.

7) Rygbørsterne tykkere end (eller omtrent af Tykkelse som) Bugbørsterne:

8) Bugbørsterne uden Tværrækker af Torne, med enkelt tandet Rand; (16 Par Rygplader). *Leucia* Mgrn.

8) Rygbørster med Tværrækker af Torne; (Rygbørster temmelig brede, sværdformige, næsten lige eller svagt bøiede. *Harmothoë* (Mgrn.) Lev.

6) Rygplader 18 Par:

9) Rygbørster tykkere end Bugbørster (begge Slags med Tværrækker af smaa Tænder). *Dasylepis* Mgrn.

9) Rygbørster tyndere end Bugbørsterne; (Rygbørster meget faa, haarformige, med en meget lille rund Udvidelse i Spidsen; de øverste Bugbørster meget tynde, i Spidsen knopformig afrundede, de nederste med totandet Spids og tornformig fremspringende Tværlister; Rygplader næsten hindeagtige). *Alentia* Mgrn.

I) Et større Antal bageste Ringe (20 eller flere) ubedækkede; (15 Par Rygplader, som ikke dække Ryggens hele Bredde):

10) Rygbørster korte, stive, tykke, afstumpede, med utydelige Tværrækker af Tænder, tykkere end eller af Tykkelse med Bugbørsterne; disses udvidede Endeparti har en tornet Rand og, naar undtages den øverste, meget brede, en Tand under Spidsen . . . . . *Polynoë* Sav.

10) Rygbørster meget tynde, haarformige, med fint tornet eller tandet Rand; Bugbørster meget tykkere, med enkelt tynd, næsten haarformig, Spids og det langstrakte, udvidede Endeparti med tornede eller tandede Rande . . . . *Enipo* Mgrn. (Syn. pp. *Nemidia*.)

Oversigt over Arterne.

Harmothoë s. ext.

Denne Slægt er, som alt omtalt, dannet ved en Sammensmeltning af 8, af Malmgreen opstillede, Slægter, og der er for Øieblikket, alene af skandinaviske, hertil hørende Former, beskrevet ikke færre end 25, hvortil kommer et Antal fremmede, navnlig engelske. Det eneste, alle disse Former forbindende Kjendemærke, er Formen af Rygbørsterne (hvis smaa, rækkeviis stillede Torne dog variere en Deel i Størrelse), hvorimod der i alle andre Forhold hersker den største Forskjellighed. Hvert nyt Arbejde over disse Former forøger Arternes Antal og formindsker mere og mere Afstanden mellem de tidligere kjendte, saa at man alt nu har temmelig fuldstændige Overgangsrækker mellem de tilsyneladende meest forskjellige Børsteformer. Opfattelsen af de enkelte Særformer har ogsaa af den Grund været meget forskjellig. Medens nogle Forfattere saaledes have opfattet dem som vel adskilte Arter, have Andre (saaledes Møbius og Lenz) betragtet i det Mindste en Deel af dem, saaledes *Evarne-*, *Antinoë-* og *Lænilla*-Formerne, kun som Varieteter af *Harmothoë imbricata*, og, hvad den første angaaer, da forekommer det mig ogsaa, at den ikke ved en eneste sikker Karakter kan skilles fra *Harmothoë imbricata*[1]).

Et af de yderligstgaaende Delingsforsøg indenfor denne Afdeling er et Arbeide af M'Intosh: „On British Annelida" (Transact. Zool. Soc. Vol. IX, 1877, p. 371, Pl. LXVII—LXX), i hvilket han blandt Andet beskriver en halv Snes nye Arter indenfor Grændserne af

---

[1]) Som Beviis for, at *Evarne impar* er en fra *Harmothoë imbricata* vel sondret Art, anfører Théel, at kun de største Exemplarer af *Harmothoë imbricata* have lignende Knuder paa Skjællene, som *Evarne impar*. Imidlertid kan jeg efter Undersøgelse af et større Antal Exemplarer forsikkre, at der findes Overgange mellem de mere langstrakte stilkede Legemer, som skulde være karakteristiske for *H. imbricata* og de runde Knuder, som skulde tilkomme *E. impar*, samt at man kan finde store Exemplarer med de runde Knuder, ligesom man kan finde meget smaa med de langstrakte.

Harmothoë imbricata og *H.* (*Parmenis*) *Ljungmanni*, hvilke to Former heller ikke ere skarpt adskilte fra hinanden. Det, der egentlig ligger til Grund for disse nye Arter, er meget smaa Forskjelligheder i Børsternes Form, nemlig den relative Længde af de smaa, i Tværrækker stillede, Torne paa Rygbørsterne samt af den under Spidsen af Bugbørsterne siddende Tand. Det maa uden Tvivl regnes Forfatteren til Fortjeneste, at han har henledet Opmærksomheden paa disse smaa Forskjelligheder; men det er neppe rimeligt, at man vil kunne kjende disse Arter igjen: dertil ere de anførte Karakterer altfor relative og Karakteristikken altfor svag. Om *Harmothoë zetlandica* hedder det (efter den forudgaaende Beskrivelse) saaledes: „From the *Parmenis Ljungmanni* of Malmgreen it differs in the number of the scales, their colour, the structure and size of the dorsal bristles". Fradrage vi den Forskjel, som ligger i Farven og det forskjellige Antal (14) af Skjællene, om hvilket Forfatteren paa et andet Sted (p. 379) siger, at det ikke har meget at betyde, bliver der tilbage Rygbørsternes Størrelse og Bygning. Om Størrelsen faaer man ikke Noget at vide, derimod seer man, at de smaa rækkeviis ordnede Torne paa Rygbørsterne ere meget mindre end de tilsvarende hos *P. Ljungmanni*, som Forf. efter sit eget Udsagn forresten kun kjender fra Malmgreens Afbildning. Endvidere siges der om *Harmothoë Macleodi*: „This differs from *Parmenis Ljungmanni* in the proportional strength and structure of the dorsal bristles and the pale translucent condition of the scales, but the ventral bristles approach each other closely (p. 380 L. 3 f. o.). Forskjellen mellem Rygbørsterne bestaaer deri, at de smaa Torne ere meget mindre end de tilsvarende hos *P. Ljungmanni*, men endeel stærkere end hos foregaaende Art. — Vi have saaledes her 3 Arter, som skulle kjendes fra hverandre hovedsagelig paa den relative Længde af de smaa Tænder, og ved Undersøgelsen af et større Materiale vil der uden Tvivl findes mange flere forskjellige Størrelser. Forøvrigt giver Forf. meget detaillerede Beskrivelser af sine Arter og selv af saadanne Forhold, om hvilke man veed, at de ellers ere underkastede stor Variation t. Ex. Skjællenes

Farve. Saaledes hedder det om *H. Sibbaldi*, at første Par Skjæl ere brune, andet Par sorte, tredie meget mørke med nogle lyse Pletter o. s. v. Deraf synes at fremgaa, at Forf. kun har havt et meget indskrænket Materiale til Undersøgelse. — I „Annelider fra den norske Nordhavsexpedition i 1876 og 1878" (Nyt Mag. for Naturvidensk., Bd. 24 og 25, 1879—80) har Armauer-Hansen beskrevet 6 nye, ligeledes til *Harmothoë* (s. ext.) hørende Former, af hvilke de 4, som hovedsagelig ere opstillede paa meget subtile Forskjelligheder i Rygpladernes Forsyning med Knuder, maa henføres under *H.* (*Eunoë*) *nodosa* (*Syn. E. Ørstedii*), hos hvilken Art netop dette Forhold er underkastet temmelig betydelige Variationer. Det vil ganske vist være nødvendigt for at faa en klar Opfattelse af Forholdet mellem de mange Særformer indenfor denne Slægt at anstille meget detaillerede Undersøgelser; men saadanne bør naturligviis støttes af et større Materiale og ikke indskrænke sig til Beskrivelsen af enkelte eller faa, fra tidligere kjendte Former meget lidt afvigende Exemplarer som nye Arter.

Paa Grund af, at en Deel af de beskrevne Former, som sagt, kun kunne opfattes som Varieteter af andre, og paa Grund af de i mange Tilfælde meget relative Adskillelsesmærker, vil den følgende Oversigt kun omfatte de meest markerede Særformer indenfor Slægten *Harmothoë*.

1) Et Antal af de bageste Ringe (4—12) ubedækkede af Rygpladerne:

2) Rygplader 16 Par, meget bløde og gelatinøse; Bugbørsterne (tynde) med de i Tværrækker stillede Torne mere eller mindre haarformige:

3) Rygpladerne med (ikke talrige) smalle, draabeformige Papiller, bedække ikke de sidste 4—5 Ringe; (Dyr af overordentlig skrøbelig Beskaffenhed) . . . *H. violacea* Storm K. N. V. S. S. T. (1878) 1879 p. 32, (1879) 1880, p. 124.

3) Rygpladerne glatte, bedække ikke de sidste 6—8 Ringe; (Børstehaar meget lange) . . . . . *H. mollis* (Sars.) 1873, Bidrag til Kundskab . . p. 7.

2) Rygplader 15 Par, ikke meget bløde og gelatinøse; Bugbørsternes Torne ikke haarformige:

4) Rygskjællenes Overflade med talrige Cilier (og smaa i Spidsen udhulede mikroskopiske Knuder; 4—5 Ringe ubedækkede) . . . . . *H. oculinarum* Storm
Op. cit. p. 32.

4) Cilier mangle eller findes kun i Randen af Rygpladerne:

5) De mikrosk. Smaalegemer paa Rygpladerne med heel Spids; (de sidste 10—12 Ringe ubedækkede):

6) De mikrosk. Smaalegemer krummede; Rygpladernes bageste Rand med eller uden lange, tynde, teenformige eller cylindriske Legemerer . . *H. rarispina* (Sars)
Mgrn. 1865, p. 65.

6) De mikrosk. Smaalegemer ikke krummede; Rygpladernes bageste Rand med større afrundede Knuder
H. propinqva Mgrn.
Mgrn. 1867, p. 9.

5) De mikroskopiske Smaalegemer paa Rygpladerne i Spidsen tokløvede, smaa, mørke, aflange Knuder langs deres bagre Rand; (faa(?) bageste Ringe ubedækkede).
H. semisculpta(?) (Johnst.) A. Hansen
N. M. f. N., B. 24, 1879, p. 3.

I) Alle Ringe bedækkede af Rygpladerne:

7) Enten alle eller en stor Deel af Bugsidens Børster med lang, tynd, haarformig Spids; (Rygplader uden mikr. Smaalegemer, men oftest forsynede med Cilier):

8) Alle Bugbørsterne med haarformig Spids . *H. badia* (Théel)
S. V. A. H. 16, 1878, p. 18.

8) Kun en Deel af Bugsidens Børster med haarformig Spids; (af de øvrige kunne undertiden enkelte have en lille Tand under Spidsen) . . . . . *H. Sarsi* (Kinb.)
Mgrn. 1865, p. 75.
Théel op. cit. p. 16.

7) Ingen eller kun faa Bugbørster med lang, haarformig Spids:

9) Ingen Bugbørster med en Tand under Spidsen.

10) De største Bugbørster (næsten) glatte, de mindre meget tyndere med smaa, fine Torne.

H. borealis (Théel.)
Op. cit. p. 13.

10) Ingen Bugbørster (næsten) glatte:

11) Rygplader (for det blotte Øje) glatte; det udvidede Endeparti af Bugbørsterne paa hver Side med en enkelt Række af smalle Torne . . *H. alba* Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 73.

11) Rygplader med for det blotte Øie tydelige Knuder og Papiller; det udvidede Endeparti af Bugbørsterne med Tværrækker af (korte) Torne.

H. nodosa (Sars)
H. Ørstedi Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 61—64.
Théel. op. cit. p. 7.

9) Enten alle eller en stor Deel af Bugbørsterne med en Tand under Spidsen eller med 2-kløvet Spids:

12) Rygplader i Randen og paa Overfladen tæt besatte med lange Cilier; (endeel af Bugbørsterne dybt tokløvede i Spidsen) . . . . . *H. villosa* (Mgrn.)
Mgrn. 1865, p. 79—80.

12) Rygplader uden eller med korte og spredte Cilier:

13) Bugbørster deels med, deels uden Tand under Spidsen:

14) Rygpladerne vise under Mikroskopet meget faa og smaa Knuder, ingen Cilier.

H. glabra Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 73.

14) Rygpladerne forsynede med Cilier, vise under Mikroskopet talrige mindre samt endeel større brune, spidse Torne . *H. aspera* (A. Hansen.)
N. M. f. N., B. 24, 1879, p. 1.
? Théel op. cit. p. 10.

13) Bugbørster alle eller næsten alle med en Tand under Spidsen:

15) Tanden kort eller middellang (gaaer flere Gange op i den bøiede Endedeel); Børstens udvidede Endeparti med i Tværrækker ordnede Smaatorne . . . . . *H. imbricata* (L.)
H. impar (Johnst.)
Mgrn. 1865, p. 66, p. 71.

15) Tanden lang og smal (gaaer kun lidt over en Gang op i den bøiede Endedeel); Børsterandene i det udvidede Endeparti med en enkelt Længderække af Torne.
H. Ljungmanni (Mgrn.)
Mgrn. 1867, p. 11.

De øvrige indenfor denne Afdeling beskrevne nordiske Former ere: *H. finmarchica* (Mgr.) (op. 1867 p. 13), *H. clavigera* (Sars) (Nyt Mag. for Naturv. XII, p. 294), *H. glaberrima* (A. Hansen) (op. cit., 1880, p. 227), *H. assimilis* (A. Hansen) (1880, p. 225), *H. islandica* (A. H.) (1879, p. 2), *H. spinulosa* (A. H.) (1880, p. 225), *H. foraminifera* (A. H.) (1880, p. 225) og *H.* (*Eupolynoë*) *occidentalis* (M'Intosh) (Annals. nat. hist. 1874, p. 264, Transact. Linnæan Soc., 2 S., Vol. 1, Zool., 1879, p. 501). *H. finmarchica* afviger fra *H. Sarsi* ved kortere og tykkere Bugbørster. *H. clavigera* har Børster som *H. imbricata*, men ligner i Rygpladernes Forsyning med Knuder nærmest *H. Ørstedi.* Endskjøndt Sars siger, at Ryggen er helt dækket af Pladerne, henføres den dog af Storm, der mener at have gjenfundet den, til Slægten *Lagisca*, hvis væsentligste Kjendemærke er, at et mindre Antal bageste Ringe ere ubedækkede. *H. glaberrima* staaer nær ved eller falder sammen med *H. alba.* *H. occidentalis* synes at falde sammen med *H. villosa.* De øvrige 4 Arter bør indtil Videre henføres under *H. Ørstedi.*

Lepidonotus:

Rygpladerne meget ujævne paa Grund af smaa Tuberkler, deres yderste og bageste Rand tæt cilieret . . . *L. sqvamatus* (L.)
Mgrn. 1865, p. 56.

Nychia:

Rygplader forsynede med to Slags Legemer: talrige, smaa, næsten kølleformige, i Spidsen med talrige Grene, samt en enkelt Række (2—5) meget store, næsten kugleformige, igjen besatte med det mindre Slags . . . . . *N. globifera* Sars
Forh. Vid. Selsk., Christiania 1872, p. 95.

Rygplader kun forsynede med smaa Legemer:

Foruden mindre, enkelte Legemer findes større med 2- eller oftest 4-grenet Spids, hvis 2-kløvede Grene ere udadbøiede; Bugbørster med brede Rækker af lige lange Torne . . *N. cirrosa* Pall.
Mgrn. 1865, p. 57–58.

De i Spidsen 2-, 3- eller (sjeldnere) 4-kløvede Smaalegemer med i Spidsen hele, næsten oprette Grene; Bugbørster med smalle Rækker af Torne, som ere længst i Randen . *N. Amondseni* Mgrn.
Mgrn. 1867, p. 5.

Bylgia:

Hovedlap fortil uden de to sædvanlige spidse Fremspring; Rygplader ganske glatte med yderste og bageste Rand cilieret.

B. elegans Théel.
op. cit. p. 21.

Melænis:

Rygplader gjennemsigtige, glatte, bløde . . . *M. Lovéni* Mgrn.
op. cit. 1865, p. 78.
Théel op. cit. p. 22.

Hermadion(?):

Rygplader meget tynde, hindeagtige, glatte, kun i Randen med nogle faa mikroskopiske Papiller . . . . . *H. hyalinus* (Sars)
op. cit. 1872, p. 96.

Leucia:

Rygpladernes bageste Halvdeel besat med runde eller kegleformige, haarde, krystalklare, hvide Knuder, forsynede med talrige Pigge . . . . . *L. nivea* (Sars)
Nyt Mag. Nat. XII, p. 291.
Storm op. cit. 79, p. 33.

Dasylepis:

Rygplader overalt med langstrakt kegleformige Torne med heel eller tokløvet Spids, de bageste længere end de forreste.

D. asperrima (Sars)
Vid. Selsk. Forh., Christiania 1860, p. 59.

Alentia:

Hovedlappens bageste Deel dækket af en halvmaaneformig Skjærm; Rygplader af en ejendommelig cellet Bygning, forsynede med smaa Torne med trekløvet Spids . . . . . *A. gelatinosa* (Sars) Mgrn. 1865, p. 81.

Polynoë:

Rygplader bløde, glatte; naar undtages de første 8 Ringe, findes paa Rygsiden af hver, Plader manglende, Ring 3 Tuberkler, af hvilke den midterste er mindst; Ringe 70—180.

P. scolopendrina (Sav.) Mgrn. Mgrn. 1865, p. 82.

Enipo:

Hovedlap med tydelige Øine, fortil uden et spidst Fremspring paa hver Side; Bugbørsternes Rand med Takker; Legeme med c. 100 Ringe . . . . . *E. Kinbergi* Mgrn. op. cit. 1865, p. 83.

Hovedlap uden tydelige Øine, fortil med det sædvanlige spidse, Fremspring paa hver Side; Bugbørsternes Rand med smalle Torne; Legeme med c. 50 Ringe . . . . . *E. Torelli* (Mgrn.) op. cit. 1865, p. 84. A. Hansen 1880, p. 226.

Endelig maa endnu nævnes, at Storm (op. cit. 1879, p. 34) omtaler en af ham funden, ikke navngiven Form, der synes at maatte danne en ny Slægt, men af hvis Bygning der kun gives Antydninger. Kun den forreste Trediedeel af Legemet er dækket af Rygpladerne; Bugbørsterne ligne i Bygning dem hos *H. nodosa*, hvorimod Rygbørsterne skildres som tosidig sværdformede.

Acoëtidæ.

Store, smalle, langstrakte, nedtrykte Former med et stort Antal (100—185) Ringe, som afvekslende (2, 4, 5, 7, 9 . . . .) bære Rygplader i hele Legemets Længde, hvilke dog i en større eller største Delen af denne ikke dække Ryggens hele Bredde. Den lille Hovedlap bærer et Par stilkede Øine og 5 Vedhæng: 3 smaa Følere, af hvilke de yderste udgaae under Øienstilkene, og 2

lange, tilspidsede Palper. Den første, kun med sine fremadrettede Sidedele udviklede, Ring bærer paa hver Side 2 korte Følercirrer samt et Bundt haarformige Børster. Anden Rings Bugcirrer meget længere end de øvrige. Paa hver Side en Række enkelte, ikke stærkt fremtrædende Parapodier, som bære 3—4 forskjellige Slags usammensatte Børster. Rygcirrer kun paa de Rygplader manglende, Bugcirrer paa alle Ringe. Svælg udkrængeligt, i Randen forsynet med Papiller, af hvilke den midterste foroven og forneden er temmelig lang, følerformig. To Par lodret stillede, hageformigt bøiede, mod hverandre virkende Kjæber. Tarmkanal forsynet med sækformige Udvidelser. Leve i tykke, flaskeformige Leerrør.

Slægt: *Panthalis* Kinb.

Kun de 3 første Par Rygplader, som dække hverandre bagfra fortil, optage hele Ryggens Bredde; 3 forskjellige Slags Børster: lige, i Spidsen med en Haarkost forsynede, længere[1]) meget bredere, noget bøiede, foroven paa den ene Side med en Haarkam, hvis Haar tiltage i Længde opefter, samt tynde, stærkt tilspidsede, med tornede eller takkede Rande.

Art: *P. Oerstedi* Kinb.

Mgrn. 1865, p. 85.

Parrede Følere meget længere end Øienstilkene; Rygplader glatte.

Sigalionidæ.

Langstrakte, smalle, noget nedtrykte, middelstore, større eller temmelig smaa, af et oftest stort (50—300) Ringtal bestaaende Former, forsynede med, Ryggen i hele dens Længde, men undertiden ikke i hele dens Bredde dækkende, Plader, som kun i Legemets forreste Del findes paa hveranden Ring, senere (hos de nordiske Former fra 22de eller 26de Ring) paa alle Ringe (1, 3, 4, 6, 8 . . . . . 22, 23 . . .). Den lille, i Almindelighed 4 Øine bærende,

[1]) Disse synes efter Kinbergs Figur at mangle paa de pladebærende Parapodier.

Hovedlap, er forsynet med en (sjelden manglende) uparret Føler samt 2 lange, tilspidsede, Palper. De parrede Følere[1]) mangle, derimod findes hos de fleste Former paa disses Plads 2, fra en fælles (en Deel af Hovedlappen overklædende) Membran udspringende, temmelig korte, mere eller mindre følerlignende, flade eller skeformige, fimrende Legemer. Den første, kun med sine fremadrettede, foran Hovedlappen ragende Sidedele, udviklede Ring, som undertiden er børsteløs, men oftest bærer lange Haarbørster, kan undertiden bære flere end 2 Følercirrer (3—4), hvilket da hidrører fra Tilstedeværelsen af lignende, men stærkere udviklede, traadformige Vedhæng, som findes paa de øvrige Parapodier. Anden Rings Bugcirrer meget længere end de øvrige. Paa hver Side en enkelt Række mere eller mindre tydelig togrenede, med Samlinger af kortere eller længere, papil- eller traadformige Vedhæng forsynede Parapodier, hvis Ryggren bærer haarformige Børster med takket eller tornet Rand, Buggrenen enten lutter sammensatte eller desuden et Bundt usammensatte Børster. Rygcirrer mangle ganske (eller optræde i ethvert Tilfælde aldrig paa de Plader bærende Parapodier); men paa deres Plads findes hos de fleste Former paa alle Segmenter cirrelignende, dog ikke tilleddede og i deres Bygning forøvrigt fra Cirrer forskjellige, paa den nedre Rand fimrende, Gjæller. Disse ere gjerne ledsagede af, paa Parapodiernes øvre Rand i et Tal af 1—4 optrædende, som smalle Lister eller paa anden Maade formede, med Fimrehaar forsynede Legemer. Bugcirrer paa alle Ringe. Det udkrængelige, i Randen med Papiller besatte, Svælg bærer to Par lodret stillede, hageformigt bøiede, mod hverandre virkende Kjæber. Tarmkanal forsynet med sækformige Udvidelser.

Oversigt over Slægterne:

Rygpladerne lade et smalt Midtparti af Ryggen ubedækket; Hovedlap uden flade følerlignende Fremspring ved Grunden af den upar-

---

[1]) Maaske kunne de smaa, uparrede Vedhæng hos *Sigalion* (Aud. & Edw.) Kinb. betragtes som virkelige Følere.

rede Føler; første Ring børsteløs med 2 Følercirrer paa hver Side; (alle Bugbørster sammensatte med middellangt, bøiet Endeled og enkelt Spids). Mindre Former . . . . . *Pholoë* Johnst.

Rygpladerne dække hele Ryggens Bredde; Hovedlap med flade, følerlignende Fremspring ved Grunden af den uparrede Føler; første Ring børstebærende, med 3—4 Følercirrer; større Former:

Bugbørster af 2 Slags: usammensatte, hvis noget udvidede Endeparti har tandede Rande, samt sammensatte, hvis Endeled i de fleste er totandet, i nogle faa tilspidset. *Sthenelais* Kinb.

Bugbørster alle sammmensatte med langt, smalt tilspidset eller haarformig udtrukket Endedeel . . *Leanira* Kinb.

Arter:

Pholoë:

Rygpladerne paa og indenfor den ydre og bagre Rand cilierede; Parapodier i Spidsen med smaa Papiller . . . . . *P. minuta* Fabr. Mgrn. 1865, p. 89.

Sthenelais [1]):

Bugbørsternes Endeled uden ledformige Indtryk; Parapodierne med 6—10 cirreformige Cilier . . . . . *S. Idunæ* (Rathke). Mgrn. op. cit. 1865 p. 87.

Leanira:

Parapodier med mange tynde traadformige Papiller.

L. tetragona Ørst. Mgrn. op. cit. 1865, p. 88.

M'Intosh har fundet en Form i det nordlige Atlanterhav (55° N. B.), som han først antog for en *Leanira* (Proc. R. Soc. Vol. XXV, 1877, p. 216), men som han senere har beskrevet (Transact. Linn. Soc. 1879 p. 501) under Navnet *Eusthenelais abyssicola*. Den skal afvige fra *Leanira* i, at de nederste Bugbørster have en lang traadformig Spids og de øverste mindre tydelige Tværindtryk. Ved at undersøge flere, fra forskjellige Lokaliteter hidrørende, norske

---

[1]) Med Hensyn til Forholdet mellem *Sthenelais* og *Sigalion* se Claparède: Mém. Soc. Physique, 19,1, p. 396.

Exemplarer af *L. tetragona*, har jeg imidlertid paa en stor Deel af Bugbørsterne fundet en lige saa lang haarformig Spids, som imidlertid først sees tydeligt ved en stærkere Forstørrelse, og Tværindtrykkene ere paa en Deel af de øverste Børster meget utydelige eller mangle ganske. Denne Form maa derfor henføres til *Leanira tetragona*.

Phyllodocidæ.

Mere eller mindre langstrakte, smalle, noget nedtrykte Former af, over eller under Middelstørrelse og som oftest med et temmelig stort Ringantal (40—220). Den lille, i Almindelighed to Øine bærende, Hovedlap er forsynet med 4—5, oftest korte Følere, af hvilke de 4 ere anbragte parviis paa Hovedlappens forreste Rand. Naar den uparrede Føler er tilstede, sidder den i eller bag Hovedlappens Midte. Hos flere af de Former, der mangle den (*Phyllodoce, Eteone*), sidder bag Hovedlappen en lille, undertiden i en Grube tilbagetrækkelig Papil. Bag Hovedlappen findes paa hver Side 2—4 kortere eller længere Følercirrer, hørende respective til 1—3 Ringe, som dog ikke altid ere tydelig udviklede, idet de paa forskjellig Maade kunne smelte sammen med Hovedlappen eller med hverandre indbyrdes. Som Rettesnor kan i saa Henseende tjene, at det første Børstebundt med sammensatte Børster (naar maaske undtages den afvigende *Chætoparia*) optræder paa 3die Ring[1]), hvorimod der findes enkelte Haarbørster indesluttede i Basaldelen af 2den Rings Følercirrer. Hos enkelte Former findes, udgaaende fra Hovedlappens bageste Deel, to bladformige Vedhæng, som maa opfattes som de dorsale Følercirrer til den her med Hovedlappen sammensmeltede første Ring (se Overs. over Slægterne). Paa hver Side af Legemet findes kun en enkelt Række af tydeligt udviklede, sammensatte Børster bærende Parapodier samt en dobbelt Række af mere eller mindre vel udviklede, blad-, plade-

---

[1]) Dette gjælder i det Mindste for de nordiske Former.

eller undertiden næsten papilformige Vedhæng. Medens det øverste af disse altid sidder over Parapodiet, kan det nederste, som hos enkelte Former er delt i to, enten sidde under eller bag Parapodiet. Hos enkelte Former kan der dog optræde et, i Basaldelen af Rygbladet mere eller mindre skjult, dorsalt Børstebundt, bestaaende af en Støttenaal og nogle faa haarformige Børster. De sammensatte Børster have et langt, smalt, tilspidset Endeled med fint tandet Rand. Cirrer mangle som saadanne; men de føromtalte Blade maa betragtes som omdannede Cirrer. Sidste Ring ender med et Par blad- eller traadformige Vedhæng. Et stærkt udviklet, udkrængeligt Svælg uden Kjæber, men i udkrænget Tilstand ofte udvendigt forsynet med mere eller mindre talrige og paa forskjellig Maade ordnede Papiller.

Oversigt over Slægterne:

1) Hovedlap sammensmeltet med de, 4 Par Følercirrer bærende, 3(?) Ringe til et hovedlignende Parti, som paa sin Rygside bærer paa hver Side 3 Tværrækker af eiendommelige, usammensatte Børster: en i Hovedlappens Midtlinie, indenfor 1ste Par Følercirrer, med den tilsvarende fra den anden Side sammenstødende, samt to indenfor hver Siderand, respektive indenfor 1ste—2det og 3die—4de Par Følercirrer . . *Chætoparia* Mgrn.

1) Hovedlap ikke sammensmeltet med de, Følercirrer bærende, Ringe til et, 4 Par Følercirrer og 3 Par Børsterækker bærende Parti:

2) I Rygbladenes Basaldeel er enten ganske eller deelviis indesluttet et tyndt Bundt af usammensatte Haarbørster med en Støttenaal; fra Hovedlappens bageste Deel udgaa to tydelige frie, bladformige Vedhæng; nederste Parapodie med to Blade: et større bageste og et mindre nederste; (1ste, Følercirrer bærende, Ring sammensmeltet med Hovedlappen):

3) Rygbladene skarpt sondrede fra den børstebærende Basaldeel, store, pladeformige, dækkende hele eller største Delen af Ryggens Bredde; 4 Par Følercirrer.

Notophyllum Ørst.

3) Rygbladene ikke afsatte fra den børstebærende Basaldeel, svagt udviklede i Form af smaa trekantet-afrundede Lapper, som ikke dække nogen Deel af Ryggen; 2 Par Følercirrer . . . . . *Trachelophyllum* n. g.

2) Intet øverste Bundt af usammensatte Haarbørster med Støttenaal; ingen frie, bladformige Vedhæng til Hovedlappens bageste Deel; kun et enkelt Blad under eller bag Parapodiet:

4) Hovedlap med 5 Følere; (4 Par Følercirrer):

5) Første Ring sammensmeltet med Hovedlappen, fra hvis bageste Deel første Par Følercirrer udgaa; Snabel næsten glat . . . . . *Eumida* Mgrn. (Syn. pp. *Sige.*)

5) Første Ring fri; Snabel tæt besat med Papiller. *Eulalia* (Sav.) Mgrn.

4) Hovedlap med 4 Følere:

6) Følercirrer 4 Par; Rygblade store, oftest dækkende en større eller mindre Deel af Legemets Sider:

7) Første Ring sammensmeltet med Hovedlappen, fra hvis bageste Deel derfor 1ste Par Følercirrer udgaa:

8) Bag Hovedlappen en lille rund Papil; 2 rudimentære Nakkevedhæng, dannende Udbugtninger fra Hovedlappen; Bugbladet kun dækkende en Deel af Parapodiet . *Phyllodoce* (Sav.) Mgrn.

8) Bag Hovedlappen ingen Papil; ingen rudimentære Nakkevedhæng; Bugbladet dækkende hele Parapodiet . . . . . *Genetyllis* Mgrn.

7) Første og anden Ring sammensmeltede med hinanden, adskilte fra Hovedlappen og tilsammen bærende 3 Par Følercirrer; (Rygbladene dække en stor Deel af Ryggen) . . . . . *Anaïtis* (Mgrn.)

6) Følercirrer 2—3 Par; Rygblade smaa, ikke dækkende nogen Deel af Ryggen:

9) Følercirrer 3 Par; første og anden Ring frie, bærende resp. et og to Par Følercirrer.

Mystides Théel.

9) Følercirrer 2 Par, øverste Par tilhørende første, nederste Par anden Ring, som er sammensmeltet med første og undertiden kun svagt adskilt fra Hovedlappen; (mellem Hovedlappen og første Ring en lille, i en Grube tilbagetrækkelig Papil).

Eteone (Sav.) Mgrn.
(Syn. pp. *Mysta*)

Inden jeg gaaer over til at give en Oversigt over Arterne, maa jeg først med et Par Ord omtale et Par, af Malmgreen opstillede, Slægter: *Mysta* og *Sige*. Den første er baseret paa, at Snabelen paa sin sidste Halvdeel paa hver Side har en Længdekam af bladformige Papiller. Hos Malmgreens Originalexemplar er Snabelen ikke heelt udkrænget i Spidsen, og jeg skal derfor oplyse, at hos *Eteone striata* n. sp., som har en lignende Længdekam af Papiller, bøie disse i Snabelens Spidse ned og danne en Halvkreds om den nederste Rand. Da denne Snabelens eiendommelige Forsyning med Papiller tilligemed den ulige Længde af de to Følercirrer er den eneste Karaktér, som adskiller *Mysta* fra *Eteone*, turde det være rigtigst, i det Mindste indtil Snabelens Bygning hos de enkelte *Eteone*-Former er bedre kjendt, at lade disse Arter blive staaende indenfor Slægten *Eteone*, saameget mere, som denne Slægtskarakter turde give temmelig usikkre Grændser. Hos en ny Art, *Eteone villosa*, findes i Snabelens bagre Deel paa hver Side et bredt Længdebelte af mindre Papiller.

Hos Slægten *Sige* synes Snabelen at have en fra de øvrige *Phyllodoce*-Formers temmelig afvigende Bygning, idet den er smal, cylindrisk, ganske glat, samt noget bag forreste Rand forsynet med en Ringfure. Dette eiendommelige Udseende skyldes imidlertid kun en Beskadigelse. Hos enhver *Phyllodoce*-Form bestaaer Snabelen, saaledes som den ligger indeni Dyret, af to Afsnit: et forreste, indvendig mere eller mindre papilløst eller rynket, og et bageste

muskuløst. Paa Grændsen mellem de to Afsnit findes indvendig en Ringfure. Ved en Udkrængning kommer nu det papilløse Afsnit til at vende udefter, og indenfor dette ligger saa igjen det muskuløse. Naar ved en altfor kraftig Udkrængning af Snabelen (som undertiden finder Sted, naar Dyret lægges i Spiritus) Forbindelsen mellem det papilløse Afsnit og Munden brister, og det første krænges om, faa vi ganske det Udseende af Snabelen, som vi have hos *Sige*, idet det papilløse Parti vender indefter, og vi se Ringfuren mellem de to forskjellige Afsnit. Saadanne beskadigede Snabelformer har jeg oftere seet hos *Eulalia* og *Eumida*, og da desuden vort zoologiske Museum har faaet tillaans fra Rigsmuseet i Stockholm Malmgreens Originalexemplarer af *Sige fusigera* (saavelsom af *Mysta barbata*), har jeg kunnet overbevise mig om, at det forholder sig paa samme Maade med denne Art, som saaledes maa gaa ind under Slægten *Eumida*.

Oversigt over Arterne:

Chætoparia:

I det hovedlignende Parti bestaaer første Børstegruppe af 4 Børster med kort, lidt udvidet, spydformig Endedel og meget tynd, haarformig Spids, anden af talrige bøiede Børster med udvidet, bræmmet Endedel og tredie af 4 lige tornlignende Børster; Rygbladet lille ovalt, Bugbladet dækker Parapodiet . *C. Nilsoni* Mgrn. op. cit. 1867, p. 29.

Notophyllum:

Øverste Børstebundt fuldstændig skjult, repræsenteret af en Støttenaal og en eller to fine Børster; Følere og Følercirrer trinde; Rygbladet omtrent rektangulært afrundet med lige indre og bøiet ydre Rand, forsynet med et Par svage Indbugtninger.

N. foliosum Sars.
Mgrn. op. cit. 1865, p. 93;
1867, p. 19.

Trachelophyllum:

Øverste Børstebundt ragende frem af Parapodiet, med en Støttenaal og Haarbørster; Følere og Følercirrer smalt bladformige.

T. Lütkeni Lev.
(jfr. det følgende.)

Eumida:

Den forreste Læbe af Parapodiet, som løber ud i en traadformig Spids, meget (indtil $^1/_2$ Gang) længere end den bageste; Ryg- og Bugbladet teenformige, dobbelt saa lange som brede, brunt pigmenterede . . . . . *E. fusigera* (Mgrn.) [1]
Sige fusigera Mgrn.
op. cit. 1865, p. 100.

Den forreste Læbe af Parapodiet i Spidsen afrundet-tolappet, ikke meget længere end den bageste; Ryg- og Bugbladet ikke meget længere end brede, ikke pigmenterede . *E. sanguinea* (Ørst.).
Mgrn. op. cit 1865, p. 97.

Eulalia:

I Legemets midterste og bageste Deel findes mellem de sammensatte Børster lange, usammensatte, haarformige; Rygbladet ovalt afrundet . . . . . *E. problema* Mgrn.
1865, p. 99.

Alle Børster sammensatte:

Rygbladet langstrakt-ovalt, tilspidset; Legemet ensfarvet.
E. viridis (Müller).
Mgrn. 1865, p. 98.

Rygbladet ovalt afrundet; Farve guul med 2 mørke Længdestriber nedad Ryggen . . . . . *E. bilineata* (Johnst.)
Mgrn. op. cit. 1865, p. 99.

Phyllodoce:

Da de talrige, indenfor denne Slægt opstillede, Arter kun ere adskilte fra hverandre ved saa subtile og relative Forskjelligheder i Hovedlappens og Bladenes Form, at det i en Oversigt vilde være umuligt at give en Forestilling om dem, ville vi her i Lighed med flere andre Fortattere foreløbig kun betragte dem som en enkelt Art.

Rygblade rektangulære med mere eller mindre afrundede Hjørner; Snabelens Basaldeel paa hver Side med 4—6 Længderækker af runde Papiller . . . . . *P. maculata* (L.).
Mgrn. 1865, p. 94—98;
1867, p. 20—25.

---

[1]) De af Tauber i Ann. Danica p. 89 nævnte Exemplarer af „*Sige fusigera*“ ere ved Bristning og Omkrængning af Snabelen beskadigede Exemplarer af *Eumida sangvinea*. (Se dette Arbeide p. 203). Hvorvidt den af Malm beskrevne, paa et meget lille Exemplar baserede, *E.* (*Sige*) *macrocephala* (Kgl. Vet. og Vitt. Samh. Handl., Göteborg 1874, p. 80) er en selvstændig Art, turde være tvivlsomt.

Genetyllis:

Rygblade meget brede, nyreformige med lidt bølget Rand; Bugblade aflangt ovale . . . . . *G. lutea* Mgrn.[1]) 1865, p. 93.

Anaïtis:

Bugbladet ovalt, tilspidset, lidt længere end Parapodiet, som i Spidsen har to afrundede Lapper; Snabel paa hver Side med en Længdekam, dannet af en Zigzag- eller Dobbeltrække af store, bladformige, spidse Papiller . . . . . *A. Wahlbergi* Mgrn. *A. kosteriensis* Mgrn., 1865, p. 94, 1867, p. 20.

Mystides:

Følere meget lange (c. 1/2 Gang længere end Hovedlappen), traadformige, de bageste temmelig langt fra de forreste; Følercirrer med temmelig lange og meget smalle Basalled . *M. borealis* Théel op. cit. 1878, p. 35.

Eteone:

Da de talrige, indenfor denne Slægt opstillede, nordiske Arter tildeels ere adskilte fra hverandre ved samme Karakterer som Arterne af Slægten *Phyllodoce*, nemlig Hovedlappens og Bladenes Form samt Bugbladets og Parapodiets relative Længde, trænge ogsaa de fleste af disse Arter til en grundig Revision. Mere konstante Karakterer synes at kunne hentes fra Snabelens Forsyning med Papiller, Følercirrernes relative Længde, om de enkelte Ringes Sidedele ere afsatte fra Midten samt paa hvilken Maade, og endelig Rygbladenes Størrelse i Forhold til Ryggens Bredde. Imidlertid foreligger kun for en Deel Arters Vedkommende Oplysninger om det første Forhold og om de to sidste kun forsaavidt, som man kan se det af Figurerne. Da de fleste af de for Arterne angivne Karakterer ere altfor relative til at bruges som Adskillelsesmærker i en synoptisk Oversigt, og da vort Museums Materiale af denne Slægt kun er ringe, skal jeg, idet jeg foreløbig lader Spørgsmaalet

---

[1]) Det af Tauber op. cit. p. 86 omtalte Exemplar af „*Genetyllis lutea*" er *Phyllodoce maculata*.

om de øvrige Arters Berettigelse uafgjort, kun opføre et mindre Antal, som jeg deels kjender af Selvsyn og deels paa Grund af de anførte Kjendetegns Beskaffenhed maa ansee for igjenkjendelige Arter. Imidlertid har det ikke kunnet undgaaes, at jeg af Mangel paa tilstrækkelig Kundskab har maattet indordne et Par af Arterne efter bedste Skjøn.

1) Rygblade bredere end lange, deres Bredde gaaer 2—3 Gange op i Ryggens Bredde imellem dem; paa Rygsiden af hver enkelt Ring ere Sidedelene ikke afsatte fra Midten:

2) Følercirrerne omtrent lige lange eller de øverste længst:

3) Snabel i sin forreste Deel paa hver Side med en Længdekam af bladformige, større Papiller:

4) Ryggen i hele dens Længde med 3 mørke Længdestriber paa lys Grund; paa hver Side af Snabelen en Zigzagrække af c. 14, fortil i Længde tiltagende, Papiller.

E. striata n. sp.
E. fucata et picta
Tauber Annul. Danica p. 91.

4) Ryggen med 2 mindre tydelige, lysere Længdestriber paa mørk Grund; Snabel paa hver Side med en Dobbeltrække af talrige, fortil i Længde tiltagende Papiller . . . . . *E. barbata* (Mgrn.) 1865, p. 101.

3) Snabel uden Længdekamme af større Papiller, stærkt rynket; Ryg uden Længdestriber . . . . . *E. flava* Fabr. Mgrn. 1865, p. 102.

2) De nederste Følercirrer tydeligt længere (og bredere) end de øvre:

5) Hovedlap (meget) længere end bred; i den største bageste Deel af Ryggen med en Længderække af mørke Pletter; (de bageste Rygblade næsten halv saa brede som Ryggen).

E. maculata Ørst.
Ann. Danic. Conspectus p. 29.

5) Hovedlap bredere end lang; Ryggen i Legemets forreste Trediedel med 3 Længderækker af mørke Pletter paa lys Grund . . . . . *E. fucata* Sars Bidr. t. K. 1873, p. 26.

1) Rygbladene længere end brede eller saa lange som brede, deres Brede gaaer (respektive i Legemets bageste og forreste Deel) 4—10 Gange op i Ryggens Bredde imellem dem; paa Rygsiden af hver enkelt Ring Sidedelene ofte afsatte fra hinanden:

6) De øverste Følercirrer dobbelt saa lange som de nederste; Snabel henimod Spidsen paa hver Side med en enkelt Række af c. 7[1] (?) ligestore, bladformige Papiller (desuden overalt besat med meget smaa Papiller) . . . *E. papillifera* Théel[2]) Op. cit. 1878, p. 33.

6) Følercirrerne omtrent lige lange (korte); Snabel enten uden eller med spredte eller i brede Længdebelter ordnede større Papiller:

7) Papiller spredte; (Hovedlap saa lang som bred). *E. arctica* Mgrn. 1867, p. 27.

7) Papiller mangle eller findes i brede Længdebaand; (Snabelens Bygning ubekjendt hos *E. longa*):

8) I hver enkelt Ring ere Sidedelene ved et skarpt, bueformigt Indtryk afsatte fra Midtpartiet, længere end brede; Rygblade tykke, papilformige (deres Bredde $^1/_4$—$^1/_5$ af Ryggens) . . . . . *E. longa* Fabr. Mgrn. 1867, p. 27.

8) De enkelte Ringes Sidedele bredere end lange eller saa lange som brede, uden skarpt, bueformigt Indtryk; Rygblade tynde:

9) Snabel uden Papiller; (Rygbladenes Bredde høist $^1/_6$—$^1/_7$ af Ryggens) . . . . *E. depressa* (?) Mgrn. 1865, p. 103, ? Théel 1878, p. 32.

9) Snabel med et eller flere brede Længdebelter af større eller mindre Papiller:

10) Et bredt Længdebaand af større Papiller paa hver Side i den største bageste Deel af Sna-

---

[1]) Snabelen synes, at dømme efter Théels Figur, ikke at være heelt udstrakt.

[2]) Hvorvidt denne Art hører herhen, er usikkert.

belen; Rygbladenes Bredde $^1/_4$—$^1/_6$ af Ryggens . . . . . *E. villosa* n. sp.
Mysta barbata Tauber op. cit. p. 89.

10) Et bredt Længdebelte af større og mindre, flade og vorteagtige Papiller indtager næsten hele Snabelens Rygside i dennes største forreste Deel; Rygbladenes Bredde høist $^1/_5$—$^1/_{10}$ af Ryggens . *E. cylindrica* Ørst. (Tab. VII, Fig. 8)
Grønlands *Annulata dorsib.* p. 35.

Trachelophyllum n. g.

Lobus cephalicus antennis qvinqve et sub margine posteriore utrimqve appendice foliiformi (cirro dorsali segmenti primi) instructus. Cirri tentaculares utrimqve duo (cirri ventrales segmenti primi et secundi, qvorum prius, ut in generibus *Phyllodocide*, *Genetyllide*, *Notophyllo* et *Eumida*, cum lobo cephalico confusum est). Parapodium dorsale aciculo setisqve paucis capillaribus instructum, in appendicem superiorem minutam crassam liguliformem, a parapodio haud distinctam, transiens. Parapodium ventrale setas compositas gerens, appendicibus binis foliiformibus instructum, altera posteriore et exteriore magna, altera interiore minuta.

T. Lütkeni n. sp.

(Tab. VII, Fig. 1—5.)

Lobus cephalicus inverse cordiformis, oculis duobus magnis antennisqve elongate foliiformibus instructus, qvarum qvattuor minores paulo ante medios margines laterales, impar, longitudinem lobi cephalici æqvans, paulo ante marginem posteriorem lobi cephalici affixa. Appendices posteriores lobi cephalici marginibus et apice nigropunctatis. Cirri tentaculares ex articulo basali magno et parte elongate foliiformi, antenna impari paulo longiore et latiore, compositi. Parapodia dorsalia in segmentis anterioribus c. decem cum

appendice superiore plane confusa, ligulas crassas elongatas formantia, in corpore cetero magna compressa qvadrangularia, supra in ligulam crassam triangulari-rotundatam, a parapodio haud distinctam, transeuntia, in anteriore parte corporis antice et introrsum, in posteriore vero parte postice et introrsum vergentem. Appendix posterior parapodii ventralis magna, tenuis, caduca, elongate ovata, supra rectangulari-rotundata; appendix inferior minuta, latitudine altitudinem plus qvam bis æqvante. Color animalis in spiritu asservati albidogriseus, singulis segmentis punctis minutis nigris, in series transversales 1—2 dispositis, instructis. Dua exemplaria hujus speciei in freto Alversund ad Bergen (Norvegiæ) a coll. Traustedt capta sunt. Longit. exemplaris maximi 37^{mm}, latit. 3^{mm}. Segmenta 80 (segmenta posteriora desunt).

De to fra Hovedlappens (Fig. 2 a) bageste Deel udgaaende, bladformige Vedhæng maa uden Tvivl opfattes som de dorsale Vedhæng til første Ring, som her er gaaet op i Hovedlappen, og hvis ventrale Vedhæng danne første Par Følercirrer. Dette fremgaaer ikke blot af deres Stilling, men ogsaa af deres Lighed med de tilsvarende dorsale Vedhæng til de nærmest følgende Ringe, som kun afvige fra dem ved at være noget mere langstrakt-tungeformige. Hos *Notophyllum* (Fig. 5) har jeg fundet et Par lignende Vedhæng, som, mærkeligt nok, ere blevne oversete af de tidligere Undersøgere; men hos denne Slægt ere de dorsale Vedhæng til anden og tredie Ring ligesom de ventrale til første og anden blevne til trinde, langstrakte Følercirrer. Hos *Phyllodoce* (Fig. 4) endelig, hvor første Ring ligeledes er gaaet op i Hovedlappen, og som i Henseende til Følercirrer forholder sig som *Notophyllum*, har jeg ligeledes fundet to, fra Hovedlappens bageste Deel udgaaende og hos vel bevarede Exemplarer tydeligt, om end ikke skarpt, afsatte, korte og brede, afrundede Udbugtninger, som svare til disse Nakkevedhæng. Derimod har jeg hos de Exemplarer af *Eumida*, jeg har havt til Undersøgelse, ikke kunnet se disse Dannelser, hvorimod man efter Malmgreens Afbildning af *Eumida sangvinea* skulde tro, at de der maatte findes. Medens hos de fire nys nævnte

Slægter første Ring er gaaet op i Hovedlappen, er hos *Eulalia* denne fri. Hos *Eteone* synes de to Par Følercirrer at udgaa fra en enkelt første Ring; men ved en nærmere Undersøgelse viser denne sig i Virkeligheden dannet ved en Sammensmeltning af første og anden Ring, som hver bærer et Par Følercirrer, af hvilke øverste Par tilhører første, nederste anden Ring. Hos *Anaïtis* endelig er første og anden Ring ligeledes sammensmeltede med hinanden og bærer første 1 og anden 2 Par Følercirrer, medens det fjerde Par bæres af tredie Ring. Efter denne Betragtningsmaade ville vi altsaa faa en anden Betegnelse for de første Ringe, end den af Malmgreen brugte, idet t. Ex. den første tydelige Ring hos *Phyllodoce* svarer til den anden hos *Eulalia* o. s. v. Med denne Opfattelse stemmer det ogsaa overens, at hos alle de af mig undersøgte *Phyllodoce*-Former de første sammensatte Børster findes paa den Ring, som efter min Opfattelse er den tredie, medens mere eller mindre rudimentære Haarbørster kunne være indesluttede (t. Ex. hos *Phyllodoce*) i Basaldelen af anden Rings Følercirrer. Foruden i Besiddelsen af de ejendommelige Nakkevedhæng ligner *Trachelophyllum* fremdeles *Notophyllum* i at have dorsale Haarbørster, som synes at være noget stærkere udviklede end hos denne; men Forholdet mellem den børstebærende Parapodiedeel og Rygvedhænget er ganske det Omvendte af, hvad der er Tilfælde hos *Notophyllum*. Naar undtages i de første c. 10 Ringe, i hvilke Parapodiet og Vedhænget ere ganske sammensmeltede til en langstrakt, temmelig tyk Tunge, ere Parapodierne ellers meget store og løbe foroven ud i en trekantet-afrundet, tyk, bladformig eller tungeformig Lap, som vel ikke er adskilt fra Parapodiet, men dog tydelig nok ved sin Form og sin noget skraa Stilling svarer til det sædvanlige Rygblad. Hos *Notophyllum* er tvertimod Parapodiet lille og tydeligt sondret fra det store Rygblad. Endelig skal endnu fremhæves, at, hvad Malmgreen i Beskrivelsen af *Notophyllum* betegner som „mamilla", er et lignende indre Blad, som det, der findes i Parapodiet hos *Trachelophyllum*.

Eteone striata n. sp.

(Tab. VII, Fig. 6.)

(Syn. *E. fucata* Sav., Tauber, *E. picta* Quat., Tauber.)

Corpus haud depressum, dorso convexo, ventre plano. Lobus cephalicus latitudine longitudinem superans. Cirri tentaculares superiores inferioribus plus quam dimidio longiores. Partes laterales segmentorum a parte media non distinctæ. Appendices dorsales latiores qvam longiores, late rotundatæ, parapodiis primis exceptis, ubiqve fere æque magnæ, latitudine tertiam partem latitudinis dorsi æqvantes. Appendices ventrales parte setifera paulo longiores. Proboscis exserta, ubique papillis minimis dense sparsa, in anteriore parte utrimqve serie longitudinali papillarum majorum 12—13, posterioribus paucis exceptis, elongate foliiformium prætereaqve sub margine inferiore utrimqve papillis ejusdem formæ 4—5 (qvarum 2—3 interiores ceteris minores) instructa, cum ceteris angulum rectum itaqve in parte inferiore proboscidis semiorbem, medio tamen interrupto, formantibus. Color flavus, dorso in tota longitudine animalis fasciis tribus longitudinalibus violaceo-fuscis picto, qvarum singulæ e serie macularum [1]), lineis transversis angustis modo interruptarum, formatæ. Longit. exemplaris maximi 65^{mm}, Lat. 3^{mm}. Kattegat, Øresund (Daniæ).

Eteone villosa n. sp.

(Tab. VII, Fig. 7.)

(Syn. *Mysta barbata* Tauber. Ann. Dan. p. 89.)

Corpus depressnm. Lobus cephalicus longitudine latitudinem æquans. Cirri tentaculares breves, æqve longi. Partes laterales segmentorum a parte media plus minusve distincte sejunctæ. Appendices dorsales parvæ, longiores qvam latiores, plus minusve elongate ovatæ, postice magnitudine accrescentes, latitudine in anteriore

---

[1]) Appendices dorsales maculis similibus instructæ fuisse videntur.

parte corporis sextam, in posteriore vero parte c. qvartam partem latitudinis dorsi æqvante. Appendices inferiores parte setigera paulo longiores. Proboscis exserta, parte qvarta anteriore excepta, utrimqve fascia lata longitudinali (qvartam fere partem peripheriæ proboscidis æqvante) papillarum majorum instructa.

Longit. ?, Lat. 1^{mm}. Frederikshavn et Lillebelt (Schiødte).

Alciopidæ.

Snart meget langstrakte, smalle, cylindriske, snart mere korte og nedtrykte, glasklare Former af eller over Middellængde og med et stort Ringantal (indtil c. 250). Hovedlappen, som faar en betydelig Bredde (ofte bredere end Legemet) paa Grund af de to overordentlig store, stærkt fremspringende, høit udviklede, høirøde Øine, bærer 5, som oftest meget korte, Følere, af hvilke de 4 ere anbragte parviis paa hver sin Side af Hovedlappens forreste Rand; den 5te, som er endnu mindre og ofte kun tilstede som en lille fremspringende Knub, sidder enten imellem dem eller noget længere tilbage. Bag Hovedlappen følger et forskjelligt Antal (3—8 Par) temmelig korte (i Almindelighed dog længere end Følerne) Følercirrer. De enkelte, disse bærende Ringe ere snart meget korte, snart vel udviklede og bære snart kun et enkelt, snart et dobbelt Par. Paa hver Side findes en enkelt Række langstrakte, tilspidsede Parapodier, som ofte i Spidsen ere forsynede med 1 eller 2 korte, cirrelignende Vedhæng og bære sammensatte eller usammensatte, vifteformigt stillede Børster. Hvert Parapodie er foroven forsynet med et større, forneden med et mindre, tyndt Blad af forskjelligt Omfang. Hos Hunnerne er et mindre Antal (2—4) af de forreste Parapodier omdannet paa en egen Maade, idet Ryg- eller Bugbladet er stærkt fortykket og pigmenteret. Børsterne ere enten haarformige eller have et langt, tyndt, bajonetlignende Endeblad. Lidt bag og indenfor Parapodierne findes, enten kun paa Rygsiden eller ogsaa tillige paa Bugsiden, stærkt fremtrædende, halvkugleformige eller langstrakte, mørkebrune eller røde Sække,

de saakaldte Segmentalkjertler, hvis Betydning er ubekjendt. Det mere eller mindre langstrakte, cylindriske, udkrængelige Svælg er paa sin forreste Rand forsynet med Papiller, af hvilke to i Form og Størrelse afvige fra de andre og undertiden optræde som to lange, følerlignende Fremspring. Pelagiske Former med stor Udbredning, hvis Larver (som mangle den uparrede Føler) i det mindste tildeels snylte hos Ribbegopler (*Ctenophoræ*).

Slægt: *Nauphanta* Greef.

Hovedlap ikke springende frem over Øinene; Parapodiet med 2 cirrelignende Fremspring paa den yderste Spids og sammensatte Børster. Snabel indvendig uden Kalkspidser, fortil med to følerlignende Fremspring.

Art: *N. celox* Greef.

(Tab. VII, Fig. 9.)

Nova Acta Naturæ Cur., 39 B., 1877, p. 69.

Følercirrer 3 Par[1]); Rygblade store og brede; hos Hunnerne er Bugbladet paa 3die, 4de, 5te og 6te Parapodie (hvis Rygblad er vel udviklet) fortykket og pigmenteret. Temmelig kort og bred Form.

Et Exemplar fra Færøerne (60° 59′ N. Br.—14° V. L., Holbøll) og et fra Nordsøen. Medens denne Art hidtil kun er kjendt i et Par Exemplarer fra de canariske Øer, findes i Kjøbenhavns Universitets zoologiske Museum talrige Exemplarer fra Atlanterhavet og det indiske Ocean.

Nephthydæ.

Store eller middelstore, temmelig langstrakte, i Gjennemsnit firkantede, lidt nedtrykte Former med et stort Ringantal. Langs Bugsidens Midte findes et smalt indtrykt Parti, og paa Rygsiden er i de enkelte Ringe Sidedelene tydeligt afsatte fra Midtpartiet. Den lille, flade, 5-kantede, i Almindelighed[2]) øienløse Hovedlap bærer

---

[1]) Greef angiver feilagtig Følercirrernes Antal til 4 Par.

[2]) En ny *Nephthys*-Slægt i Kjøbenhavns zool. Museum er forsynet med 4 lindsebærende Øine.

2—4 meget korte, smalt kegle- eller næsten traadformige Vedhæng, af hvilke, naar der findes 4, de 2 forreste udgaae paa hver sin Side af Hovedlappens forreste Rand, medens de 2 andre sidde lidt længere tilbage og lidt under Siderandene. Hovedlappens bageste Rande løbe sammen i en Spids og bære paa hver Side et lille rundt, glindsende Fremspring (af Ehlers tydet som et Øie). Første Ring meget smal, dens Parapodier paa hver Side liggende bag hinanden (Bugparapodiet forrest), børstebærende og med rudimentære Blade, som undertiden kunne være forlængede til korte Følercirrer. Stor Afstand mellem Bugparapodierne paa første og anden Ring. Dobbelte Parapodier med stor Afstand mellem Ryg- og Bugsidens. Det enkelte Parapodie sammentrykt, forsynet med 2 oftest parallele Lag af mere eller mindre stærkt udviklede, tynde Blade. Medens det forreste Lag kan være mere eller mindre dybt deelt i to Blade, er det bageste næsten altid et enkelt Blad, som ofte (eller altid) er foldet om paa Parapodiets Forside (i de øvre Parapodier skeer Omfoldningen nedenfra, i de nedre ovenfra). Ved Grunden af det bageste Blad findes i begge Parapodier et kort, cirrelignende Vedhæng, og under det øverste af disse udgaaer et meget større nedhængende, udad- eller indadbøiet ligeledes cirrelignende, som Gjælle tydet Vedhæng. Hvert Parapodie er forsynet med to Lag af vifteformigt stillede, enkelte, tilspidsede Børster. De længste af disse, som under en lang, tynd Spids have et mere udvidet, i Randen med smaa Torne forsynet Parti, findes mellem de to Bladlag, medens de kortere og stivere, som paa den ene Flade ere forsynede med smaa Tværlister, sidde foran det forreste Bladlag. Udenfor Spidsen af Støttenaalen, som ender i det forreste Bladlag i eller lidt indenfor Randen og i de tokløvede Blade i Kløvningen, findes en rød, øielignende Pigmentplet. En, sjeldent to Analcirrer. Det udkrængelige, oftest tøndeformige Svælg, hvis Munding er lodret, er i Randen af det forreste smallere Parti forsynet med to Kredse af bag hverandre stillede og fra en fælles Basis udgaaende, tilspidsede Papiller og et Stykke bag dem i et kort Afsnit med, i Længde- og Tværrækker stillede, korte, traadformige Papiller. Et

Stykke indenfor Mundingen findes paa hver Side en lille brun, tornlignende Kjæbe. Disse Former leve i Sandet eller lignende løs Havbund, i hvilken de kunne grave ved kraftige Udstødninger af deres Svælg.

Slægt: *Nephthys* (Cuv.).

Hovedlap forsynet med 4 korte, enkelte Følere; en enkelt Analcirre.

Oversigt over Arterne:

De nordiske (og formodentlig ogsaa de udenlandske) Former af denne Slægt ere underkastede en betydelig Variation, og de paa tilsyneladende meget forskjellig Bygning af Parapodiebladene opstillede Arter ere ved utallige Overgangsformer forbundne med hverandre. Som Følge deraf vil man hos forskjellige Forfattere finde den samme Art beskrevet paa forskjellig Maade. I den følgende Oversigt har jeg forsøgt, saavidt muligt, at sondre mellem de forskjellige nordiske Særformer:

1) Øverste Parapodies bageste Blad dybt todelt; Gjællen stærkt indad snoet; (Parapodieblade svagt udviklede) . *N. Malmgreni* Théel.
N. longosetosa Mgrn. (non Ørst.)
op. cit. 1865, Théel op. cit. p. 26.

1) Øverste Parapodies bageste Blad helt; Gjællen lige eller med udadbøiet Spids:

2) I begge Parapodier alle Blade næsten rudimentære; Gjællen kort, lige, kun paa 10de og de nærmest tilstødende Ringe.
N. minuta Théel.
op. cit. p. 28.

2) I begge Parapodier enten bageste eller begge Lag af Blade vel udviklede; Gjællen vel udviklet med udadbøiet Spids, paa et større Antal Ringe:

3) I begge Parapodier naa de to Lag af Blade lige langt ud til Siden eller bageste overrager ubetydelig det forreste:

4) Gjællen paa hver Side med en stærkt udviklet, bladformig Rand, som er bredere end selve Gjællen; (forreste Blad enkelt, bageste stærkt ombøiet) . *N. paradoxa* Malm.
K. V. S. H. G. 1874 p. 77.

4) Gjællen uden eller med svagt udviklet bladformig Rand:

5) I begge Parapodier er forreste Lag udelt(?).

N. incisa Mgrn.
op. cit. 1865, p. 105, Théel.
op. cit. p. 25 og 30.

5) I begge Parapodier er forreste Lag dybt todelt; (bageste Lag i nederste Parapodie paa den øverste Rand med et lille Indsnit, som danner Grændsen for et omklappet Parti) . . . . . *N. ciliata* (Müll.)
Mgrn. 1865, p. 104; Ehlers Die Borstenwürmer p. 629.

3) I et eller begge Parapodier overrager det bageste Lag betydeligt det forreste, som undertiden er rudimentært:

4) I nederste Parapodie har bageste Lag en bred Udbugtning paa Undersiden (øverste bageste Lag høit afrundet) . . . . . *N. emarginata* Malm.
op. cit. p. 77.

4) I nederste Parapodie er bageste Lag uden en bred Udbugtning paa Undersiden:

6) I nederste Parapodie er bageste Lag ikke meget længere end høit; i øverste Parapodie rager det bageste Lag temmelig stærkt frem over eller udenfor Parapodiet . . . . . *N. caeca* Fabr.
Mgrn. 1865, p. 104,
Ehlers op. cit. p. 588.

6) I nederste Parapodie er bageste Lag mere end dobbelt saa langt som høit; i øverste Parapodie danner det bageste Lag et langstrakt, lavt Parti langs Parapodiets skraa, øvre Rand . *N. Hombergi* Aud. & Edw.
Mgrn. 1865, p. 105, Ehlers op. cit. p. 619.

Glyceridæ.

Middelstore, langstrakte, næsten cylindriske Former med et stort Antal korte Ringe, som tydelig ere deelte i 2 eller 3 mindre.

Den øienløse Hovedlap er overordentlig langstrakt, kegleformig tilspidset, deelt i et Antal (c. 10) tydelige Ringe og bærer paa sin Spids 4 korte, tynde, uleddede eller utydeligt leddede Følere. Efter Hovedlappen følger et, fra denne ikke afsat, Parapodier manglende, til de 2 første Ringe svarende, Mundaabningen forneden begrændsende, Parti, og mellem dette og Hovedlappen findes paa hver Side lidt indenfor Sideranden (maaske ikke hos alle denne Families Medlemmer) en temmelig stor, kort, tyk, afrundet Papil, som kan trækkes tilbage i en, af en ringformig Rand omgiven, Grube (se *Goniadidæ* og *Staurocephalidæ*). Følercirrer mangle. Paa hver Side findes en enkelt Række af smaa, sammentrykte Parapodier, hvis Børster ere omgivne af to Læber, som paa forskjellig Maade kunne rage frem med frie Tunger og Flige. Over Parapodiets Basis sidder, undertiden temmelig høit oppe, en lille knopformig Rygcirre, hvorimod den nederste Parapodieflig er udviklet til et bugcirrelignende Vedhæng. Fra Parapodiets øverste Deel udgaar som oftest en enkelt, cylindrisk eller med korte, traadformige Grene forsynet, Gjælle. Børsterne kunne være enten lutter sammensatte med langt, tyndt, tilspidset Endeled, eller der optræder tillige over disse et mindre Bundt af Haarbørster. I sidste Tilfælde findes foruden den stærkere nedre tillige en svagere øvre Støttenaal. Det meget store, udkrængelige, omvendt kegleformige Svælg er i sin brede Endedeel forsynet med 4, i Kvadrat stillede, smaa sammentrykte, hageformigt bøiede, tilspidsede Kjæber, som hver under sin Grund have en Kjertel. Karsystem mangler. Det er, i Sand eller lignende løs Bund ved Hjælp af deres Svælg gravende, Former, som dræbe mindre Dyr med deres Svælg, formodentlig tildeels ved den i Kirtlerne indeholdte (giftige) Vædske.

Slægt: *Glycera* (Sav.).

Parapodierne med to Slags Børster: øverste Haarbørster, nederste sammensatte.

Oversigt over Arterne:

Parapodiets bageste Lag udelt, afrundet; forreste Lag afrundet, paa Midten med en og paa Siderne med 2 fingerformige Flige; ingen Gjælle:

Parapodier smaa og Børster korte: et Parapodie med tilhørende Børster c. $^1/_5$—$^1/_6$ af Legemets Bredde.

G. capitata Ørst.
Ehlers op cit. p. 648.

Parapodier store og Børster lange: et Parapodie med tilhørende Børster af Længde med Legemets Bredde.

G. setosa Ørst.[1])
Grønl. Annulata p. 46.

Begge Parapodiets Lag delte, tilsammen dannende 5 (undertiden paa en enkelt nær) smalle, spidse Flige; en enkelt cylindrisk, fingerformig Gjælle . . . . . *G. alba* Ralkke
Syn.? *G. Goësi* Mgrn. 1867, T. XIV, 81—82.
Ehlers op. cit. p. 660.

Da den af Malmgreen opstillede Art *Gl. Goësi* ikke er beskrevet, og de af Malmgreen givne Afbildninger af Parapodierne tilsyneladende i intet Væsenligt afvige fra de tilsvarende af *G. alba*, seer jeg mig for Øieblikket nødsaget til at forene de to Arter. I den l. c. givne Figur af denne nye Arts Svælg er et stort Stykke af Spiserøret udkrænget gjennem den øverste brede Deel, medens dette ikke er Tilfældet med det ligeledes afbildede Svælg af *G. alba*. Da denne Forskjel i Figurerne ikke er ledsaget af nogen Forklaring, og den let kunde bibringe En med disse Dyr mindre vel bekjendt den feilagtige Forestilling, at man her havde at søge en Artsforskjel, skal jeg gjøre opmærksom paa, at dette er et for alle Arter af denne Slægt almindeligt forekommende Tilfælde, grundet paa en kraftig Udkrængning af Svælget.

Da Ehlers har forenet de to Arter: *G. setosa* og *G. capitata*, fordi deres Parapodier have samme Form, skal jeg, uden at

---

[1]) Det ene af de to, af Tauber op. cit. p. 105 som *Glycera capitata* var *setosa* nævnte, Exemplarer er *Glycera alba*. Det andet har jeg ikke seet.

benægte Muligheden af, at der vil kunne findes forbindende Mellemled, foreløbig konstatere, at den oven anførte Forskjel holder sig konstant hos de Exemplarer af denne Art, jeg har seet paa vort zoologiske Museum, og at der altsaa foreløbig er Grund til at holde de to Former ude fra hinanden.

Goniadidæ.

Middelstore eller mindre, meget langstrakte, smalle, noget nedtrykte Former med et stort Antal Ringe, som igjen ere delte i to, og hvis Sidedele ere tydeligt afsatte fra den midterste Deel. Den i Almindelighed øienløse, overordentlig langstrakte, kegleformig tilspidsede, Hovedlap er delt i et Antal (c. 10) tydelige Ringe og bærer paa sin Spidse 4 korte, tynde, uleddede eller utydeligt leddede Følere. Efter Hovedlappen følger et, fra denne ikke afsat, Parapodier manglende, til de to forreste Ringe svarende, Mundaabningen forneden begrændsende Afsnit, og mellem dette og Hovedlappen findes paa Rygsiden to smaa runde Gruber. Ingen Følercirrer. Medens et større eller mindre Antal forreste Ringe bærer enkelte Parapodier med sammensatte Børster, have de øvrige Ringe dobbelte, vel adskilte Parapodier, af hvilke de øverste bære usammensatte, som oftest haarformige, de nederste sammensatte Børster. De sammensatte Børster have et langt, smalt, haarformigt, tilspidset Endeled. Parapodierne ere smaa og sammentrykte, og de to, Børsterne omgivende, Læber løbe, enten kun det ene eller begge, ud i smaa Tunger eller Flige. En Ryg- og Bugcirre ere repræsenterede af to smalle, bladformige Flige, som dog ikke ved nogen Ledindsnøring ere afsatte fra den børstebærende Deel. I Almindelighed findes et udkrængeligt, omvendt kegleformigt Svælg, forsynet med 2 Slags Chitindannelser: dels er nemlig Indgangen væbnet med en Kreds af flere eller færre Kjæbestykker, hvoraf 2 ere større end de øvrige og forsynede med kraftige, spidse Tænder, deels er Svælget i udkrænget Tilstand udvendig forsynet med 2 Længderækker eller Længdebelter, indeholdende et meget forskjelligt Antal Chitinstykker (undertiden indtil flere Hundrede).

Hos enkelte Former synes dog Svælget ikke at være udkrængeligt, og de to Længderækker mangle. Karsystem mangler. — I Havbunden ved Hjælp af deres Svælg gravende Dyr.

Oversigt over Slægterne:

Det øverste af de dobbelte Parapodier forsynet med faa, korte, stive Børster; Svælget ikke udkrængeligt, mangler de 2 Længderækker af Chitinstykker . . . . . *Eone* Mgrn.

Det øverste af de dobbelte Parapodier forsynet med et Bundt haarformige Børster; Svælget udkrængeligt, paa hver Side lidt over Grunden forsynet med en Længderække af omvendt V-formige Chitinstykker . . . . . *Goniada* Aud. & Edw.

Oversigt over Arterne:

Eone:

Hovedlap med 2 smaa Øiepletter; Kjæbestykker c. 22; de 20—30 forreste Ringe med enkelte, tregrenede Parapodier (Cirrerne iberegnede); derefter en successiv Udvikling af dobbelte Parapodier, som i deres vel udviklede Form begge ere togrenede; de enkelte Børster under den korte Spids med en lille, kugleformig Tuberkel.

E. Nordmanni Mgrn. [1])
1865, p. 409, 1867, p. 69.

Goniada:

Parapodier i Legemets første 40 Ringe enkelte, firgrenede (Cirr. iberegn.); de øverste af de dobbelte Parapodier to-, de nederste firgrenede; Kjæbestykker 9; ved Grunden af Snabelen 6—9 V-formige Stykker . . . . . *G. maculata* Ørst.
Ehlers op. cit., p. 704.

Parapodier i Legemets første 80 Ringe enkelte, femgrenede; de øverste af de dobbelte Parapodier tre-, de nederste firgrenede; Kjæbestykker ?; ved Grunden af Snabelen 18—20 V-formige Stykker

G. norvegica Ørst.
Nat. Tidssk. 1844, p. 411—12.

---

[1]) Det af Tauber under ovenstaaende Navn til det zool. Museum afleverede Exemplar er *Goniada maculata*.

Staurocephalidæ.

Mindre, snart mere langstrakte, snart kortere og bredere Former med hvælvet Ryg, flad Bug og et større eller mindre Antal Ringe. Den fortil oftest bredt afrundede, bagtil i Almindelighed med et høiereliggende Parti forsynede, Hovedlap bærer 4 Øine samt paa hver Side, oftest temmelig langt tilbage, 2 i Almindelighed store Vedkæng, af hvilke de øverste, Følerne, i Størrelse eller Form afvige fra de nederste, Palperne. Følerne ere i Almindelighed tydelig leddede, medens Palperne enten ere utydelig eller slet ikke leddede eller med et eneste Led i Spidsen og i Almindelighed af en flad, bladagtig Form med nedadbøiede Rande. Efter Hovedlappen følge 2 børsteløse Ringe uden Følercirrer, og mellem Hovedlappen og første Ring sidder, snart mere indadtil, snart længere ud imod Siderandene paa hver Side en i en Grube tilbagetrækkelig fimrende Svulst. (Der foreligger ingen Oplysninger om, hvorvidt de findes hos den nordiske Form.) Mundaabningens øverste Deel forsynet med et Par store, fremtrædende Lapper. Paa hver Side en enkelt Række af smaa, skarpt afsatte, sammentrykte, i Spidsen i to smaa Grene delte, Parapodier, af hvilke øverste Green indeholder et Bundt enkelte, snart tynde og spidse, snart stive og tykke, foroven lidt udvidede og afrundede Børster, medens nederste Green bærer et Bundt sammensatte Børster med et temmelig kort, i Spidsen totandet Endeblad. Hvert Parapodie er foroven og forneden forsynet med et længere eller kortere, mere eller mindre tydeligt, fra dette afsat, cirreligende Vedhæng, af hvilke det øverste længere, som ofte i Spidsen har et tydeligt Led, i Almindelighed indeslutter 2 fine Haarbørster. Det første Parapodie er betydelig mindre end de øvrige og mangler Rygcirre. Legemet ender med 2 lange, dorsale og 2 korte, ventrale Analcirrer. Svælg ikke udkrængeligt, forsynet med 2 store Underkjæber og 4 Længderækker af parviis over hinanden liggende

Længderækker af Overkjæbestykker[1]), hver indeholdende 18—80 Stykker.

Eneste **Slægt**: *Staurocephalus* Gr.

Art: *S. erucæformis* Mgrn.[2])

1865, p. 184.

Følere uleddede, meget korte; Palper (uden nedadbøiede Rande?) c. 3 Gange saa lange; første Ring c. 3 Gange saa høi som anden, Ryg- og Bugcirrer korte, kun svagt afsatte fra Parapodiet, Rygcirre uden Endeled, øverste Børster tykke og stive.

Lumbrinereidæ.

Oftest middelstore eller mindre, sjeldnere større, lidt nedtrykt cylindriske, mere eller mindre langstrakte og i Almindelighed med et stort Ringantal (indtil 500) forsynede Former. Den temmelig store, i Almindelighed øienløse, nedtrykt kegleformige eller afrundede Hovedlap er aldrig indskaaret i palpeformige Lapper og mangler som oftest ganske Vedhæng. I sjeldnere Tilfælde findes langs eller lidt foran Hovedlappens bageste Rand 1—4 korte og uleddede (undtagen hos *Nematonereis*) Følere. I mange Tilfælde (formodentlig hos de fleste, Følere manglende. Former) udgaae fra Hovedlappens bageste, midterste Deel 2 smaa, bløde, afrundede eller bønneformige, tildeels fimrende, Forlængelser af Hjernen indeholdende, Legemer, som kunne trækkes helt tilbage i en Grube under første Ring. Hos Spiritusexemplarer ere de fuldstændig skjulte, og kun hos noget macererede Exemplarer lykkes det ved Tryk at drive dem frem. De ere øiensynlig Sandseredskaber, som svare til de paa et lignende Sted hos *Staurocephalidæ*, *Glyceridæ* og *Goniadidæ* fundne Dannelser. Mundindgangen er forsynet med 2 store, fremtrædende Lapper. Bag Hovedlappen 2 børsteløse, Føler-

---

[1]) Disse svare uden Tvivl til de udenpaa Svælget hos *Glyceridæ* liggende, i Længderækker ordnede, Chitinstykker.

[2]) Ved en nærmere Undersøgelse turde der muligviis være Grund til at danne en ny Slægt af denne Art.

cirrer manglende, Ringe. Paa hver Side en enkelt Række smaa, lidt sammentrykte, simpelt byggede Parapodier. Hos det enkelte Dyr kan der optræde 1, 2 eller 3 Slags Børster, nemlig bræmmede eller ubræmmede, sammensatte med middellangt, smalt Endeblad, samt langskaftede Krogbørster. De sidste, som aldrig optræde gjennem hele Legemets Længde, findes i Begyndelsen enkeltviis sammen med de andre, senere alene. Parapodierne mangle i Almindelighed baade Cirrer og Gjæller; hos enkelte Former findes dog traadformige eller smalt bladformige Cirrer og hos en enkelt Form Gjæller. Legemet ender med 2—4 Analcirrer. Det kun i ringe Grad udkrængelige Svælg er forsynet med 2 frie eller sammenvoksne Underkjæbestykker og 2 bagtil sammenløbende Rækker af snart temmelig eensartede, snart meget forskjelligtformede Overkjæbestykker, 5—8 i hver Række. Kun sjeldent findes et Stykke mere i venstre Række end i høire. Undertiden kan der udenfor de 2 Rækker optræde mindre Stykker.

Oversigt over Slægterne:

Hovedlap uden Følere (med retraktile, fimrende Nakkepapiller). Ingen Cirrer. Børster først bræmmede eller sammensatte, senere Krogbørster. Hver Overkjæberække med 4—5 Stykker: øverst 1 eller 2 smaa, under dem et stort med en Række stærke Tænder, under og udenfor det et langstrakt, opad tilspidset, hornformigt, nederst et fladt trekantet . . . . . *Lumbrinereis* (Blaim.)

Fra Hovedlappens bageste Halvdeel udgaae 4 korte Følere: 2 fra Oversiden og 2 under Siderandene. Ingen Cirrer. Børster i alle Parapodier 2 Slags: ubræmmede og sammensatte. Hver Overkjæberække med 8 Stykker: 4 øverste, pladeformige og 4 nederste med tandet Rand og en stærk Krog . . . . . *Paractius* Lev.

Arter:

Lumbrinereis:

Bageste Parapodieblad saa høit som bredt, ragende lidt ud over forreste, men midt paa sin øverste Rand overraget af dette,

ingen sammensatte Børster; i Forhold til Dyrets Alder(?) begynde Krogbørsterne paa 10de (hos yngre) til 30te Ring . *L. fragilis* Müll.
Mgrn. 1867, p. 63.
Ehlers op. cit. p. 395.

Paractius:

Hovedlap med 2 metallisk glindsende, øielignende Pletter; de usammensatte Børster deels smalle, deels med en bredere Endedeel; nederst i hvert Parapodie en Haarbørste . . . . . *P. littoralis* Lev.
op. cit. pag. 11.

Onuphidæ.

Middelstore eller store, af et stort Antal Ringe bestaaende Former, i Almindelighed med hvælvet Ryg og flad Bug. Den temmelig store, 2 Øine bærende, Hovedlap er fortil udtrukket i 4 korte og tykke, palpeformige Forlængelser, af hvilke de øverste ere meget mindre og smallere end de nederste, og bærer foran sin bageste Rand 5 i en Bue stillede, lange, uleddede eller utydeligt leddede, men med et tydeligt Grundled forsynede, traadformige Følere. Bag Hovedlappen en enkelt, Parapodier manglende, Ring, som temmmelig høit oppe paa Rygsiden undertiden bærer et Par korte Følercirrer. Parapodierne, af hvilke de 3 forreste Par ere skraat fremadrettede og tydeligt længere end de øvrige, optræde i en enkelt Række paa hver Side. De forandre sig jævnt bagtil, i det Mindste indtil en vis Grændse, deels i Henseende til deres Form, deels i Henseende til deres Vedhæng. Medens de nemlig fortil ere større, i Almindelighed langstrakt kegleformige, i Spidsen løbende ud i 2 Læber, af hvilke i det Mindste den ene er tunge- eller cirreformig, samt forsynede baade med en vel udviklet Ryg- og Bugcirre, blive de bagtil mindre, enten mere stumpt kegleformige eller sammentrykte, Læberne og Bugcirrerne reduceres, de sidste blive til brede Opsvulmninger, og i Sammenhæng med Rygcirrerne optræde enten enkelt traadformige eller kamformigt grenede, og i sidste Tilfælde ofte spiralformigt snoede Gjæller (*Diopatra*). Børsterne ere i Almindelighed

usammensatte, sjeldnere blandede med enkelte sammensatte. Medens det første og undertiden tillige det andet og tredie Parapodie i Almindelighed kun indeholder et forskjelligt Antal, ofte i Huden indesluttede eller kun med Spidsen fremtrædende, langskaftede Krogbørster eller Støttenaale med enkelt eller totandet Spids, bære de øvrige foruden færre saadanne i Almindelighed tillige 2—3 Slags Børster, nemlig større, tyndt tilspidsede, oftest bræmmede, og smaa, fine, glasklare, med et udvidet trekantet, meiselformigt Endeparti. Undertiden findes tillige tynde Haarbørster. 2—4 Analcirrer. Det svagt fremkrængelige Svælg indeholder 2 Underkjæbestykker og 2 Rækker af forskjelligtformede Overkjæbestykker, af hvilke den venstre indeholder 1 Stykke flere (5—6) end den høire (4—5). Øverst findes 1—2 smaa, under dem paa venstre Side 2 og paa høire Side 1 stor savtakket Plade, som igjen omfatte 2 (1 paa hver Side) opad tilspidsede, tang- eller hornformige Stykker, og under dem findes paa hver Side et firkantet, pladeformigt. I den øverste Deel optræder endnu paa hver Side et lille ydre Stykke. Boe i gjennemsigtige, hornagtige eller udvendig med Smaasteen, Plantelevninger, Sand og Dynd beklædte Rør.

Oversigt over Slægterne:

Første Ring med 2 Følercirrer; enkelt traadformige eller kamformigt grenede, ikke spiralsnoede, Gjæller . *Onuphis* Aud. & Edw.

Første Ring uden Følercirrer; enkelt traadformige Gjæller. *Hyalinoecia* Mgrn.

Oversigt over Arterne:

Onuphis:

Gjæller overalt enkelt traadformige; i de første 8 Parapodier findes (ligesom i de øvrige) langskaftede, i Spidsen 2-tandede, Krogbørster; Rør flade, besatte med Smaasteen og Lign.:

Kun første Parapodie forsynet med lutter Krogbørster, som her have en enkelt, lige eller bøiet Spids.

O. conchylega Sars.
Mgrn. 1867, p. 66.

Baade første og andet Parapodie med lutter Krogbørster med en Antydning af en Tand under Spidsen.

O. hyperboræa A. Hansen.
? O. conchylega.
Mgrn. op. cit. 1879, p. 5.

Gjæller i en stor Deel af Legemet 2—5-grenede; de første 8 Parapodier mangle Krogbørster, og de 3 første bære temmelig tynde, i Enden i 2 lange, fine Spidser kløvede Børster; Rør cylindrisk, beklædt med et Lag Dynd . . . . . *O. qvadricuspis* Sars op. cit. 1873, p. 16.

Hyalinoecia:

Kun første Parapodie med lutter 2-tandede Krogbørster; Rør cylindriske, gjennemsigtige, hornagtige . . . . . *H. tubicola* (Müll.) Mgrn. 1867, p. 67, Ehlers op cit. p. 297.

Det er kun med Tvivl, at jeg opfører den af Armauer-Hansen beskrevne *O. hyperboræa* som selvstændig Art, da den kun i meget Lidt afviger fra *O. conchylega*. Hos de Exemplarer af denne sidste Art, jeg har seet i Kjøbenhavns zool. Museum, mangler andet Parapodie de bræmmede Børster, og de smaa, fine, med udvidet Endedeel forsynede ere ofte skjulte under den ene Tunge, saa at det for mig stiller sig som en Mulighed, at Armauer-Hansen kan have overseet dem. I saa Tilfælde vilde der kun være tilbage den svagt udviklede Tand, men ogsaa en saadan, om end endeel svagere, har jeg seet hos *O. conchylega*. Men selv om andet Parapodie hos de af Armauer-Hansen undersøgte Exemplarer virkelig mangler de smaa, fine Børster, turde dette Forhold ligesaavel som Mangelen af de bræmmede Børster være underkastet Variation, og maaskee der her ligesom hos Arterne af *Lumbrinereis* turde vise sig Forskjelligheder efter Dyrets Alder med Hensyn til de første Parapodiers Forsyning med Børster. Jeg har derfor nærmest opført denne Art for at henvende Opmærksomheden paa dette Forhold. Hos *O. conchylega* er det kun i de 3 første

[1]) Ehlers anseer med Urette *O.* (*Diopatra*) *socialis* Ehl. for identisk med denne Art. (Zeits. wiss. Zool., B. 25, p. 76 og 96.

Parapodier at Støttenaalene eller de langskaftede Krogbørster have enkelt Spids, og kun i et Par af de stærkeste er denne bøiet, hvorimod den i de øvrige tyndere er lige. Jeg formoder, at det Samme er Tilfælde med *O. hyperboræa.*

Eunicidæ.

Middelstore eller store (enkelte Arter kunne naae en Længde af 4—5 Fod), langstrakte, af mange Ringe (indtil 400) dannede Former, som snart ere mere trinde med hvælvet Ryg og fladere Bug, snart mere nedtrykte og undertiden ganske flade. Den temmelig store, 2 Øine bærende, Hovedlap er fortil altid mere eller mindre dybt og tydeligt indskaaret i to store afrundede Lapper (Palper), som indtage hele Undersiden af Hovedlappen og her ere adskilte ved en Længdefure. Undertiden er der paa deres øverste Deel afsat et Par lignende, men meget mindre. De svare til de hos forrige Familie paa samme Sted optrædende, men der meget stærkere fremtrædende og skarpere begrændsede Dannelser. Fra Hovedlappens bageste Deel udgaae 3—5 større eller mindre, leddede eller uleddede, i en Række siddende Følere. Bag Hovedlappen følge 2 børsteløse Ringe, af hvilke den anden, i Almindelighed meget smallere, høit oppe paa Rygsiden kan bære 2 Følercirrer. Paa hver Side findes en enkelt Række smaa, simpelt byggede, oftest stumpt kegleformige, svagt sammentrykte Parapodier, som i Almindelighed bære et øverste af usammensatte og et nederste af sammensatte Børster bestaaende Bundt og desuden 3—5 store, tykke med enkelt, to- eller flertandet Endedeel forsynede Støttenaale. I sjeldne Tilfælde ere alle Børsterne usammensatte. Af usammensatte Børster optræder der gjerne hos hver enkelt Art 2 forskjellige Former, nemlig lange, tilspidsede, som oftest bræmmede, og smaa, fine, glasklare med trekantet, udvidet, ofte i smaa Spidser udløbende Endeafsnit. De sammensatte Børster have enten et middellangt, i Spidsen med 2 Tænder eller Hager forsynet eller et langt, smalt, haarformig tilspidset Endeled. Til hvert Parapodie hører en traadformig, leddet eller uleddet Rygcirre og en med stærkt udvidet,

afrundet og opsvulmet Basaldeel samt et lille papilformigt Endeled forsynet Bugcirre. I Almindelighed findes lige over Rygcirrens Grund, i en større eller mindre Deel af Legemet, af en, faa eller flere Traade dannede, i sidste Tilfælde kamformigt grenede Gjæller. 4 Analcirrer. Det svagt fremkrængelige Svælg er forsynet med 2 Underkjæbestykker og 2 Rækker af forskjelligtformede Overkjæbestykker, af hvilke den venstre indeholder et Stykke flere (5) end den høire (4). Øverst findes paa venstre Side 2 og paa høire Side 1 smaa, tandede Stykker og under dem paa hver Side et stort med stærk, savtakket Rand. Under og indenfor dem findes 2 store, opad tilspidsede, tang- eller hornformige og ved deres Grund 2 smaa, firkantede, pladeformige. Øverst findes desuden udvendig 1—2 smaa, supplementære Stykker.

Slægt: *Leodice* Sav.

Hovedlap med 5 Følere; Palper uden øverste Afsnøringer; to Følercirrer paa anden børsteløse Ring; de sammensatte Børster med middellangt, totandet Endeblad.

Arter:

De i Begyndelsen enkelte, senere med indtil 13—17 Flige forsynede Gjæller fra 3die—5te til 30te—46de Ring.
L. norvegica (L.) Sav.
Mgrn. 1867, p. 64.
Ehlers op. cit. p. 347.

De i Begyndelsen enkelte, senere med 3—8 Flige forsynede, Gjæller fra 6te til næstsidste Ring; (færre Ringe; større Halsring; trindere Krop end hos foregaaende; beboer et papiragtigt Rør) . . . . *L. Gunneri* Storm
Op. cit. (1880) 1881 p. 92.

Lycoridæ.

Middelstore eller store, langstrakte, kraftigt byggede, af et stort Antal Ringe (indtil 250) bestaaende Former med hvælvet Ryg og flad Bug. Den temmelig store, fir- eller sex-kantede, 4 Øine bærende,

Hovedlap er paa sin smalle forreste Rand forsynet med 2 traadformige, uleddede Følere og paa de længere, skraa Siderande med et Par store, to- (sjeldent tre-) leddede Palper, dannede af et meget stort og tykt Grundled og et lille, ofte knubformigt, Endeled[1]). Paa hver Side af Hovedlappens bageste Deel udgaa 4 kortere eller længere traadformige Følercirrer, svarende til 2 børsteløse Ringe, af hvilke første ikke er udviklet, hvorimod anden, som har udviklet sig paa dennes Bekostning, i Almindelighed i Længde overgaar de bagved liggende Ringe. Paa hver Side en enkelt Række af store, sammentrykte, mere eller mindre tydeligt i en øverste og nederste Green delte, i et forskjelligt Antal Tunger og Lapper udløbende og sammensatte Børster bærende Parapodier, som snart kunne være ens gjennem hele Legemets Længde, snart gradviis skifte Udseende henimod Legemets bagre Deel. Børsterne, af hvilke der i Almindelighed udtræder et enkelt Bundt fra den øverste Green og to svagt adskilte Bundter fra den nederste Green, optræde hos samme Dyr deels med kort, i Enden svagt bøiet, deels med langt, smalt, tilspidset Endeled. Traadformige, temmelig korte Ryg- og Bugcirrer, af hvilke de første hos nogle faa Former (*Dendronereis*) i visse Ringe ere omdannede til stærkt grenede Gjæller. 2 Analcirrer. Under Kjønsmodenheden indtræder næsten altid en mærkelig Omdannelse af Parapodierne og Børsterne, idet kun et, hos de to Kjøn forskjelligt, Antal forreste Ringe undgaa denne Omdannelse. Den bestaaer i, at der paa de i det Hele taget meget forstørrede Parapodier udvikler sig et Antal store, tynde, bladformige Flige, samtidig med at de sædvanlige Børster vige Pladsen for lange, glasklare med langt, bredt, næsten knivbladformigt, Endeled. Denne Omdannelse af Parapodierne, som gjør Dyret bedre skikket til Svømning, er stærkere hos Hannen end hos Hunnen. Hos Hannen synes Rygcirrerne altid at være takkede paa den nedre Rand. Saadanne omdannede Former henførtes tidligere til en egen Slægt, *Heteronereis* Ørst, og betegnes nu som

[1]) En meget afvigende Slægt (*Micronereis*) er beskreven af Claparède (Beob. p. 57).

epitoke, i Modsætning til de ikke omdannede, atoke. Imidlertid har man dog ogsaa truffet kjønsmodne Individer uden omdannede Parapodier af Arter, hos hvilke denue Omdannelse er Regel. Det temmelig store, udkrængelige Svælg er ved en Indsnøring delt i 2 Ringe, en bageste noget bredere og en forreste noget smallere, som bærer 2 vandret stillede, bøiede, tilspidsede og med en savtakket indre Rand forsynede Kjæber. I Almindelighed ere begge Ringe i udkrænget Tilstand udvendig forsynede med gruppeviis eller rækkeviis ordnede, smaa, oftest tilspidsede, Chitinlegemer, de saakaldte Paragnather, hvis forskjellige Gruppering afgiver et fortrinligt Adskillelsesmærke mellem Arterne. Naar vi betegne Svælgets forreste Ring som Kjæberingen (forkortet Kr.) og den bageste som Grundringen (Gr.), ville vi igjen i enhver af disse Ringe betegne de enkelte Paragnathsamlinger paa følgende Maade: den øverste midterste som S I, de parrede øverste som S II, den nederste midterste som S III og de parrede nederste som S IV. I Almindelighed er i den bageste Ring S III og S IV smeltede sammen til et halvringformigt Belte.

Oversigt over Slægterne:

I de 4 første Parapodiepar mangler det dorsale Børstebundt samt Ryg- og Bugcirre . . . . . *Typhlonereis*[1]) Ar.-Hansen.

I de 4 første saavelsom i de øvrige Parapodiepar er det dorsale Børstebundt saavelsom Ryg- og Bugcirre tilstede:

Øverste Parapodiegreen med kun én Tunge; hvert Parapodie med 2, ved Basis forbundne, Bugcirrer; lutter Børster med langt, smalt Endeled; Svælg uden Paragnather, med bløde Papiller paa Grundringen.

Ceratocephale Mgrn.

Hver Parapodiegreen mindst med 2 Tunger; enkelte Bugcirrer; Børsternes Endeled af forskjellig Længde; Svælg oftest med Paragnather . . . . . *Nereis* (L.)

---

[1]) Dette Slægtsnavn er meget uheldigt, da Mangel af Øine høist kan benyttes som Artsmærke.

Oversigt over Arterne:

Typhlonereis:

Ingen Øine; Følercirrer kun lidt længere end Hovedlappen; hvert Parapodie med 4 Flige . . . . . *T. gracilis* Ar.-Hansen Op. cit. 1879, p. 4.

Ceratocephale:

Ingen Øine; Hovedlap fortil med et Indsnit; Følerne og de med et spidst Endeled forsynede Palper ved Grunden sammenvoksne med hinanden; Børsterne i øverste Green lige, med heel Rand, i nederste Green forneden med en Bøining og haaret Rand.

C. Lovéni Mgrn. 1867, p. 61.

Nereis:

I den følgende Oversigt over Arterne af Slægten *Nereis* er Parapodiernes Bygning, nemlig Antallet og den relative Længde af deres Flige samt Rygcirrernes relative Længde hovedsagelig benyttet som Adskillelsesmiddel. Da der imidlertid hos mange *Nereis*-Arter kun finder forholdsviis smaa Forskjelligheder Sted i Henseende til Parapodiernes Bygning, er det i enkelte Tilfælde ikke saa ganske let og undertiden næsten umuligt paa Basis af disses Form at formulere Adskillelsen mellem to, forøvrigt vel adskilte Arter saa skarpt og bestemt, at der ikke skulde kunne finde en Feilbestemmelse Sted. Et langt sikrere Adskillelsesmærke haves i den forskjellige Bygning og Ordning af Paragnatherne; men da Svælget kun undtagelsesviis udkrænges, naar Dyret lægges i Spiritus, og man i modsat Tilfælde maa udtage og opklippe dette Parti, hvorved det undertiden kan beskadiges saaledes, at det bliver mindre let at faa en Oversigt over Paragnathernes Stilling, har jeg, idet jeg for hver Art har givet Oplysning om disse, kun i et enkelt Tilfælde udelukkende benyttet deres Anordning til Adskillelse mellem 2 Arter, af hvilke den ene (*N. irrorata*) ikke var mig bekjendt af Selvsyn. De fra Parapodierne hentede Karakterer gjælde kun for de ikke omdannede (atoke) Parapodier; men de tilsvarende epitoke Former ville i ethvert Tilfælde kunne bestemmes efter Antallet og Bygningen af de forreste, ikke omdannede Parapodier.

I) Alle Børster med lang, smal, tilspidset Endedeel, som i de nederste er c. $^1/_2$ Gang saa lang som i de øverste. (Hvert Parapodie med c. 6 tynde Lapper, af hvilke den øverste er meget stor, bladformig; Rygcirren naar ikke dennes Spids; Paragnather: Gr. S I 0—2, S II en lille Gruppe af forskjellig Størrelse, S III + IV en uregelmæssig Dobbeltrække; Kr. S I 1—2, S II en lille Gruppe, S III en langstrakt, tværstillet Gruppe, S IV en bueformig Gruppe) . . . . . *N. virens* Sars.
Mgrn. 1865, p. 183, 1867, p, 56.
Ehlers op. cit. p. 559.

I) 2 Slags Børster: med langt, smalt, tilspidset og med kort, i Spidsen svagt bøiet Endeled:

2) I Legemets forreste Deel i øverste Parapodiegreen ingen mindre, Børsternes Grund overragende Lap mellem de 2 store:

3) I hvert Parapodie ere første, anden, og fjerde Lap overordentlig lange og tilspidsede, c. 3 Gange saa lange som høie (næsten 3 Gange længere end tredie; anden tydelig længere og høiere end første); Rygcirren naar, i det Mindste i de første 50 Ringe, ikke Spidsen af øverste Lap. (Paragnather rudimentære eller mangle. Epitoke Form: hos ♂ de første 35, hos ♀ de første 46 Ringe uforandrede).
N. longissima Johnst.
Mgrn. 1865, p. 182, 1867, p. 57,
Ehlers op. cit. p. 525.

3) I hvert Parapodie ere første, anden og fjerde Lap aldrig 3 Gange saa lange som høie; Rygcirren 2—3 Gange saa lang som øverste Lap:

4) I Legemets midterste Deel er øverste Lap tydelig længere (c. $^1/_2$ Gang) og meget høiere (c. 1 G.) end anden. (Paragnather: Gr. S I 0, S II 5—8, S III + IV en øverste Række af større, i adskilte Grupper paa 1—5 staaende, og et nederste, smalt Belte af smaa; Kr. S I 0—2, S II 5—9, S III en smal, tværstillet Gruppe,

S IV en smal, bueformig Gruppe. Epitoke Form: Hos ♂ de første 17, hos ♀ de første 20 Ringe uforandrede).

N. fucata Aud. & Edw.[1])
Mgrn. 1867, p. 53, 1865, p. 181,
?Ehlers op. cit. p. 546.

4) I Legemets midterste Deel er enten anden Parapodielap større end første eller der er ringe Forskjel mellem Størrelsen af første og anden:

5) Mørke Ringe adskilte ved lysere Tverbelter; Parapodielapper temmelig lange og spidse. (Paragn.: Gr. S I 0, S II en lille, tværstillet Gruppe, S III + IV en forreste Række af større og et bageste smalt Belte af spredte mindre; Kr. S I 0—1, S II en trekantet Gruppe, S III en smal, tværstillet og S IV en temmelig stor bueformig). . . *N. zonata* Mgrn.
Mgrn. 1867, p. 46.
Ehlers op. cit. p. 510.

5) Legemet ensfarvet; Parapodielapper temmelig stumpe og afrundede. (Paragn.: Gr. S I 0, S II 4 store, i Kors stillede, S III + IV et forreste Zigzagbelte af større og et bageste Belte af smaa; Kr. S I 2—3 bag hinanden, S II en smal, næsten torækket, Gruppe, S III en smal, tværstillet Gruppe og S IV en temmelig stor, halvmaaneformig, uregelmæssig, tre- til fiirrækket. Epitoke Form: Hos ♂ de første 16, hos ♀ de første 19 Ringe uforandrede).

N. pelagica L.
Mgrn. 1865, p. 108, 1867, p. 47.
Ehlers op. cit., p. 511.

2) I Legemets forreste Deel (undtagen i de allerforreste Ringe) i øverste Parapodiegreen en lille, Børsternes Grund dækkende Lap, mellem de større:

---

[1]) Af denne Art har jeg ikke seet noget dansk Exemplar; thi et, af Hr. Tauber til Museet under dette Navn (Fanø, Collin) afleveret, Exemplar er *N. diversicolor*.

6) Den øverste Parapodielap i et Antal forreste Ringe, i det Mindste fra 5te—9de Ring, stumpt og bredt afrundet, i Legemets midterste og bageste Deel forlænget, smal, tilspidset:

7) Rygcirren i Legemets forreste og midterste Deel $^1/_2$—1 Gang længere end øverste Parapodielap; Paragnather kamformige Samlinger af med hverandre ved Grunden sammenhængende Spidser. (5te—9de Ring med stumpt afrundede Parapodielapper, bag disse bliver Parapodiernes Form endeel forandret; Paragn.: Gr. S 1 0, S II 2 bag hinanden liggende, S III + IV en enkelt Række af 6 smaa Kamme paa Ringens forreste Grændse; Kr. S I 0, S II 0, S III 6 i en Dobbeltrække liggende smaa Kamme, S IV, paa hver Side 2 Grupper af Kamme, som danne en Vinkel med hinanden, den nederste Deel dannet af 3—4 Længderækker. Epitoke Form: hos ♂ de første 15, hos ♀ de første 21 Ringe uforandrede; Øine meget store).

N. Dumerili Aud. & Edw.
Mgrn. 1865, p. 182, 1867, p. 52 og 58,
Ehlers op. cit. p. 535.

7) Rygcirren i Legemets forreste og midterste Deel i det Høieste en Smule længere end øverste Parapodielap; Paragnather som hos de øvrige *Nereis*-Arter enkeltviis staaende:

8) Paragnather: Gr. S I 0, S II en 2-rækket Bue, S III + IV en forreste Række af store, spredte og en bageste af talrige mindre; Kr. S I 0, S II en lille Række paa c. 5, S III en smal Dobbeltrække og paa hver Side en enkelt Række paa 3, S IV en uregelmæssig bueformig Gruppe, hvis nederste Deel danner en trekantet Samling . *N. irrorata* (Mgrn.)[1]
Mgrn. 1867, p. 51.

---

[1]) De af Tauber op. cit. p. 98 nævnte Exemplarer af *N. irrorata* ere *N. Dumerili*.

8) Paragnather: Gr. S I 3 i Trekant stillede, S II en enkelt langstrakt, tværstillet, S III + IV en noget uregelmæssig Dobbeltrække, Kr. S I 2—3 bag hverandre stillede, S II en langstrakt, torækket Gruppe, S III en torækket, tværstillet Gruppe, S IV en afrundet Gruppe. (Epitoke Form: hos ♂ de første 16, hos ♀ de første 21—23 Ringe uforandrede).

N. cultrifera Gr.
Ehlers op. cit. p. 461,
Claparède 1870, p. 439.

6) Den øverste Parapodielap overalt smal, tilspidset. (Paragnather: Gr. S I 0, S II 4—6, S III + IV et Belte af smaa, uregelmæssigt stillede, spredte; Kr. S I 0—2, S II en smal, bueformig Gruppe, S III til S IV en smal, langstrakt, tværstillet Gruppe). . . . . *N. diversicolor* Müll.
Mgrn. 1867, p. 49.
Ehlers op. cit. p. 554.

Hesionidæ.

Smaa eller middelstore, temmelig korte, noget nedtrykte Former med et mindre eller middelstort (19—c. 90) Antal Ringe. Den lille, ofte bredt firkantede Hovedlap bærer i Almindelighed 4 Øine samt 2—5, oftest korte Vedhæng, af hvilke de 2—4 sidde respektive 1—2 paa hver Side, medens den uparrede, hvor den er tilstede, enten sidder imellem dem eller længere tilbage. Naar der er 4 parrede, ere de yderste enten, ligesom de inderste, uleddede Følere eller, hvad der er det Almindeligste, 2—3-leddede, stærkere byggede og navnlig med et tykkere Grundled forsynede Palper. Bag Hovedlappen findes paa hver Side 3—4 (hos en enkelt Form kun 1) Par lange, leddede eller uleddede Følercirrer, svarende til 3—4 børsteløse, snart stærkt reducerede og med hverandre sammenvoksne, snart tydeligt udviklede (t. Ex. *Microphthalmus*) Ringe. Paa hver Side en enkelt eller dobbelt Række af Parapodier, af hvilke Bugsidens, som bære sammensatte, med kortere eller længere, enkelt eller totandet, Endeled forsynede Børster,

ere vel udviklede, sammentrykte og ofte løbe ud i en eller flere Tunger eller Flige. Naar Rygsidens ere tilstede, kunne de snart være vel udviklede og af en lignende Bygning som Bugsidens, snart reducerede til en lille Knude og bære i Forhold til deres Udvikling et større eller mindre Bundt (undertiden kun nogle faa) Haarbørster. Undertiden er det øverste Parapodie kun repræsenteret af en eller to Støttenaale. Ryg- og Bugcirrer, af hvilke de første ere lange og af en lignende Bygning som Følercirrerne. 2 Analcirrer. Et temmelig kort, men vidt, næsten tøndeformigt, udkrængeligt Svælg, ofte bestaaende af et forreste smallere og et bageste videre Afsnit. Kjæber mangle eller ere rudimentære, og den forreste, undertiden indskaarne Rand er ofte forsynet med traadformige Papiller.

Oversigt over Slægterne:

Hovedlap med en midterste, uparret Føler:

De 4 øvrige Vedhæng smalle, uleddede; 2 Øine; 3 Par Følercirrer, siddende langt fra hverandre; øverste Parapodier mangle; en halvmaanedannet Plade mellem de 2 Analcirrer . . . . . [*Microphthalmus* Meczn.]

Af de 4 øvrige Vedhæng ere de yderste 2-leddede Palper; 4 Øine; 3 Par Følercirrer, siddende tæt sammen; øverste Parapodier vel udviklede; ingen halvmaanedannet Plade mellem de 2 Analcirrer. (Snabel uden Papiller).

Ophiodromus Sars.

Hovedlap uden en midterste uparret Føler; (4 Øine; 3—4 Par Følercirrer, siddende tæt sammen; øverste Parapodier rudimentære; Snabel med Papiller) . . . . . *Castalia* (Sav.) Ørst.

Oversigt over Arterne:

[*Microphthalmus*]:

Den midterste uparrede Føler længst; Øine meget smaa; Følercirrer ligesom Cirrerne temmelig korte, Rygsidens længst; foruden de med et smalt tilspidset Endeled forsynede Børster i hvert Bundt øverst en med kamformigt Endeled. (Helgoland) . [*M. Sczelkowi* Mecz.]

Zeitsch. wiss. Zool., B. XV, 1865, p. 334.

Ophiodromus:

Øine punktformige; den uparrede Føler af Længde med Hovedlappen, siddende i Linie med første Øienpar . . . *O. roseus* Malm. Op. cit. p. 82.

Øine vel udviklede; den uparrede Føler meget kortere end Hovedlappen, siddende paa Hovedlappens forreste Rand; (Hovedlap bag den uparrede Føler med et gjennem hele dens Længde løbende smalt, af 2 dybe Furer begrændset Længdebelte; begge Parapodier løbe ud i en lang, smal, cirrelignende Flig; Bugsidens Børster med langt, smalt, haarformig tilspidset Endeled) . . . *O. vittatus* Sars.[1]) Mgrn. 1867, p. 31.

Castalia:

Følercirrer (ligesom Cirrerne tydeligt leddede) paa hver Side 8; Svælg i det Høieste med 2 Indsnit, et øverste og et nederste; (ingen Rygbørster, men 1—2 Støttenaale):

Antenner og Palper af Hovedlappens dobbelte Længde; Svælg i Randen med en enkelt Kreds af 20 smalle, cylindriske Papiller . . . . . *C. longicornis* Sars[2]) Mgrn. 1867, p. 31.

Antenner og Palper af Hovedlappens Længde; Svælg i Randen med en tæt Dobbeltkrands af talrige smalle, cylindriske Papiller . . . . . *C. aurantiaca* Sars. Mgrn. l. c.

Følercirrer paa hver Side 6; Svælg ved 3 Indsnit: et nederste skarpt og bredt og et foroven paa hver Side, delt i 3 Læber, forsynede med Papiller. (Paa hver Side af det nederste Udsnit et lille, chitinagtigt Fremspring):

---

[1]) Da Tauber opfører den middelhavske *Stephania flexuosa* d. Ch. som muligviis synonym med *O. vittatus*, skal jeg bemærke, at denne Form afviger aldeles bestemt fra vor Art ved at mangle Hovedlappens Længdebelte, ved de langt mindre Parapodieflige samt de i Enden 2-kløvede Børster. (Claparède, Mém. Soc. de Phys. de Geneve 1870, p. 482). Et af M'Intosh til det Zool. Museum under Navn af *O. vittatus* sendt Exemplar (fra Hebriderne) afviger i flere Forhold, blandt Andet ved at mangle Hovedets Længdebelte fra vor Art og vil rimeligviis vise sig at være en ny Art.

[2]) Det af Tauber op. cit. p. 93 nævnte Exemplar er *C. punctata*.

Rygbørster 3—6; (Snabel med 10 Papiller: 4 + 3 + 3; Følercirrer og Cirrer utydeligt leddede).

C. punctata (Müll.) Mgrn. l. c.

Rygbørster mangle (derimod 1—2 Støttenaale):

Følercirrer og Cirrer utydeligt leddede; Snabel med 10 Papiller (4 + 3 + 3) . . . . . *C. Fabricii* Mgrn.

? *C. arctica* Mgrn. 1867, p. 32, Théel op. cit. p. 37.

Syllidæ.

Smaa, oftest langstrakte, smalle, noget nedtrykte, af et temmelig stort Antal Ringe bestaaende Former. Den temmelig store, i Almindelighed bredt afrundede, 2—6 Øine bærende Hovedlap er oftest fortil forsynet med 2 større eller mindre, frie, lappeformige eller med hinanden i forskjellig Grad, undertiden til en heel Lap sammensmeltede, Palper[1]), som i enkelte Tilfælde ere forsynede med eller udtrukne i 1—2 traadformige Vedhæng (Palpefølere). Følere kunne hos enkelte Former mangle, men optræde i Almindelighed i et Tal af 2—3, af hvilke de parrede sidde 1 paa hver Side af Hovedlappens forreste Rand, den uparrede lidt længere tilbage. Den første børsteløse Ring[2]), som undertiden kan være sammensmeltet med Hovedlappen, er i Almindelighed forsynet med 2 Følercirrer; men undertiden mangler den ene eller begge. Paa hver Side en enkelt Række af simpelt byggede, svagt sammentrykte Parapodier, som bære et i Almindelighed lodret stillet Bundt af faa, paa enkelte Undtagelser nær[3]) sammensatte Børster med kort eller middellangt, i Spidsen svagt bøiet, Endeled; i Almindelighed er

---

[1]) De to, hver i 2 traadformige Følere udløbende, Vedhæng hos *Autolytus* ♂, opfatter jeg som Palper. I det Hele taget turde det være et Spørgsmaal, om noget Medlem af denne Familie ganske savner Palpedannelse eller om en saadan ikke i det Mindste er antydet ved en Længdefure paa Undersiden af Hovedlappen.

[2]) Hos *Autolytus* ♂ ♀ findes undertiden 2 børsteløse Ringe, af hvilke 2den, som hos ♂ bære de meget lange Cirrer, har et Par rudimentære Parapodier.

[3]) Se Slægtsoversigten samt Indledningen p. 173.

dog den øverste Børste i hvert Bundt usammensat, med bøiet, tilspidset Endedel. Hos kjønnede eller kjønsmodne Exemplarer optræder desuden i en større eller mindre Deel af Legemets Længde Bundter af lange, tynde Haarbørster, som ikke sidde i tydelige Parapodier. Ryg- og Bugcirrer, af hvilke de første ofte ere lange. Ikke sjeldent ere Rygcirrerne til første børstebærende Ring længere end de øvrige. 2 Analcirrer. Hvor Tarmkanalen er fuldstændigt udviklet, bestaaer dens forreste Deel af et rørformigt Afsnit, Skederøret, som bagtil er forbundet med et kortere eller længere, cylindrisk, meget tykvægget Maveafsnit, i hvis Vægge er indleiret talrige, rækkeviis ordnede Kjertler. Der, hvor Skederøret og Kjertelmaven støde sammen, udgaar som en umiddelbar Fortsættelse af den sidste et i Skederøret frit liggende, paa den forreste Rand ofte med Papiller og et Stykke bag denne i Almindelighed med en eller flere Chitinspidser væbnet, udstrækkeligt Snabelrør, som, naar det strækkes ud, bliver omgivet af det udkrængede Skederør. Undertiden følger efter Kjertelmaven foran den egentlige Tarm et Afsnit, i hvilket fra hver Side indmunder en langstrakt, sækformig Kjertel. Hos en stor Deel af denne Families Former optræder Generationsskifte, idet Formering ved Knopskydning eller Deling (se p. 178) skifter med kjønnet Formering. De kjønnede Individer, som undertiden vise ydre Kjønsforskjel (*Autolytus*), afvige baade i den ydre og indre Bygning fra de kjønsløse. Foruden andre Forskjelligheder ere de, som før omtalt, forsynede med lange Haarbørster, og deres Tarmkanal har en mindre fuldkommen Bygning, idet det udstrækkelige Snabelrør og Kjertelmaven mangle. Derimod findes en fuldt udviklet Tarmkanal, hos kjønsmodne Individer i Almindelighed ogsaa de lange Haarbørster, hos saadanne Arter, som mangle Generationsskifte.

Oversigt over Slægterne:

I den følgende Oversigt udtrykkes Tilstedeværelsen af Generationsskifte ved 2 paa hinanden følgende forskjellige Kors (+ ×), hvorimod 2 paa hinanden følgende ens Kors (+ +) skal udtrykke

Mangel af Generationsskifte. Hvor begge Tegn forekomme (+ ×) (+ +), vil det sige, at Generationsskifte forekommer hos nogle, men mangler hos andre Arter af Slægten. Hvor Forholdet er ubekjendt, sættes intet Tegn.

1) Alle Børster usammensatte; (Hovedlap ved en forreste lille Indskjæring delt i 2 smaa, palpeagtige Fremspring, med 3 meget smaa Følere og paa hver af de bageste Siderande (ved Sammensmeltning med første Ring) med 2 korte Følercirrer; i Legemets forreste Trediedeel findes meget korte Cirrer; øverste Børstebundter repræsenterede af en stor, bøiet Krog og entynd, i Almindelighed i Huden indesluttet, Børste) . . *Ancistrosyllis* M'Int.

1) Bugsidens Børster sammensatte; undertiden øverste Bundter af lange Haarbørster:

2) Rygsiden med 6 Rækker af kugleformige Opsvulmninger; (Hovedlappens Vedhæng: 3 Følere og 2 heelt paa Underside siddende Palper, alle korte, tykke og brede; Rygcirrer repræsenterede af de 2 yderste Rækker af Opsvulmninger; Snabelrør uden Tænder) . . . . . *Eurysyllis* Ehl.
Polymastus Clap.

2) Rygsiden uden Rækker af kugleformige Opsvulmninger:

3) Hovedlappen (fortil dybt indskaaret) sammensmeltet med første børstebærende Ring og kun bærende 2 Vedhæng; (lange Haarbørster) (+ ×, + +) . *Syllis* Sav. (♂ eller ♀)
Chætosyllis Mgrn.

3) Hovedlappen ikke sammensmeltet med første børstebærende Ring, med flere end 2 Vedhæng:

4) Fra den bageste Rand af den, med Hovedlappen sammensmeltede, første, børsteløse Ring udgaa 2 bagtilvendende, frie, ovale, fimrende Lapper; (Hovedlappen med 2 smaa, afrundede Palper; Følere og Cirrer lange; Snabelrør med en Kreds af Tænder) . . . . . *Pterosyllis* Clap.
Gattiola Mgrn.

4) Ingen bagtilvendende, frie, fimrende Lapper:

5) Hovedlappens bageste Deel dækket af en tynd, halvmaaneformig Membran; (Hovedlappens forreste Deel,

som er indskaaret i 2 smaa, palpeagtige Lapper, ved en Tværfure afsat fra den øvrige Deel; dens Vedhæng og Cirrerne korte) . . *Umbellisyllis* Sars.

5) Hovedlappens bageste Deel ikke dækket af en halvmaaneformig Membran:

6) Fra Hovedlappens forreste Deel udgaa 2 tykke, lappeformige, frie eller kun ved Grunden sammensmeltede, aldrig i traadformige Vedhæng udløbende Palper; (Hovedlappens Vedhæng og Rygcirrer vel udviklede; Snabelrør, hvis det findes (se p. 240), med en enkelt Tand). (+ ×, + +) *Syllis* Sav.

6) Palperne ere enten 1) rudimentære (kun antydede ved en Længdefure paa Undersiden); 2) i Størstedelen af eller hele deres Længde sammensmeltede med hinanden og kun adskilte ved en Længdefure paa Undersiden og undertiden et lille Indsnit i Spidsen; eller 3), hvis de ere frie, hver løbende ud i 2 traadformige Vedhæng:

7) Børsternes Endeled (meget lille) med stærkt totandet Spids (+ ×):

8) To store, frie, hver i 2 traadformige Vedhæng udløbende Palper; (Hovedlappens forreste Rand med to meget korte Følere; i Nærheden af Hovedlappen udgaa tre meget lange og svære Vedhæng, af hvilke i det Mindste de to yderste tilhøre anden Ring; en Deel af Legemet med lange Haarbørster; Snabelrør og Kjertelmave mangle) . . . . . *Autolytus* (♂) Gr.

8) De mere eller mindre vel udviklede, undertiden rudimentære Palper aldrig frie eller løbende ud i traadformige Vedhæng; (Hovedlappen med 3 vel udviklede Følere):

9) En Deel af Legemet med lange Haarbørster; Snabelrør og Kjertelmave mangle; (Rygcirrer stærkt udviklede).
Autolytus (♀) Gr.

9) Legemet uden Haarbørster; Snabelrør og Kjertelmave tilstede, det første i Randen med en Kreds af Tænder.
Autolytus (0) Gr.

7) Børsternes Endeled med en enkelt Spids; (Snabelrør med en enkelt Tand; Haarbørster hidtil kun fundet hos ♂):

10) Midterste Føler længere tilbage end de to andre; (Hovedlappen sammensmeltet med første børsteløse Ring, som bærer 1—2 Følercirrer paa hver Side); alle Vedhæng i Almindelighed opsvulmede ved Grunden; Legemet i Amindelighed med smaa Papiller. (+ +) . . *Sphærosyllis* Clap.

10) Alle tre Følere i en Linie mellem Hoved- og Palpelap; (0—1 Følercirre). Cirrer meget korte, ikke opsvulmede ved Grunden; Legemet uden Papiller. (+ +)
Exogone Ørst.

Oversigt over Arterne:

Ancistrosyllis:

Hovedlap med et Par store, sidestillede Øine; de to Følere lidt bag Indskjæringen, den tredie foran Hovedlappens bageste Rand; Cirrerne paa første frie Ring længere end de øvrige; Parapodier og Cirrer med smaa Papiller; af Bugsidens Børster de øverste længere, tyndt tilspidsede; de nederste kortere med svagt krogformig bøiet Endedeel . . . . . *A. grønlandica* M'Int.
Trans. Linn. Soc. 2. S.
Vol. I, Zool., 1879, p. 502.

Eurysyllis:

Hovedlappen med 4 linsebærende Øine; første børsteløse Ring med en nedre, til en Bugcirre svarende, kugleformig Opsvulmning; Børster meget korte med meget lille Endeblad; en meget stor og tyk, i Enden kugleformig opsvulmet og med en lille Spids forsynet Støttenaal . . . . . *E. tuberculata* Ehl.
P. paradoxus Clap.
Glan. zool. 1864, p. 569.

Umbellisyllis:

Første børsteløse Ring paa hver Side med en meget lille Følercirre samt omkring Munden med 5 runde Papiller; Børster med langt, lige Endeblad; Legemet paa Rygsiden med 2 Længderækker af rektangulære, mørke Pletter . . . . . *U. fasciata* Sars
On some remark. forms o. s. v. 1872, p. 41.

Pterosyllis:

Børster i Enden med enkelt Spids . . *P. finmarchica* (Mgrn.) 1867, p. 38.

Sphærosyllis:

Palper meget korte og brede; Hovedlappen med 4 bageste store og 2 forreste smaa, linsebærende Øine; den første, med Hovedlappen sammensmeltede, børsteløse Ring med kun 1 Par Følercirrer; Rygcirrerne til første børstebærende Ring ikke længere end de øvrige . . . . . *S. latipalpis* n. sp.
S. hystrix Tauber (non Clap.)
Ann. danica p. 95.

Exogone:

Følere kølleformige; ingen Følercirrer; 2 forreste større og 2 bageste mindre (paa første Ring siddende?) Øine . *E. naidina* Ørst.
Arch. f. Naturg. 11,1, 1845, p. 20.

Syllis:

1) Med Snabelrør og Kjertelmave (se p. 240):
  2) Bugbørster med i Spidsen tokløvet Endeblad:
    3) Endebladet middellangt; Snabelrør med en haard, fint tandet Rand og bag denne med 2 Kredse af bløde Papiller, c. 10 i hver; naar Haarbørster findes, begynde de paa 17de Ring:

4) Palper korte, ægformige, meget stærkt adskilte; Følere og Rygcirrer uleddede . . *S. Blomstrandi* (Mgrn.) 1867, p. 40.

4) Palper langstrakte, ikke stærkt adskilte; Følere og Rygcirrer tydeligt leddede . . *S. monilicornis* (Mgrn.) 1867, p. 41.

3) Endebladet langt, smalt; Snabelrør uden haard, tandet Rand, med en enkelt Kreds af 10 bløde Papiller; naar Haarbørster findes, begynde de paa 12te—15de Ring.

Palper bredt ægformige; Følere og Rygcirrer uleddede eller utydelig leddede . . . . . *S. compacta* (Mgrn.) 1867, p. 40.

2) Bugbørster med i Spidsen udeelt Endeblad:

5) Følere og Følercirrer kølleformige, utydelig leddede; Rygcirrerne (leddede) afvekslende lange og korte.

S. longicirrata (Ørst.) Nat. Tidssk. 1844–45, p. 408.[1])

5) Følere og Følercirrer ikke kølleformige, ligesom Rygcirrerne tydelig leddede; Rygcirrer ikke afvexlende lange og korte:

6) Rygcirrer med 8—16 Led.

Hver Ring paa Rygsiden med et mere eller mindre vel udviklet, ofte paalangs og paatværs afbrudt, grønt Tværbaand . . . . . *S. armillaris* Müll. Mgrn. 1867, p. 42.

6) Rygcirrer med 20—c. 30 Led:

7) De enkelte Ringe paa Rygsiden tydelig delte i flere Smaaringe; i en stor Deel af Legemets Ringe ere de smalle Mellemrum mellem de enkelte Ringe og i en Deel af dem et smalt midterste Belte paa hver Ring hvide; Rygcirrer med 20—25 Led:

8) Legemet stærkt afsmalnende fortil og bagtil; de første 10 Ringe ikke eller utydelig delte i Smaa-

---

[1]) Taubers *Syllides longocirrata* er et Brudstykke af *Castalia punctata*.

ringe; (levendefødende ɔ: det bag 41de Ring dannede, til et Kjønsdyr svarende, levendefødende Afsnit uden Haarbørster og Hovedlap (?).

S. incisa Fabr.
Mgrn. 1867, p. 44.

8) Legemet ikke stærkt afsmalnende fortil og bagtil; de første 10 Ringe, ligesom de senere, tydelig delte i Smaaringe. (Ved den paa sædvanlig Maade foregaaende Deling frembringes et, med lange Haarbørster forsynet, kjønnet Individ bag 40—50de Ring.) . . . . . *S. fasciata* Mgrn. 1867, p. 43.

7) De enkelte Ringe paa Rygsiden ikke tydelig delte i Smaaringe; ingen lysere Tværbaand; Cirrer med 20—32 Led . . . . . *S. Fabricii* Mgrn.
? *S. armillaris* Fab.
? *S. cornuta* Rathke.
Mgrn. 1867, p. 44.

1) Uden Snabelrør og Kjertelmave (♂, ♀).
Bugbørster med langt, smalt, tilspidset, i Enden svagt tokløvet Endeblad; Rygcirrer med c. 30 Led . *S. Ørstedi* (Mgrn.) 1867, p. 45.

Autolytus:

Hanner:

Anden Ring (som bærer de meget lange Følercirrer) uden Børster:

Børstebærende Ringe i Legemets forreste Deel:
- 3; første Ring med kun et Par Følercirrer; Haarbørster findes lige til Legemets Ende . . . . . *A. prolifer* (Müll.) Mgrn. 1867, p. 32.
- 6; første Ring med 2 Par Følercirrer; de 10—20 sidste Ringe uden Haarbørster . . . . . *A. longisetosus* Ørst. Mgrn. 1867, p. 34.

Anden Ring med Børster.

Fra Hovedlappens bageste Deel strække sig 2 lange, smalle, bagtil- og udadløbende (formodentlig fimrende), ikke frie

Fortykkelser hen over de forreste Ringe; første Ring med 2 Par Følercirrer; børstebærende Ringe i Legemets forreste Deel 14. Legemets bageste Deel uden Haarbørster . . . . . *A. Alexandri* Mgrn.
Mgrn. 1867, p. 37.

Hunner:

Fra Hovedlappens bageste Deel strække sig 2 lange, smalle, bagtil- og udadløbende (formodentlig fimrende), ikke frie Fortykkelser hen over de forreste Ringe.

Første Ring med 2 Par Følercirrer; Legemets forreste Deel bestaaende af 14 Ringe . . . . . *A. Alexandri* Mgrn.

Fra Hovedlappens bageste Deel udgaa ingen smalle Fortykkelser:

Børstebærende Ringe i Legemets forreste Deel:

2; første Ring med 1 Par Følercirrer; Haarbørster findes lige til Legemets Ende . . . . . *A. prolifer* (Müll.)

6; første Ring med 2 Par Følercirrer, anden Ring børsteløs . . . . . *A. longisetosus* (Ørst.)
A. incertus Mgrn.

13; . . . . . *A. Newtoni* Mgrn.
Mgrn. 1867, p. 36.

Kjønsløse:

Fra Hovedlappens bageste Deel udgaa 2 store, bredt afrundede, af en ophøiet (formodentlig fimrende) Rand omgivne, ikke frie Fortykkelser; Farve lysebrun med 3 mørke Længdebaand nedad Ryggen.
A. Alexandri? Mgrn.
A. prismaticus (Fabr.)
(Tab. VII, Fig. 10.)

Fra Hovedlappens bageste Deel udgaa ingen Fortykkelser.

Farve lysebrun, Parapodier brune og Ryggen tegnet med mere eller mindre tydelige Tværrækker af rødbrune Pletter.
A. prolifer (Müll.)
Greef: Arch. f. Naturg.
32,1, 1866, p. 352.
? *A. fallax* Mgrn. 1867, p. 33.

Da den nys givne Oversigt over *Syllis*- og *Autolytus*-Arterne indeholder de første Tillæg til Kundskaben om de hertilhørende, nordiske Former, siden Malmgreens Arbeider udkom, skal jeg

her supplere dem med nogle Bemærkninger. Af *Syllis monilicornis* Mgrn. er der i danske Farvande fundet et enkelt Exemplar, forsynet med lange Haarbørster fra den 17de Ring, medens de af Malmgreen fundne Exemplarer kun havde korte Børster. I Overeensstemmelse med Claparèdes Erfaring, at de med ringe Segmentantal forsynede Arter mangle Generationsskifte, er det rimeligt, at dette er Tilfælde med *S. Blomstrandi* og *S. monilicornis* (Clap. Glan. zoot., Mémoires Soc. Physique. Genève 1864, p. 527). Fra Grønland findes paa Kjøbenhavns Zool. Museum 2 *Syllis*-Arter, af hvilke den ene ligesom *S. vivipara* Krohn (Arch. f. Naturgesch. 35,1, 1869, p. 197) er levendefødende. Paa Grund af, at de enkelte Ringe ere tydelig delte i flere Smaaringe samt forsynede med tydelige, noget lysere Mellemrum, havde jeg først henført denne Form til *Syllis fasciata*, idet jeg opfattede denne som synonym med *S. incisa* Fabr.; thi den eneste Forskjel, Malmgreen angiver mellem disse 2 Arter, er, at den sidste bliver meget smallere mod begge Ender. Da imidlertid hos *S. fasciata* Mgrn. den til et nyt Individ hørende, Æg indeholdende, bageste Deel af Legemet er forsynet med begyndende Haarbørster, hvorimod hos de grønlandske Exemplarer det tilsvarende, langt stærkere udviklede, temmelig store Unger indeholdende, Afsnit ganske mangler saadanne, har jeg henført denne Form til *S. incisa*, saa meget mere, som den er tydelig smallere fortil. Desuden afviger den fra Malmgreens Afbildning af *S. fasciata* deri, at de første c. 10 Ringe ikke saaledes som hos denne er tydelig deelt i Smaaringe. For den anden grønlandske Art har jeg beholdt Malmgreens Navn *S. Fabricii* og som muligt Synonym under denne henført den ubekjendte og i en Oversigt uanvendelige *S. cornuta* Rathke.

Medens man hidtil, saavidt jeg veed, i det Hele taget kun for 2 *Autolytus*-Arters Vedkommende kjender begge Kjøn, eller rettere sagt, vide, at de høre sammen, nemlig *A. prolifer* (Müll.) og *A. cornutus* Ag., har jeg i 2 *Autolytus*-Former fra Grønland fundet respektive Hannen og Hunnen til 2 af Malmgreen beskrevne Former, nemlig til *A. Alexandri* og *A. longisetosus* ♂. Den første giver sig let

tilkjende ved Besiddelsen af 2 lignende, fra Hovedlappens bageste Deel udgaaende, lange, smalle Fortykkelser som de, der sees i Malmgreens Figur af Hunnen. Forøvrigt har den et lignende Antal Ringe (14) i Legemets forreste Deel, som Hunnen. Den anden, Hunformen, har jeg henført til *A. longosetosus* ♂, baade, fordi den er taget sammen med denne og paa Grund af flere overeensstemmende Forhold. Saaledes er anden Ring ligesom hos Hannen imod Sædvane børsteløs, og der findes ligesom hos denne 6 børstebærende Ringe i Legemets forreste Deel. Det er den samme Form, som Malmgreen har beskrevet under Navnet *A. incertus* og Fabricius som *N. bifrons*. Vi se saaledes, at medens der hos *A. cornutus* Ag. og *A. prolifer* i Legemets forreste Deel er en Ring flere hos det ene Kjøn end hos det andet, er hos de to foran-nævnte Arter dette Tal ens for begge Kjøn. Fra Grønland hidrører ligeledes en kjønsløs Form, som stemmer med Fabricii *Nereis prismatica*. Den har ligesom *A. Alexandri* et Par, fra Hovedlappens bageste Deel udgaaende, Fortykkelser; men da de have en ganske anden Form end de hos denne forekommende, har jeg kun med Spørgsmaal henført den til denne Art. Et Par lignende langstrakte Fortykkelser, som findes hos *A. Alexandri*, er af Claparède fundet hos *A. scapularis* fra Middelhavet (Glan. zoot. Mém. Soc. de Phys. Genève 1864, p. 567). De maa ikke forvexles med de frie Nakkevedhæng hos *Pterosyllis*. Den nordiske Art af denne Slægt afviger, saafremt Malmgreens Tegning er rigtig, paa en ejendommelig Maade fra de øvrige Arter, idet de 2 frie Vedhæng udgaa fra Bagranden af den med Hovedlappen sammensmeltede første Ring, hvorimod de hos de øvrige Arter udgaae fra selve Hovedlappens bageste Deel[1]). Endelig foreligge fra Grønland nogle faa Exemplarer af *A. prolifer* (♂, ♀, 0). Hunnen har vel 3 børstebærende Ringe i Legemets forreste Deel; men da det endnu er et meget lille Exemplar, turde den bageste være bestemt til at faa Haarbørster.

---

[1]) At i Claparèdes Tegning af *P. formosa* den første, Følercirrer bærende, Ring er forsynet med Børster, turde bero paa en Feiltagelse. (Clap. Beobacht. über Anat. u. Entwickel. o. s. v., 1863, T. XIII, 30.)

Nerillidæ n. f.

Denne Familie indeholder kun en eneste Art, en kort, nedtrykt Form, som kun naaer en Længde af 5 Mm. og har det mindste Ringantal, som kjendes hos nogen Børsteorm, nemlig foruden Hovedlappen kun 9 Ringe. Den store, afrundede Hovedlap er udstyret med 4 linsebærende Øine og 5 Vedhæng, nemlig 3 lange, leddede, fra den forreste Rand udgaaende Følere og 2 korte, ovale, stilkede, fimrende Legemer, som udgaae fra Undersiden, udfor Midten af Siderandene. Første Ring er børstebærende og forsynet med en fiirleddet Cirre af en lignende Bygning, men kun halv saa lang som Følerne. Parapodierne, af hvilke der findes en enkelt Række paa hver Side, ere store, afrundede, fra det øvrige Legeme ikke afsatte, Ophøininger, fra hvert af hvilke der udgaa 2, med deres Basis sammenstødende og opadtil divergerende Bundter af faa tynde, haarformige Børster. Der findes ingen Cirrer af samme Beskaffenhed som paa første Ring; men midt imellem de to Bundter udgaar fra Spidsen af Parapodiet et temmelig kort, langstrakt kegledannet, uleddet Vedhæng. Sidste Led ender med 2 korte, treleddede Analcirrer. Fordøielseskanalen bestaaer af et muskuløst (ikke udkrængeligt?) Svælg, et kort Spiserør og en med Tænder besat, først maveagtig udvidet og derpaa rørformig afsmalnende Tarm uden Indsnøringer. Hos Hunnerne ligge Æggene ikke frit i Krophulen, men i 2 Sække i Legemets bageste Deel.

Slægt: *Nerilla* Schmidt.

Art: *N. antennata* Schmidt.

Claparède: Beobacht. über Anat. u. Entwickel. o. s. v., 1863, p. 48.